

SUOMALAISEN KANSALLIS-RAITTIUS-VELJEYSSEURAN

RAITTIUSKALENTERI

VUODELLE

1906

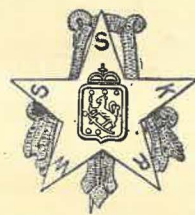

HANCOCK, MICH.,
SUOM.-LUTTERIL. KUSTANNUSLIKKEEN KIRJAPAINO,
1905.

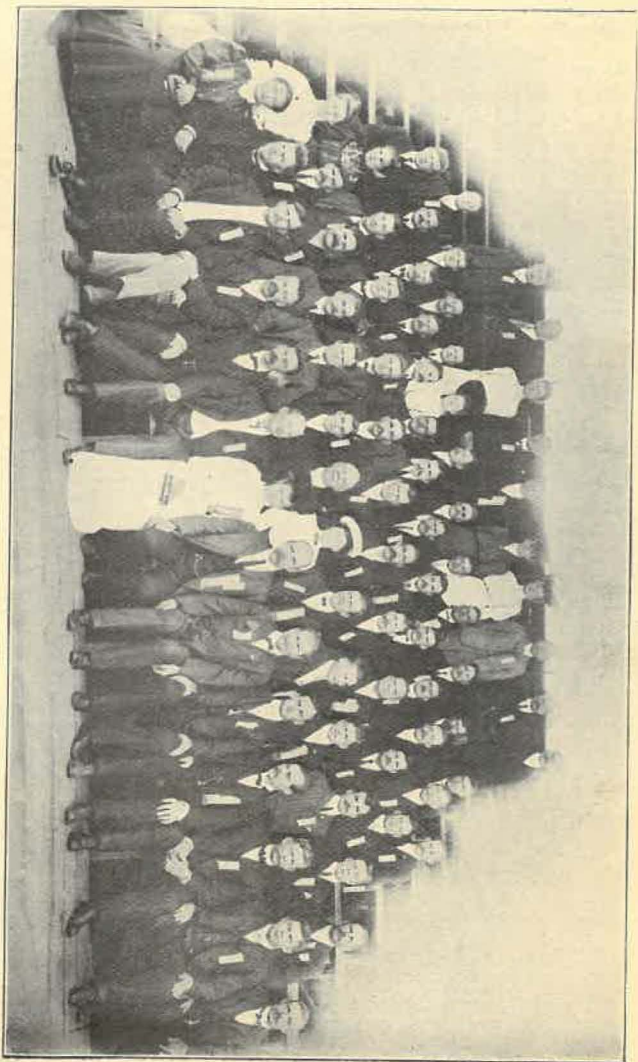
Raittiin-Kalenteri

vuodelle

1906

Suomalaisen Kansallisk- Raittiin- Welfeyshien vuokstantama.

S. K. M. Welfeyshien 18:n vuokstantaman kokouskuva.

TURUN YLIOPISTO

Ex libris

JOHN I. KOLEHMAINEN

SAIKUINSTITUUTTI
I. K. KOLEHMAINEN
T.L. 1980
20500 Turku 50 ☎ 17536

126-1980

Alkulause.

Arvoisa luoja! Siinä iloisessa wakuudessa, että monet työmme ystäväistä odottawat sitä aikaa, jolloin „Raittiuskalenteri“ taas tulee heitä tervehtimään iloisella Joulu-sanomalla ja Onnellisen Uudentuoden toivotuksella, laskemme tämän vuosikirjasi matkaan wies-tejänä wiemään.

„Nimestään se hyvä mies tunnetaan“. Niinpä Raittiuskalenterin jo kymmenen vuotta matkoin ol-tuaan on ehtinyt tulla siifi tunnetuksi, että tuntuu tar-peettomalta mainita mitään sen sisälluksestä ja tarkotuk-sesta. Sälkimäinen näistä on tunnettu ja edellinen saa itse puhua puolestaan.

Mainittakoon kumminkin, että Raittiuskalenterin lu-kijoille on tällä kertaa erikoisesti koetettu saada selwite-tyksi raittiustyön ja persoonallisen wapauden suhdetta toi-jiinsa. Aine on tärkeä. Oman ja toisten wapauden sito-jina tahdotaankin meitä ehdottomuuden edustajia esittää. Kirjoitelmasaan, josta palkintotuomarit owat jakaneet toisen palkinnon, on pastori Geikki Anias wastannut ky-symykseen walaisewasti ja helppotajuisesti. Meensä on kaikki muukin kirjan sisällys niin walittua ja arwofasta kuin oloisjamme on mahdollista. Uskallamme sentähden tojwoa, että tämä kuten edellisettin julkaijumme otetaan

huosiollisesti vastaan ja että se löytää siellä ja täällä soveliaista maata hedelmää kantavalle siemenelle.

Amerikan suomalainen siirtokansa! Ollos Soulujuhlaasi siunattu. Matkoon uusi vuotesi onneksaana. Tul-
koon kotisi raittiiksi rauhan ja sopuajon tyysijaksi ja
sellaisena jatkuvasti pysyköön. Sitä toivottaen tulee
Raittiuskalenteri vuodelle 1906 luokseji.

S. R.

Tiit. 3: 4—7. Luukk. 2: 21.	Room. 12: 6—15. Joh. 2: 1—11.
1 M. Uuden vuod. päivä. 2 L. Apeli, Set 3 R. Genoffi 4 L. Tiitus 5 P. Simo	14 S. 2 f. Loppiaifesta 15 M. Siiviä 16 L. Ilmari 17 R. Anton 18 L. Warma 19 P. Heikki 20 L. Jaabian
Jef. 60: 1—6. Matt. 2: 1—12.	Room. 12: 16—21. Matt. 8: 1—13.
6 L. Loppiainen	21 S. 3 f. Loppiaifesta 22 M. Boitto 23 L. Emma 24 R. Erkki, Cero 25 L. Paavo 26 P. Wiljo 27 L. Kultimo
Room. 12: 1—5. Luukk. 2: 42—52.	Room. 13: 8—10. Matt. 8: 23—27.
7 S. 1 f. Loppiaifesta 8 M. Kotowalko 9 L. Weikko 10 R. Nifu 11 L. Kauha 12 P. Loini	28 S. 4 f. Loppiaifesta 29 M. Tammi 30 L. Sunilla 31 R. Migi

SINTEINSTITUUTTI

Muistettavia tapantia eri aloilta.
Uuden vuoden päivää alettiin wietää w. 1224. — 18 p. w. 1855
Tupakkainstitiit Rudolffissa aletus, totitarbeen w. 1855. —
20 p. w. 1855. —
Suomalaisen Kansallisen Raittiusselityseura Amerikasja perustet-
tiin w. 1888.

126-1980

1 L. Birkko
2 P. Maar. kirkont. Mira
3 L. Suugo

Matk. 3: 1—4.
Suuff. 2: 22—32.

4 S. Kynttiläm. p.
5 M. Ugaata
6 L. Vaina
7 R. Rifard
8 L. Malkki
8 P. Naima
10 L. Elina

1 Kor. 9: 24—27; 10: 1—5.
Matt. 20: 1—16.

11 S. Septuagesima
12 M. Elma
13 L. Sulo
14 R. Walee
15 L. Sipi

16 P. Juliana
17 L. Wainö

2 Kor. 11: 19—31.
Suuff. 8: 4—15.

18 S. Seksgesima
19 M. Kauppo
20 L. Zhamieli
21 R. Sillerwo
22 L. Pietari Kath.
23 P. Luulikki
24 L. Matti

1 Kor. 13: 1—13.
Suuff. 18: 31—41.

25 S. Laskeiaisunnuntai
26 M. Viktooria
27 L. Nestor
28 R. Onni

11 p. 1866 perustettiin maanviljelysministeriö Yhdysvalloissa. — 18 p. 1886 kuoli kuuluisa raittiuspuhuja John B. Gough Frankfordissa, Pa. — 22 p. 1885 perustettiin Amerikan ensimmäinen suomalainen raittiusseura „Rohjantähti“ Hancockissa, Mich. — 28 p. 1862 raittistiin pääasiallisesti kotitarpeen viinamyynti-asian lopptalo Suomessa,

1 L. Mpo
2 P. Fanny
3 L. Raufomieli

2 Kor. 6: 1—10.
Matt. 4: 1—11.

4 S. 1 j. Paastosja
5 M. Siro
6 L. Rundolf
7 R. Laila
8 L. Wilppu
9 P. 40 Martthyria
10 L. Mura

1 Tesl. 4: 1—7.
Matt. 15: 21—28.

11 S. 2 j. Paastosja
12 M. Korjus, Refo
13 L. Usko
14 R. Matilda
15 L. Nisto

16 P. Raufomalta
17 L. Kerttu

Ef. 5: 1—9.
Suuff. 11: 14—28.

18 S. 3 j. Paastosja
19 M. Juuso
20 L. Jaakkima
21 R. Pentti
22 L. Wihtori
23 P. Alfeli
24 L. Gabriel

Jes. 7: 10—15.
Suuff. 1: 26—38.

25 S. Maar. Jlm. p.
26 M. Immanuel, Manne
27 L. Soini
28 R. Urmas
29 L. Joonas
30 P. Guido
31 L. Matti

3 p. 1849 perustettiin Yhdysvalloissa siinäsiain ministeriö. — 11 p. 1785 syntyi Suomessa Julius Hagelstam, sittemmin yksi Ruotsin raittiusjärjestön alottajista, jonka kirjalliset teokset ovat olleet ensimmäisiä Suomesfain tunnetuista raittiuskirjastoista. — 11 p. 1883 pidettiin ensimmäinen raittiusseitelmä Suomen hlioppilastalolla,

Sebr. 9: 11—15.
Joh. 8: 46—50.

- 1 **S. 5 f. Naastosja** ☽
2 M. Theodosius
3 L. Ferdinand
4 R. Kalerwo
5 L. Greene
6 P. Wilho
7 L. Toimi

Filipp. 2: 5—11.
1 Kor. 11: 23—29.

- 8 **S. Palmajunnuntai**
9 M. Otto ☽
10 L. Sejekiel
11 R. Atfo
12 L. Julius

Jef. 53.
Luukk. 23: 32—43.

- 13 **P. Pitkäperjantai**
14 L. Tiburtius

1 Kor. 5: 7—8.
Marf. 16: 1—8.

- 15 **S. Pääsiäinen** ☾

Ap. Lef. 10: 34—41.
Luukk. 24: 13—35.

- 16 M. **2 Pääsiäispäivä**
17 L. Elias
18 R. Zkšeimo
19 L. Bernhard
20 P. Amaalia
21 L. Anjelm

1 Joh. 5: 4—10.
Joh. 20: 19—31.

- 22 **S. 1 f. Pääsiäisestä** ☽
23 M. Prjō ☽
24 L. Albertina
25 R. Marffu
26 L. Wiša, Alectus
27 P. Antamo, Anto
28 L. Tuure

1 Piet. 2: 21—25.
Joh. 10: 11—16.

- 29 **S. 2 f. Pääsiäisestä**
30 M. Marianna

1 p. 1818 syntyi Venäjällä professori Stefan Baranowski, Suomen ensimmäisen raittiusseuran kokoonkutsuja. — 1808 perustettiin maailman ensimmäinen raittiusseura 43:lla jäsenellä Moreausa, R. D. — 12 p. 1902 kuoli kuuluisa puhuja L. Dewit Talmage, Washingtonissa, P. C. — 22 p. 1890 kuoli M. Huus, yksi Ruotsin aij. raittiusmiehistä.

- 1 L. Wappu ☽
2 R. Atanasius
3 L. Ristinpäivä
4 P. Rooja
5 L. Jenny

1 Piet. 2: 11—20.
Joh. 16: 16—22.

- 6 **S. 3 f. Pääsiäisestä**
7 M. Helmi
8 L. Ngda ☽
9 R. Timo
10 L. Aino
11 P. Osimo
12 L. Lotta

Jaaf. 1: 17—21.
Joh. 16: 5—14.

- 13 **S. 4 f. Pääsiäisestä**
14 M. Cedat
15 L. Sofia ☽
16 R. Ester
17 L. Aina

- 18 P. Erkki
19 L. Emilia

Jaaf. 1: 22—27.
Joh. 16: 23—33.

- 20 **S. Rufusjunnuntai**
21 M. Rosti
22 L. Semminki
23 R. Vyhli ☽

Ap. Lef. 1: 1—11.
Marf. 16: 14—20.

- 24 L. Helatorstai
25 P. Urpo
26 L. Wilhelmina

1 Piet. 4: 7—11.
Joh. 15: 26, 27; 16: 1—4.

- 27 **S. 6 f. Pääsiäisestä**
28 M. Lento
29 L. Diwa
30 R. Taimi
31 L. Elli ☽

1 p. 1898 Suomen yleinen wäitjuomalainko alkoi. — 13 p. 1848 „Maamme“-laulu ensi kerran laulettiin. — 24 p. 1883 kätti tohtori H. Granfelt Rostinuden Ystävien seuran ja walittiin sen johtajaksi, jonka jälkeen sen nimi muutettiin Raittisuuden Ystävät. — 31 p. 1902 päättyi n. I. Buuri-sota Etelä-Afrikassa.

1 P. Teemu
2 L. Venla

Up. Xef. 2: 1—13.
Joh. 14: 23—31.

3 S. Helluntaipäivä

Up. Xef. 10: 42—48.
Joh. 3: 16—21.

4 M. 2 Helluntaipäivä
5 L. Bonifacius
6 R. Rukkaa
7 L. Roobert, Roope
8 P. Salomo
9 L. Enflo

Room. 11: 33—36.
Joh. 3: 1—15.

10 S. P. Kolmin. p.
11 M. Barnabas
12 L. Esko
13 R. Cedla
14 L. Celis

15 P. Wieno
16 L. Justina

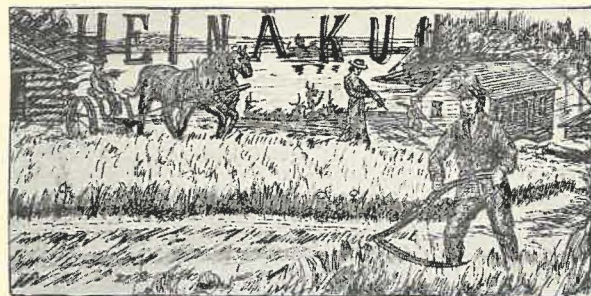
1 Joh. 4: 16—21.
Luuff. 16: 19—31.

17 S. 1 f. Kolmin. p.

18 M. Tapio
19 L. Siiri
20 R. Lilla
21 L. Mhti
22 P. Pauliina
23 L. Matto

Jef. 40: 1—8.
Luuff. 1: 57—80.

24 S. Joh. Kast. p.
25 M. Ilmo
26 L. Jeremias
27 R. Onerwa
28 L. Leo
29 P. Pietari, Pekka
30 L. Päiviö

1 Piet. 5: 6—11.
Luuff. 15: 1—10.

1 S. 3 f. Kolmin. p.
2 M. Maar. est. Shanti
3 L. Arvo
4 R. Ulla
5 L. Unto
6 P. Ejaas
7 L. Klaus

Room. 8: 18—23.
Luuff. 6: 36—42.

8 S. 4 f. Kolmin. p.
9 M. Ilta
10 L. Saini
11 R. Noora
12 L. German
13 P. Joel
14 L. Miika

1 Piet. 3: 8—15.
Luuff. 5: 1—11.

15 S. 5 f. Kolmin. p.

16 M. Reino
17 L. Mefji
18 R. Fredrif
19 L. Saara
20 P. Margareeta
21 L. Hanna

Hebr. 12: 14—24.
Matt. 5: 20—26.

22 S. 6 f. Kolmin. p.
23 M. Olga
24 L. Kirsti
25 R. Jaakko
26 L. Martta
27 P. 7 Unifekoa
28 L. Nuvofo

2 Piet. 1: 16—18.
Matt. 17: 1—8.

29 S. 7 f. Kolmin. p.
30 M. Griikka
31 L. Heleena, Leena

3 p. 1528 Uskonpuhdistus aloi Suomessa. — 3—8 p. Kansallis-raittiusseura perustettiin Chicagossa 1875. — 12 p. Kansanvalistusseura perustettiin 1874. — 19 p. Helsingin kirkon raivaus vihittiin 1832. 29 p. annettiin keisarillinen manifesti Suomen sotaväen laittamiseksi 1901.

4 p. Yhdyksellisten itsenäisyys 1776. — 10 p. raittiusseura perustettu Ruusissa Seelannissa 1842. — 7 p. 1826 syntyi Josef August Schaman, yksi raittiusseuran alustajia Suomessa. — 21 p. 1853 ilmoitettiin Morgonbladets-lehdessä Helsingissä, että rahankeräykseen oli ryhtynyt väkijoumien väärinlähtöisiä vastaan.

- 1 R. Piet. want. Laina
2 L. Katri
3 P. Tarffi
4 L. Maria

- 16 L. Nulis
17 P. Berner
18 L. Maire

1 Kor. 12: 2—11.
Luuff. 19: 41—47.

Room. 8: 12—17.
Matt. 7: 15—21.

- 5 S. 8 f. Kolmin. p.
6 M. Sirkka
7 L. Lahja
8 R. Oma
9 L. Weli
10 P. Lauri
11 L. Sanna

- 19 S. 10 f. Kolmin. p.
20 M. Samuli
21 L. Lirkko
22 R. Sivari
23 L. Sakeus
24 P. Pertteli
25 L. Lomiiisa

1 Kor. 15: 1—10.
Luuff. 18: 9—14.

1 Kor. 10: 6—13.
Luuff. 16: 1—9.

- 12 S. 9 f. Kolmin. p.
13 M. Kanerwa
14 L. Eusebius
15 R. Marjatta

- 26 S. 11 f. Kolmin. p.
27 M. Lemmitty
28 L. Tauno
29 R. Syyväri
30 L. Emil
31 P. Arwi

7 p. 1902 kuoli Portlannissa, Me., kuuluisa raittiuspuhuja Samuel Pearse. — 22 p. 1817 syntyi kuuluisa raittiuspuhuja Zuzo B. Gough Sandgateessa, Kent., Englannissa. — 27 p. 1853 pidettiin Helsingissä ensimmäinen tolous wälijuomien wäärintähtösten ehtäljemisellä, professori Baranowskin kutsusta.

- 1 L. Salli

Gal. 5: 16—24.
Luuff. 17: 11—19.

2 Kor. 3: 4—18.
Marf. 7: 31—37.

- 2 S. 12 f. Kolmin. p.
3 M. Serafiina
4 L. Mooses
5 R. Mainio
6 L. Safari
7 P. Regiina
8 L. Marja

- 16 S. 14 f. Kolmin. p.
17 M. Eliisabet
18 L. Lyyhi
19 R. Fredriika
20 L. Augusta
21 P. Matteus
22 L. Mauri

Gal. 5: 25, 26; 6: 1—10.
Matt. 6: 24—34.

Gal. 3: 16—22.
Luuff. 10: 23—37.

- 9 S. 13 f. Kolmin. p.
10 M. Kalewa
11 L. Smanti
12 R. Mefjanteri
13 L. Amaatus
14 P. Zida
15 L. Laimi

- 23 S. 15 f. Kolmin. p.
24 M. Gerhard
25 L. Kullerwo
26 R. Nyhriikki
27 L. Raimo
28 P. Leonard
29 L. Mikko

Joh. 3lm. 12: 7—12.
Matt. 18: 1—11.

- 30 S. Mikkelinpäiwä

1 p. Wiina-annokset Yhdysvaltain laiwastossa kiellettiin 1869. — 8 p. Suomi-Opiisto aloitettiin 1896. — 12 p. Suomi-Synoodin jumaluus-opillinen seminaari alkoi 1904. — 17 p. 1876 piti nuori hlioppilas Kaarlo Heino ensimmäisen suomenkielisen luennon ehdottomasta raittudesta Hämälän seminaarin juhlasalissa.

1 M. Thalempi
2 L. Ludwig
3 R. Gewald
4 L. Frans
5 P. Inkeri
6 L. Bruuno

17 R. Lucina
18 L. Hlona
19 P. Ujas
20 L. Kasper

Efes. 4: 22—28.
Matt. 9: 1—8.

Efes. 4: 1—6.
Suuff. 14: 1—11.

7 S. 17 j. Kolmin. p.
8 M. Silja
9 L. Ilo
10 R. Josefina
11 L. Probus
12 P. Walfrid
13 L. Teppo

21 S. 19 j. Kolmin. p.
22 M. Waito
23 L. Seweri
24 R. Laito
25 L. Silda
26 P. Amanda
27 L. Sabiina

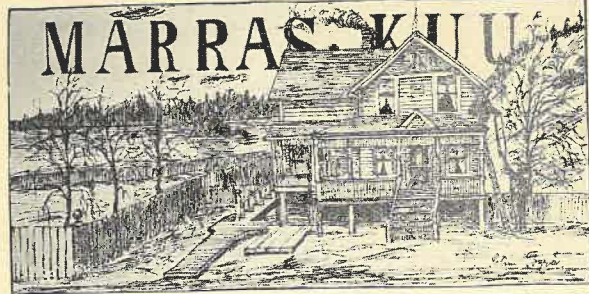
Efes. 5: 15—21.
Matt. 22: 1—14.

1 Kor. 1: 4—8.
Matt. 22: 34—46.

14 S. 18 j. Kolmin. p.
15 M. Selwi
16 L. Sellä

28 S. 20 j. Kolmin. p.
29 M. Nieto
30 L. Ruustaawa
31 R. Artturi

4 p. 1902 murchattiin Newtonissa, Ill., tunnettu raittiusmies ja m. entinen kieltoalapiuolueen presidentin ehdokas Hale Johnson. — 7 p. 1800 syntyi Pietari Wieselgren, jota wotdaan pitää Ruotfin raittiusyhön isänä. — 10 p. 1899 alooi Etelä-Afrikan buuri-sota. — 22 p. 1807 syntyi hifi Ruotfin raittiusyhön tierraiwaajista Mauno Susz.

1 L. Pyh. miesten p.
2 P. Topias
3 L. Erland

16 P. Narne
17 L. Cino

Siltipp. 3: 17; 4: 3.
Matt. 22: 15—22.

Joh. 3in. 7: 2—12.
Matt. 5: 1—12.

4 S. Pyh. miesten päivä
5 M. Malakias
6 L. Rustaa Adolf
7 R. Engelbert
8 L. Wilkko
9 P. Teuvo
10 L. Martti Luther

18 S. 23 j. Kolmin. p.
19 M. Nili
20 L. Jalmari
21 R. Silma
22 L. Silju
23 P. Nimo
24 L. Lempi

2 Tesf. 1: 3—10.
Matt. 25: 31—46.

Siltipp. 1: 3—11.
Matt. 18: 23—35.

11 S. 22 j. Kolmin. p.
12 M. Konrad
13 L. Kristian
14 R. Weja, Silppa
15 L. Leopold

25 S. Tuomiojunnuntai
26 M. Dagmar
27 L. Vitalis
28 R. Steen
29 L. Terttu
30 P. Antti

6 p. Rüstaa II Adolf kaatui Sitsenin tappeluissa 1632. — 10 p. Martti Lutherus syntyi 1483. — 14 p. Kansallinen raittiusyhdistys ja kustannusliite perustettiin New Yorkissa 1865. — 17 p. Raisten kristillinen raittiusliitto perustettiin 1874. — 20 p. Winaa annettiin Suomen sotilaille Inningas Rüstaa I tähtystä 1555.

JOUULUKUU

1 L. Walio	18 L. Abraham
Bl. 24: 7—10. Sef. 25: 6—10.	19 R. Nikolai
2 S. 1 j. Adventisja	20 L. Jaakko
3 M. Wellamo	21 P. Tuomas Apost.
4 L. Kyllikki	22 L. Joojeppi
5 R. Mikael	Sef. 62: 10—12. Job. 3: 22—36.
6 L. Piilo	23 S. 4 j. Adventisja
7 P. Maton	24 M. Matami, Gewa
8 L. Anna	Sebr. 1: 1—12. Job. 1: 1—14.
Sebr. 10: 35—39. Luukk. 12: 32—40.	25 L. Joulupäiwä
9 S. 2 j. Adventisja	1 Piet. 4: 12—19. Matt. 10: 32—39.
10 M. Juudit	26 R. Tapaninpäiwä
11 L. Taneli	27 L. Joh. Ewanf.
12 R. Talwi	28 P. Wiatt. lasten p.
13 L. Lucia	29 L. Tuomas Piispa
14 P. Synä	1 Job. 5: 19—21. Bl. 2: 1—12.
15 L. Heimo	30 S. S. jälk. Joulun ☺
2 Piet. 1: 19—21. Matt. 11: 11—19.	31 M. Sylwester
16 S. 3 j. Adventisja	
17 M. Sgnatius	

5 p. Templars of Honor ja Temperance raittiusyhdistys perustettiin 1845. — 14 p. Prof. Orjo Washington kuoli 1799. — 15 p. perustettiin Helsingissä Rauhuden Ystäväin seura. — 20 p. Perustettiin raittiusseura Yhvästhlässä Suomessa 1846. — 24 p. Benjamin Rush, raittiusaatteen kehittäjä, syntyi 1785.

Juhlapäiwä Yhdysvalloissa.

Tammik. 1. Uuden vuodenpäiwä: kaikissa waltioissa paitsi Arkanjissa, Massachusettissa, Mississippissä New Hampshiresä ja Rhode Islanmissa.

Tammik. 8. New Orleansin tappelun vuosipäiwä: Louisianassa.

Tammik. 19. Leen syntymäpäiwä: Georgiassa, Pohjois-Carolinassa ja Virginiassa.

Helmiik. 12. Lincolnin syntymäpäiwä: Illinoisissa, Minnesotassa, New Jerseyssä, New Yorkissa ja Washingtonissa.

Helmiik. 22. Washingtonin syntymäpäiwä: kaikissa waltioissa paitsi Arkanjassa, Iowassa ja Mississippissä.

Maalisk. 2. Texasin itsenäisyyden vuosipäiwä: Texasissa.

Maalisk. 4. Palosammuttajain vuosipäiwä: New Orleansissa, La.

Suhtik. 19. Patrioottien päiwä: Massachusettissa.

Suhtik. 21. San Jacintanon tappelun vuosipäiwä: Texasissa.

Suhtik. 26. Muistopäiwä: Abamassa ja Georgiassa.

Loukof. 10. Muistopäiwä Pohjois-Carolinassa.

Toukok. 20. Mecklenburgin itsenäisyys-julistuksen allekirjoittamien vuosipäivä: Pohjois-Carolinassa.

Toukok. 30. Hautainkoristuspäivä: valtioissa Arizona, California, Connecticut, Delaware, District of Columbia, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Tennessee, Utah, Vermont, Washington, Wisconsin ja Wyoming.

Keiäk. 3. Jefferson Daviinin syntymäpäivä: Floridassa.

Heinäk. 4. Itsenäisyyden päivä: kaikissa valtioissa.

Heinäk. 24. Pionerien päivä: Utahissa.

Syyskuun ensimmäisenä maanantaina: Työn päivä: valtioissa Alabama, California, Colorado, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Etelä-Carolina, Etelä-Dakota, Tennessee, Texas, Utah, Virginia, Washington ja Wyoming.

Syysk. 9. Valtioiksi julistamien päivä: Nevadassa.

Marrask. 6. Meinen maalipäivä: valtioissa Arizona, California, Colorado, Idaho, Indiana, Iowa, Kansas, Maryland, Minnesota, Missouri, Montana, Pohjois-Dakota, Ohio, Pennsylvania, Rhode Island, Etelä-Carolina, Etelä-Dakota, Tennessee, Texas, Länsi-Virginia, Washington, Wisconsin ja Wyoming.

Marrskuun joko neljäntenä tai viimeisenä torstaina, riippuen presidentin käästystä, Kiitospäivä: wie-

tetään kaikissa valtioissa, vaikka ei muutamissa ole varjainen pyhäpäivä.

Jouluk. 25. Joulupäivä: kaikissa valtioissa, ja Etelä-Carolinassa kaikki jeuraavaa päivää lisäksi.

Sunnuntait ja paastopäivät ovat laillisia juhlapäiviä kaikissa valtioissa, jotka ne sellajiksi määräävät.

Jokainen lauantai jälkeen kello 12 päivällä on laillinen juhlapäivä New Yorkissa, New Jerseyssä, Pennsylvaniasa, Marylandissa ja New Orleansin kaupungissa.

Wäkijuomien käyttämisen lisääntyminen.

Tislattuja juomia, wiinejä, ja mallasjuomia on Yhdysvalloissa sen mukaan kuin hallitukselle ilmoitettu tilasto osoittaa, käytetty seuraavasti:

Yhdysvaltain presidentit.

George Washington	1789—1797.
John Adams	1797—1801.
Thomas Jefferson	1801—1809.
James Madison	1809—1817.
James Monroe	1817—1825.
John Quincy Adams	1825—1829.
Andrew Jackson	1829—1837.
Martin van Buren	1837—1841.
William Henry Garrison	1841—
John Tyler	1841—1845.
James A. Polk	1845—1849.
Zachary Taylor	1849—1850.
Millard Fillmore	1850—1853.
Franklin Pierce	1853—1857.
James Buchanan	1857—1861.
Abraham Lincoln	1861—1865.
Andrew Johnson	1865—1869.
Ulysses S. Grant	1869—1877.
Rutherford B. Hayes	1877—1881.
James Garfield	1881—
Chester A. Arthur	1881—1885.
Stephen Grover Cleveland	1885—1889.
Benjamin Harrison	1889—1893.
Stephen Grover Cleveland	1893—1897.
William McKinley	1897—1901.
Theodore Roosevelt	1901—

Vuosi.	Tislattuja wäkijuomia gallonaa.	Wiinejä gallonaa.	Mallasjuom. gallonaa.	Wäkijuomia yhteensä gallonaa.	Sentissä kohti.			
					Tislattuja juom. gall.	Wiinejä gall.	Mallasj. gall.	Yhteensä. gall.
1880	63,526,694	28,329,541	414,220,165	506,076,400	1.27	0.56	8.26	10.09
1881	70,607,081	24,162,925	444,112,169	538,882,175	1.38	0.47	8.65	10.50
1882	73,556,976	25,502,927	526,379,980	625,449,883	1.40	0.49	10.03	11.92
1883	78,452,687	25,778,180	551,497,340	655,728,207	1.46	0.48	10.27	12.21
1884	81,128,581	20,508,345	590,016,517	691,653,443	1.48	0.37	10.74	12.26
1885	70,600,092	21,900,457	596,131,866	688,632,415	1.26	0.39	10.62	12.60
1886	72,261,614	25,567,220	642,967,720	740,796,554	1.26	0.45	11.20	12.90
1887	71,064,733	32,325,061	717,748,854	821,138,648	1.21	0.55	12.23	13.99
1888	75,845,352	36,335,068	767,587,056	879,767,476	1.26	0.61	12.80	14.67
1889	80,613,158	34,144,477	779,898,426	894,655,061	1.32	0.56	12.72	14.60
1890	87,829,562	28,956,981	855,792,335	972,578,878	1.40	0.46	13.67	15.53
1891	91,157,565	29,033,792	977,479,761	1,097,671,118	1.43	0.45	15.31	17.19
1892	98,328,118	28,467,860	987,496,223	1,114,292,201	1.51	0.44	15.17	17.12
1893	101,197,753	31,987,819	1,074,546,336	1,207,731,908	1.52	0.48	16.20	18.20
1894	90,541,209	21,283,124	1,036,319,222	1,148,153,555	1.34	0.31	15.32	16.97
1895	77,828,561	19,644,049	1,043,292,106	1,140,764,716	1.13	0.28	15.13	16.54
1896	71,051,877	18,701,406	1,080,626,165	1,170,379,448	1.01	0.26	15.38	16.66
1897	73,166,833	33,588,307	1,069,310,262	1,181,065,402	1.02	0.53	14.94	16.50
1898	81,487,587	20,567,317	1,164,226,462	1,266,281,366	1.12	0.28	15.96	17.36
1899	87,310,228	26,360,696	1,135,520,629	1,249,191,553	1.17	0.35	15.28	16.80
1900	97,248,382	30,427,491	1,221,500,160	1,349,176,033	1.27	0.40	16.01	17.68
1901	103,086,839	28,791,149	1,258,249,391	1,390,127,379	1.33	0.37	16.20	17.90
1902	107,452,151	49,754,403	1,381,875,437	1,539,081,991	1.36	0.63	17.49	19.48
1903	117,251,716	1,449,879,377	1.46	18.04

Muutama tilasto puhuu lahjomatonta kieltä. Se todistaa, että huolimatta kaikista rajoitusyrityksistä ja raittiustyöväen ponnistuksista on wäkijuomien käyttö kaswanut wähän yli 20 vuoden kuluessa lähes toisen puolen kutakin henkilöä kohden. Erinomaisesti on kaswanut oluen nautinto, mutta jittä huoli-

matta ei tiislattujen juomien nautinto ole vähentynyt vaan pitänyt on jekin omanja.

Tämä tojiheikka wakuuttaa meitä siitä, että ainoa oikea ratkaisu wäkijuomakäytömykselle on niiden valmistamisen ja kaupan kieltäminen.

Poliisien, kapakkain ja rikokkien luku suurkaupungeissa
vuodelta 1901—1902.

Kaupungit, joita määriteltiin korkeaa kapakkaa veroa.	Poliisien luku.	Käytettyä luku.	Kapakkain luku.	Korkeaa- veron summa dollareissa.	Wangittamisia w. aikana.			
					Suopunt- lesia.	Rauhan rikkomus- lesia.	Wäälle härjättä- mistä.	Yhteensä.
New York	7,233	3,437,302	10,821	100—800	71,573	28,115	10,338	133,749
Chicago, Ill.	2,974	1,698,575	6,740	500	*32,482	6,020	69,809
Philadelphia, Pa.	2,882	1,293,697	1,737	1,100	30,428	7,818	3,540	61,189
St. Louis, Mo.	1,264	575,238	2,253	500	4,068	6,395	609	23,666
Boston, Mass.	1,245	560,892	980	500—2,000	19,511	915	2,503	34,500
Buffalo, N. Y.	732	352,387	2,570	500	11,289	4,113	1,100	25,057
Pittsburg, Pa.	497	321,616	572	1,100	15,040	1,319	194	23,067
Detroit, Mich.	492	285,704	1,252	500	2,043	1,892	622	7,795
Minneapolis, Minn.	212	202,718	351	1,000	2,090	496	241	5,292
St. Paul, Minn.	177	163,065	314	1,000	1,614	536	199	3,881
Denver, Colo.	85	133,850	361	600	1,621	880	151	7,878
Allegheny, Pa.	123	129,986	190	1,100	965	1,596	37	3,372
Worcester, Mass.	136	118,421	90	500—2,000	3,524	115	317	5,001
Syracuse, N. Y.	129	108,374	394	500	1,321	362	147	3,676
Kill River, Mass.	120	104,863	98	1,500—2,500	2,250	429	398	4,353
St. Joseph, Mo.	63	102,979	155	1,000	704	612	106	2,916
Omaha, Nebr.	93	102,555	220	1,000	2,559	459	376	7,615
Los Angeles, Cal.	93	102,479	200	600	3,006	555	223	5,898
Scranton, Pa.	55	102,206	196	1,100	1,423	191	37	2,273
**Lowell, Mass.	121	94,969	91	1,800—2,000	4,079	91	227	5,400
Albany, N. Y.	158	94,151	413	500	1,005	571	257	2,954
Atlanta, Ga.	161	89,872	119	1,004	4,163	8,642	23	17,286
Grand Rapids, Mich.	83	87,565	180	510	1,081	211	37	1,947
Seattle, Wash.	77	80,671	268	600	1,020	1,797	153	9,797
Reading, Pa.	46	78,961	170	500	497	102	39	1,143
Springfield, Mass.	69	62,059	54	1,500—1,800	1,494	52	93	2,321

Ylläolewasja esitänne kalenterimme lukijoille taulun tilastoa muutamista Amerikan suurimmista kaupungeista. Tätä taulua voidaan käyttää moneen tarkoitukseen, mutta tärkein seikka, joka siitä selviää on, että kaupungeissa joissa on

*) Esijättää myöskin rauhan rik. wangitut.

***) Sen jälkeen kieltolainainen.

korkea kapakkawero ja vähemmän kapakoita, ei ole enjintään vähemmän, mutta päinvastoin enemmän juoppoutta ja rikokkia kuin niissä, joissa wero on pienempi. Tämä todistaa ettei korkea weroitus edistä juinkaan raittiutta kuten sitä usein wäitetään.

Kolliji, kapakat ja rikosten luku Amerikan suurkaupungeissa.
Hallitusten tilastoa vuodelta 1901—1902.

Kaupungit, joissa wina weroitus on huofea.	Kollin luku.	Rikas luku.	Kapakkain luku.	Wäijuumia wero.	Wangittu w. fit.		
					Suoppoudesta.	Käsitteu- ja p. hyöf.	Yhteensä.
Baltimore, Md.	947	508,957	2,095	\$ 250	10,225	9,130	31,423
Cleveland, Ohio	361	381,768	1,820	350	10,192	1,872	19,219
San Francisco, Cal.	586	342,782	3,052	84	14,742	3,207	27,362
Cincinnati, Ohio	486	325,902	1,676	350	1,928	2,081	12,913
New Orleans, La.	271	287,104	1,496	100—1000	5,157	5,378	17,221
Milwaukee, Wis.	314	235,315	1,869	200	1,901	1,688	5,260
Washington, D. C.	607	278,718	492	400	4,072	9,030	26,062
Newark, N. J.	360	246,072	1,283	250	1,630	2,196	6,399
Jersey City, N. J.	357	206,433	1,021	250	3,197	1,849	7,343
Louisville, Ky.	339	204,731	887	155	1,360	2,923	7,396
Providence, R. I.	310	175,597	461	400	5,561	570	9,025
Indianapolis	165	169,164	525	350	1,085	1,187	7,033
Kansas City, Mo.	222	163,752	475	250	1,333	5,356	16,230
Toledo, O.	130	131,822	659	350	343	703	3,437
Columbus, O.	136	125,560	533	350	655	956	3,968
New Haven, Ct.	162	108,027	465	200—450	2,544	779	5,229
Memphis, Tenn.	94	102,320	646	50	770	932	4,734
Portland, Ore.	59	90,426	269	400	1,419	376	3,803
Dayton, Ohio	89	85,333	418	350	1,344	733	6,218
Richmond, Ore.	100	85,050	297	50—250	1,360	1,943	5,137
Nashville, Tenn.	105	80,865	232	72	2,136	3,391	10,460
Hartford, Conn.	98	79,850	171	200—450	2,602	659	4,231
Cvansville, Ind.	63	59,850	292	75	345	503	2,097
San Antonio	23,321	264	25—750	561	1,285	3,197

Nämä taulut ojjattawat, että niissä kaupungeissa, joissa wäijuumien myöntioifeudesta maksetaan korkea wero, nousee wäijuumien aiheuttamien wangittemisien luku 2.1 prosenttiin ajukasluvusta, jotawastoin niissä joissa weroitus on huofea nousee rikos-prosentti waan 1.66:teen.

Valtiomakauppiat verrattuna asukasluvun ja äänimäärään

Valtiot ja Territorit.	Valtiomakauppiat.	Asukasluv.	Yhteinen äänimäärä	Asukasta 1 cap. fogit.	Ääntä 1 cap. fogiti.
Alabama	1,720	1,828,697	159,583	1,063	92
Alaska	370	63,592	—	172	—
Arizona	370	22,931	19,688	332	53
Arkansas	1,154	1,311,564	127,866	1,136	110
California	15,356	1,485,053	303,793	97	20
Colorado	3,416	539,700	221,336	155	65
Connecticut	3,740	908,420	180,118	241	48
Delaware	396	184,735	41,982	466	106
District of Columbia	980	278,718	—	284	—
Florida	723	528,542	38,031	731	52
Georgia	1,774	2,216,331	122,715	1,249	68
Hawaii	496	154,001	44,350	310	89
Idaho	916	161,772	57,914	176	63
Illinois	22,149	4,821,550	1,131,894	218	51
Indiana	9,312	2,516,462	664,094	270	71
Indian Territory	146	392,060	—	2,069	—
Iowa	5,708	2,231,853	530,800	391	93
Kansas	3,092	1,470,495	353,766	475	114
Kentucky	5,313	2,147,174	468,888	405	88
Louisiana	4,504	1,381,625	67,904	306	15
Maine	1,435	694,466	105,720	483	74
Maryland	5,645	1,188,044	264,511	210	47
Massachusetts	5,837	2,805,346	414,801	480	71
Michigan	8,800	2,420,982	544,375	275	62
Minnesota	6,884	1,751,394	316,311	254	46
Mississippi	494	1,551,270	59,103	3,140	119
Missouri	9,706	3,106,665	683,656	320	70
Montana	2,060	243,329	63,641	118	31
Nebraska	2,904	1,066,300	241,443	367	83
Nevada	846	42,335	19,196	50	12
New Hampshire	1,767	411,588	92,352	232	52
New Jersey	10,047	1,883,669	401,050	187	40
New Mexico	903	195,310	38,798	216	43
New York	36,728	7,268,894	1,547,912	198	42
North Carolina	2,354	1,893,810	292,669	801	124
North Dakota	908	319,146	57,769	340	64
Ohio	18,522	4,157,545	1,040,073	224	56
Oklahoma	1,353	398,331	94,210	294	70

Oregon	2,282	413,536	84,182	181	37
Pennsylvania	18,613	6,302,115	1,173,210	338	63
Rhode Island	1,980	428,556	56,568	215	28
South Carolina	502	1,340,316	50,815	2,670	101
South Dakota	1,138	401,570	96,131	353	84
Tennessee	2,142	2,020,616	271,623	943	127
Texas	6,328	3,048,710	412,290	481	65
Utah	805	276,749	93,180	344	114
Vermont	575	343,641	56,216	597	98
Virginia	3,771	1,854,184	264,095	492	70
Washington	3,717	518,103	107,524	139	29
West Virginia	1,937	958,800	220,870	495	113
Wisconsin	11,201	2,069,042	442,894	184	40
Wyoming	670	92,531	25,450	138	38
Yhteensä	254,498	76,303,387	13,961,566	300	55

Wäkijumalukseu armeija maasjamme.
Sijäisen tullitoimiston julkaisu wuodelta 1902.

Valtiot ja Territorit.	Yksilöitä.	* Wäkijumalukseu muusjia.	Paistoin muusjia.	Oluen panijia.	M. muusjia (Oluen)	P. muusjia (Oluen)	Yhtinen polttaja	Yhteensä.
Alabama	9	1,300	53	5	260	59	34	1,720
Alaska	—	343	18	4	1	4	—	307
Arizona	3	1,055	18	1	7	36	1	370
Arkansas	2	953	33	1	55	63	47	1,154
California	181	13,857	485	115	268	236	214	15,350
Colorado	13	3,022	88	21	142	127	3	3,416
Connecticut	32	3,338	59	23	107	157	24	3,740
Delaware	5	310	5	5	54	2	15	306
Dist. Columbia	18	879	19	4	42	18	—	980
Florida	1	625	21	1	49	25	1	723
Georgia	12	1,381	46	6	191	44	94	1,774
Idaho	1	395	56	3	22	16	—	496
Idaho	2	821	14	23	30	22	4	916
Illinois	178	19,534	339	121	1,312	639	26	22,149
Indiana	31	8,092	84	43	642	379	41	9,312
Indian Terr.	—	56	—	—	82	8	—	146
Iowa	21	4,418	74	24	665	505	1	5,708
Kansas	2	2,650	20	3	280	134	3	3,002
Kentucky	73	4,198	264	26	265	87	400	5,313
Louisiana	24	4,270	97	8	31	61	13	4,504
Maine	—	1,033	15	5	351	31	—	1,435
Maryland	108	5,041	149	46	164	97	40	5,645
Massachusetts	138	4,858	220	43	180	388	10	5,837
Michigan	17	7,854	75	97	459	297	1	8,800
Minnesota	53	5,546	82	93	653	460	—	6,884
Mississippi	2	423	13	—	26	29	1	494
Missouri	82	8,433	183	58	515	351	84	9,706
Montana	3	1,840	37	23	88	67	2	2,060
Nebraska	12	2,275	43	18	187	367	2	2,904
Nevada	—	793	7	6	4	36	—	846
New Hampshire	2	1,348	14	5	326	70	2	1,767
New Jersey	55	9,172	116	61	286	317	40	10,047
New Mexico	1	824	17	3	11	39	8	903

*) Tässä taulussa ovat muusjien ne apteekkarit jotka amistelevat wäkijumalukseu.

New York	390	33,917	1,005	257	514	614	31	36,728
N. Carolina	44	1,145	57	—	75	32	1,001	2,354
N. Dakota	—	650	—	—	240	18	—	908
Ohio	140	16,850	301	127	505	531	68	18,522
Oklahoma	2	1,103	15	2	86	136	9	1,353
Oregon	31	2,065	55	28	46	43	14	2,282
Pennsylvania	273	16,115	489	238	614	768	116	18,613
Rhode Island	17	1,848	43	9	23	46	3	1,989
S. Carolina	1	424	6	1	29	11	30	502
S. Dakota	—	956	6	5	105	66	—	1,138
Tennessee	24	1,830	49	5	70	40	124	2,142
Texas	18	3,439	45	11	2,336	454	25	6,328
Utah	6	703	14	9	41	32	—	805
Vermont	1	249	—	—	310	15	—	575
Virginia	31	2,821	50	7	126	47	689	3,771
Washington	12	3,455	61	31	61	85	12	3,717
W. Virginia	13	1,674	17	8	111	100	14	1,937
Wisconsin	58	9,866	104	170	678	320	5	11,201
Wyoming	—	589	8	4	29	50	—	670
Yhteensä	2,145	220,636	5,089	1,807	13,754	8,579	3,252	254,498

Tämä taulu on valmistettu wäkijumalukseu perusteella eikä sisällä luetteloa kapakkatarjoilijoista eikä olutpanimojen työmäestöstä.

Yhdysvaltain hallituksen tilastoa wäkijunamateollisuudesta

kympinvuotisajalta w. 1890—1900.

Valmistettu wiinejä.

	W. 1890	1900	prof. lit.
Valmistuslaitosta	236	359	52.1
Käytetty pääoma	\$5,792,783	9,838,015	69.8
Työväkeä käytetty yht.	1,048	1,163	11
Työpalkkoja maksettu	\$299,453	446,055	49
Sekalajiin menoihin	\$270,377	552,338	104.3
Valmistusaineisiin	\$1,318,012	3,689,330	179.9
Walm. tavarain arwo	\$2,846,148	6,547,310	130

Mallasjuomia valmistettu.

	W. 1890	1900	prof. lit.
Ranimojen luku	1,248	1,153	22
Käytetty pääoma	\$237,471,290	415,284,468	78.6
Työväen luku	30,257	39,532	30.7
Työpalkkoja maksettu ...	\$20,713,383	25,826,211	24.7
Sekalajiin menoihin	\$48,276,290	109,329,231	126.5
Valmistusaineisiin	\$64,003,347	51,674,928	19.3*
Walm. tavarain arwo ...	\$182,731,622	237,269,713	29.8

Tislatuja juomia valmistettu.

	W. 1890	1900	prof. lit.
Polttimojen luku	440	967	119.8
Käytetty pääoma	\$31,006,176	32,551,604	5
Käytetyn työväen luku ...	4,762	3,722	21.8*
Työpalkkoja maksettu	\$2,246,064	1,733,218	22.8*
Sekalajiin menoihin	\$65,179,927	73,218,227	12.3
Valmistusaineisiin	\$14,909,173	15,147,784	1.6
Walm. tavarain arwo ...	\$104,197,869	96,798,443	7.1*

Yhteensä kaikkia wäkijuomia.

	W. 1890	1900	prof. lit.
Valmistuslaitoksia	1,924	2,549	48.1
Pääomaa	\$269,270,249	457,674,087	70
Työmiesten luku	36,067	44,417	23.2
Maksettu työpalkkoja	\$23,258,900	28,005,484	20.4
Sekalajiin menoihin	\$113,726,594	183,099,796	61
Valmistusaineisiin	\$80,230,532	70,512,042	12.1*
Walm. tavarain arwo ..	\$289,775,639	340,615,466	17.5

Tähdellä (*) merkitty prosentti merkitsee vähennyistä.

Ylläolewa tilasto ojottaa, että waikka wäkijuomien valmistus ja niihin käytetty pääoma onkin kaswanut suuresjä määräsjä, niin jittenkin niihin käytetyn wiljan arwo on huomattawasti laskenut, josta selwiää, että oluen valmistajat warjinkin käyttäwät tuotteeseensa jotakin paljon arwottomampaa ainetta kuin maanwiljelijäin pellon tuotetta.

Alkoholi ja n. k. patenttilääkkeet.

Useat raittiusmieliset, vieläpä kokonaan raittiitkin ihmiset unohtavat usein tykkänään sen vaaran, mikä heitä uhkaa siinä verrattain runjaassa väkijuomatulvasissa joka virtaa heidän koteihinsa keinotekoisien kotilääkkeiden muodossa.

Otamme sentähden tähän luettelon niistä sellaisista lääkkeistä joita yleisemmin käytetään, ja joissa on runsaimmin alkohoolia.

Amerikalaisia patenttilääkkeitä:

Greene'n Nervura,	sisältää	17.3	prosenttia	alkohoolia
Good'in Sarsaparilla	"	18.8	"	"
Schenk'in Seaweed Tonic,	"	19.5	"	"
Brown'in Iron Bitters,	"	19.7	"	"
Kaufman'in Sulphur Bitters	"	20.5	"	"
Paine'n Celery Compound,	"	21.0	"	"
Burdock's'in Blood Bitters,	"	25.2	"	"
Nyer'in Sarsaparilla,	"	26.2	"	"
Warner'in Safe Tonic,	"	35.7	"	"
Parker'in Tonic,	"	41.6	"	"
Hosstetter'in Stomach Bitters	"	41.3	"	"
Peruna,	"	23.46	"	"
Binol	"	15.33	"	"
L. Pinkham Vegetable Compd	"	16.77	"	"
Swamp Root,	"	5.87	"	"

Scotch Oats Esence, jota myydään sekä juoppous- että opiumihimon parantamista varten, on huomattu sisältävän 35 prosenttia Alkohoolia ja $\frac{1}{4}$ gräiniä morfiinia aunsjille, ja kaikki niin kutsutut yskänlääkkeet, vieläpä nekin, jotka ovat erittäin valmistetut lapsia varten, niinkuin Soothing Syrup y. m. sellaiset sisältävät runsaasti opiumia.

Mainittakoon vielä, että niistä kansamme keskuudessa käytetyistä n. k. kotilääkkeistä suurin osa sisältää 25:stä aina 50 prosenttiin asti ja Koliikkitipat noin 60 prof. sekä Goffmanin tipat 80—85 prof., siis jokseenkin puhdasta alkoholia muutamilla liiäaineilla.

Sallituksen tilasto ilmoittaa, että Amerikalaisia patenttilääkkeitä käytetään vuosittain noin 60,000,000 dollarin arvosta, johon lisäksi tulee kumminkin se melkoinen summa, mikä edestä meidän ja muiden eri kansallisuuksien kotilääkkeitä valmistetaan ja myydään ilman että niistä on hallituksen virastoilla mitään tilastoa.

Näitä seikkoja olisi raittiusväen erittäin otettava huomionsa sitä varten, että niiden johdosta voitaisiin ryhtyä kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin.

Kirjallisuus ja wäkiuomat verrattuina toisiinsa.

On laskettu, että Amerikassa kulutetaan vuosittain kirjallisuuteen noin \$174,965,625, joka summa jakaantui seuraavasti:

Sanomalehtiin	\$75,749,653
Koulu- ja nuorison kirjallisuuteen	30,665,971
Ulkomauskirjallisuuteen	12,250,000
Nowelli eli kaunokirjallisuuteen, joihin kai roska-	
kirjallisuuskin on luettu	17,600,000
Selälaijeen ja teknilliseen kirjallisuuteen	38,700,000
Yhteensä \$174,965,625	

Chicago Tribune lehti, joka julkaisee ylläolevat numerot mainitsee, että samalla aikaa maksaa Amerikan kansa wäkiuomistansa \$1,074,225,928 enemmän kuin kaikesta kirjallisuudesta, ja laskee siten wuotuisen wäkiuomalaskun nousewan 1,249,191,553 dollariin.

Samantaiset wertailut eräässä Englannin wiiikkolehdeissä osottawat, että Englannin kansa uhraa wuotuisesti kirjallisuuteen noin \$15,000,000 ja sanomalehtiin \$19,000,000 eli yhteensä \$34,000,000, mutta kuluttaa samalla ajalla wäkiuomiin \$800,000,000 eli \$766,000,000 enemmän kuin kirjallisuuteen.

Walittijäänet eri waltioissa.

Seuraawa taulu osoittaa kunkin waltion walittijäänet ja edustajain lukumäärän senaatisja ja kongressisja, sen mukaan kuin ne olivat wuonna 1900 ja sen jälkeen toimitetun luvunlaskun mukaan w. 1904.

Waltio.	Walittijäänet.		Waltio.	Walittijäänet.	
	1900	1904		1900	1904
Alabama	11	11	Nebraska	8	8
Arkansas	8	9	Nevada	3	3
California	9	10	New Hampshire..	4	4
Colorado	4	5	New Jersey.....	10	12
Connecticut	6	7	New York.....	36	39
Delaware	3	3	North Carolina..	11	12
Georgia	13	13	North Dakota....	3	4
Florida	4	5	South Dakota...	4	4
Idaho	3	3	Ohio	23	23
Illinois	24	27	Oregon	4	4
Indiana	15	15	Pennsylvania ...	32	34
Iowa	13	13	Rhode Island...	4	4
Kansas	10	10	South Carolina...	9	9
Kentucky	13	13	Tennessee	12	12
Louifiana	8	9	Texas	15	18
Maine	6	6	Utah	3	3
Maryland	8	8	Vermont	4	4
Massachusetts ..	15	15	Virginia	12	12
Michigan	14	14	Washington	4	5
Minnesota	9	11	West Virginia...	6	7
Mississippi	9	10	Wisconsin	12	13
Missouri	17	18	Wyoming	3	3
Montana	3	3			
Siirto 225 238			Yhteensä 447 476		

Tullakseen walitukki tulee ehdokkaan saada 224—239.

Luettelo

niistä Yhdysvaltojen eri valtioista, joissa on hyväksytty ja kumottu väkijumien kieltolaki, osottaen vuoden jolloin joko laatiminen taikka kumoaminen on tapahtunut sekä valtiollisen puolueen, joka silloin on ollut hallitsevasa asemassa.

Tämän taulun mukaan on Demokraatinen puolue hyväksynyt kieltolain 11 tapauksessa, Republikaaninen 9 tapauksessa, Republikaani ja Know Nothing 3 kertaa, Whig puolue 2 kertaa ja American 1:den kerran, jota vastoin kumonnut mainittua lakia on Demokraatit 4:siä tapauksessa, Republikaanit 12 kertaa ja American 1:den kerran.

Merkkien selitys:

Milloin taulusja esiintyy 1 merkitsee se, että kieltolaki mainitusja valtiiosja tarkoittaa ainoastaan tiislattuja väkijumia, 2 että laki tarkoittaa ainoastaan sijaänkirjoittamatonta valtion osajstoa, 3 että ylioikeus on kumonnut lain siinä valtiiosja, 4 että laki on tehty voimattomaksi lievitämällä rangaistusjen rikkomisesta mitättömäksi, 5 että presidentti Cleveland asetti Masikan kieltolain alaiseksi, mutta kongressi kumosi sen (ainoa tapaus Amerikan historiassa, jolloin kongressi olisi ryhtynyt sellaiseen tekoon).

Valtio.	Vuosi.	Kieltolakiä hyväksytty.		Kieltolakiä kumottu.	
		Puolue.		Puolue.	
Maine	1851	Demokraatinen	1856	Demokr.
Illinois	1851	Demokraatinen	1853	Demokr.
Minnesjota	1852	Demokraatinen	1852	3
Vermont	1852	Whig	1902	Republ.
Michigan	1853	Demokraatinen	1853	3
Ohio	1854	Demokraatinen	1859	4
Connecticut	1854	Whig	1872	Republ.
Jowa	1855	Demokraatinen	1856	Republ.
Indiana	1855	Rep. & Know Nothing	1858	3

Pennsylvania	1855	Whig	1856	Demokr.
Nebraska	1855	Demokraatinen	1867	Republ.
Mississippii	1855	Demokraatinen	1855	3
Texas	1855	Demokraatinen	1876	Demokr.
New York	1855	Rep. & Know Nothing	1855	3
Michigan	1855	Republikaan	1875	Republ.
New Hampshire	1855	Rep. & Know Nothing	1902	Republ.
Delaware	1855	American	1857	America
Maine	1858	Republikaaninen	—	—
Massachusetts	1869	Republikaaninen	1875	Republ.
Rhode Island	1875	Republikaaninen	1875	Republ.
South Carolina	1881	Demokraatinen	—	—
Kansas	1881	Republikaaninen	—	—
Jowa	1884	Republikaaninen	—	Republ.
Rhode Island	1886	Republikaaninen	1889	Republ.
Masska	1887	Demokraatinen	1889	Republ.
North Dakota	1889	Republikaaninen	—	—
South Dakota	1889	Republikaaninen	—	Republ.

Wäkijuomien ajama eri valtioisja.

Seuraava taulu osoittaa, mikä kunkin valtion suhde on wäkijuomiin nähden, onko se kieltolain, paikallisen kieltolain, kauntin kiello-oikeuden tahti lisenjin eli weroitusten alainen.

Alabama — oiaffi kauntin kiello-oikeus, oiaffi werotus ja oiaffi n. k. dispenjary- eli amiskelu-järjestelmä; weroitus \$175—\$350.

Alaska — kongressin rajoittama kieltolaki.

Arizona — paikallinen kieltolaki; wero wuosiinjännefjittäin \$48—\$200.

Arkansas — kauntin kiello-oikeus; wero \$800.

California — paikallinen kiello-oikeus; wero paikalliskunnan määrähjfen mukaan.

Colorado — paikallinen kiello-oikeus; wero \$25—\$300 maaseuduilla ja \$500—\$600 kaupungeisja.

Connecticut — paikallinen kiello-oikeus; wero \$150—\$450.

Delaware — n. k. lisenje järjestelmä piirioikeufjien myöntymyhfjellä; wero \$100—\$450.

District of Columbia — erityisen wirkamiehen ympäristön asufasten luwalla myöntämä lisenje-oikeus; wero \$500.

Florida — kauntin kiello-oikeus; wero \$500.

Georgia — kauntin kiello-oikeus, lisenje eli amiskelu järjestelmä; wero Atlantasja \$1,000—\$2,000, maaseuduilla \$200.

Idaho — lisenje wirallisten suostumufjella; wero \$300—\$500; hotellit ulkona kaupungista \$100.

Illinois — paikallinen kiello-oikeus; wero \$500—wähin määrä.

Indiana — paikallinen kiello-oikeus; wero \$250—\$350.

Kentucky — kauntin kiello-oikeus; wero \$100—150.

Louisiana — valtion tai paikalliskunnan myöntämä lisenje; wero, määritelty liifkeen suuruuden mukaan, \$5—\$3,500.

Maine — kieltolaki.

Maryland — paikallinen kiello-oikeus; wero \$18—\$450.

Massachusetts — paikallinen kiello-oikeus; wero wähhintäin \$1,000; ja kapakkain luku rajoitettu yffi kapakka kutakin 500 asufasta kohden.

Minnesota — paikallinen kiello-oikeus; wero \$500—\$1,000.

Mississippi — kauntin kiello-oikeus; wero \$600—\$1,200.

Missouri — paikallinen kiello-oikeus; puolivuotinen wero \$300—\$600.

Montana — paikallinen kiello-oikeus; puolivuotinen wero \$150—\$300.

Nebraska — paikallinen kiello-oikeus; wero \$500—\$1,000.

Newada — lisenje sitä warten walitun kauntin wiranomaisen myöntymyhfjellä; wero \$30—\$600.

New Hampshire — paikallinen kiello-oikeus; korkea wero.

New Jersey — paikallinen kiello-oikeus; wero \$100—\$250.

New Mexico — lisenje kauntin wirkamiehen myöntymyhfjellä; wero \$100—\$400.

New York — paikallinen kiello-oikeus maaseuduilla mutta ei suuremmisja kaupungeisja; wero wäkiluwun mukaan \$100—\$800.

North Carolina — kauntin kielto-oikeus; puolivuotinen vero \$50.

North Dakota — kieltolaki.

Ohio — paikallinen kielto-oikeus; vero \$350.

Oklahoma — lisenje kauntin wiranomaisten myönnytyksellä; vero \$200.

Oregon — lisenje paikallisten äänestäjien suostumuksella; vero \$200.

Pennsylvania — lisenje oikeuksien valvonnan alaisena; vero \$75—\$1,000.

Rhode Island — paikallinen kielto-oikeus; vero \$200—\$1,000.

South Carolina — valtion omistama anniskelujärjestelmä.

South Dakota — lisenje paikallisten virastojen myönnytyksellä; vero \$400—\$600.

Tennessee — kieltolaki muualla paitsi kaupungeissa, joiden asukasluku on yli 5,000; vero \$150—\$200.

Texas — lisenje oikeuksien myönnytyksellä; vero \$300.

Utah — licence paikallisten virastojen myönnytyksellä; vero \$400.

Vermont — paikallinen kielto-oikeus ja korkea vero.

Virginia — kauntin kielto-oikeus; vero \$100—\$200.

Washington — lisenje paikallisten virastojen myönnytyksellä; vero \$300—\$1,000.

West Virginia — lisenje oikeustojen ja paikallisten virastojen myönnytyksellä; vero \$350.

Wisconsin — paikallinen kielto-oikeus; vero \$100—\$200, joka äänestyksellä voidaan korottaa \$400—\$500.

Wyoming — lisenje paikallisvirastojen myönnytyksellä; vero \$100—\$300.

Suuri erehdys tehtiin kahdessa valtiossa, nimittäin Vermontissa ja New Hampshiresä, jotka alkupuolella vuotta 1903 vaihettivat lakinsa kieltävästä myöntäväksi — paikallijella kielto-oikeudella ja korkealla werotuksella.

Ne jotka suosivat tätä muutosta, väittivät, ettei kieltolakia toteutettu käytännössä, (joka kyllä oli liiankin toji), ja että juoppous vähenisi ja järjestys paranisi jos myönnettäisiin oikeus anniskella juomia julkisesti. Tämän väitteen pätevyhdestä antavat seuraavat numerot parhaan kuvan:

Touko-, kevä- ja heinäkuuden kuluessa vuonna 1902, jolloin kieltolaki oli voimassa, ja samalla aikaa vuotta myöhemmin, jolloin paikallinen kielto-oikeus oli voimassa, vangittiin muutamissa Vermontin kaupungeissa ihmisiä juopumuksesta ja rauhanhäiritsemisestä seuraavasti: St. Albans, 1902, 80 henkeä; 1903, 121 henkeä; lisäys 53 %. Montpelier, 1902, 24 henk.; 1903, 138 henk.; lisäys 475 %. Rutland, (yksiistään juopumuksesta), 1902, 27 henk.; 1903, 161 henk.; lisäys 500 %.

Burlingtonissa oli kuuden ensimmäisen anniskelu kauden kuluessa (joista kapakat ehdivät olla auki ainoastaan neljä), 166 vangitsemista sitä vastoin kuin niitä oli koko edellisenä vuotena ollut vaan 110. Brattleboroissa, oli viiden kuun kuluessa (toukokuusta syyskuun loppuun) w. 1902, 20 vangitsemista juoppoudesta ja rauhnan häiritsemisestä, mutta samalla ajalla seuraavana vuonna 82 vangitsemista, joten lisäys oli 310 prosenttia.

Nämä havainnot ovat saaneet aikaan suuren muutoksen yleisessä mielipiteessä tämän uuden lain suhteen Wisneriän nuoren valtiossa.

Kokemus New Hampshiresä todistaa samoin että laimeastikin käytetty kieltolaki on parempi kuin korkea

werolaki. Kesä-, heinä- ja elokuussa w. 1902 wangittiin Franklinsjä, N. S., juoppoudesta 22 henkeä ja w. 1903 61, muista rikoksista edellisenä vuonna 4 ja jälkimäisenä 11. Samoina kuukausina wangittiin Berlinisjä, N. S., w. 1902, 83 ja 1903, 176 juoppoudesta, ja muista rikoksista edellisenä vuonna 16 ja jälkimäisenä 134.

Valtiot, joissa kieltolaki on osaksi voimassa.

Alabama — 20 kieltolaki-kauntia, 11 anniskelu ja 35 lisenseikauntia.

Arkansas — 44 kieltolaki-kauntia, 29 lisense- ja 2 osaksi kieltolaki- ja osaksi lisenseikauntia.

California — 175 kaupunkia ja kylää kieltolain alaisena.

Colorado — 50 kaupunkia ja kylää kieltolain alaisena.

Connecticut — 94 kieltolaki- ja 74 lisense-kaupunkia.

Delaware — puoli valtiota kieltolain alaisena.

Florida — 32 45:stä kauntista kieltolain alaisena, osaksi kieltolaki 13; ainoastaan 125 kapakkaa koko valtiossa.

Georgia — 104 kauntia kieltolain alaisena ja 33:ssa on lisense- ja anniskelu-järjestelmä.

Illinois — 650 kaupunkia ja kylää kieltolain alaisena.

Indiana — 140 kaupungissa kieltolaki.

Iowa — koko valtio paitti 25 suurinta kaupunkia.

Kansas — kokonaan.

Kentucky — 47 kauntia kiviä, 35 kauntia joissa on yksi märkä kaupunki, 19 kauntia joissa on 2 lisense-kaupunkia ja 18 kauntia lisense-oikeudella.

Louisiana — 20 59:stä kauntista kiviä.

Maine — koko valtio.

Maryland — 15 24:stä kauntista.

Massachusetts — 20 lisense- ja 13 kieltolaki-suur-kaupunkia; 83 lisense- ja 237 kieltolaki-maaseutukaupunkia ja kylää.

Michigan — 400 kaupunkia ja kylää.

Minnesota — 400 kaupunkia ja kylää.

Mississippi — 65 75:stä kauntista.

Missouri — 12 115:sta kauntista ja maaseutukaupungista.

Nebraska — 250 kaupunkia ja kylää.

New Hampshire — 144 maaseutukaupunkia, jota vastoin license on 60 maaseutukaupungissa ja 11 suurem-
masja kaupungissa.

New Jersey — 200 kaupunkia ja maaseutukaupunkia.

New York — suuremmilla kaupungeilla on valtion license, mutta 934 maaseutukaupungista, joilla on paikallinen kielto-oikeus 285:llä on tähdellinen kieltolaki.

North Dakota — koko valtio.

Ohio — 145 maaseutukaupunkia n. l. Beal-kieltolain alaisena.

Pennsylvania — 20 kauntia ja 600 kaupunkia ja kylää.

Rhode Island — 20 kaupunkia ja kylää.

Tennessee — koko valtio paitji 8 suurinta kaupunkia.

Texas — 141 kuivaa, 57 osaksi kuivaa ja 48 license-kauntia.

Vermont — 138 kaupunkia kieltoain ja 83 license-lain alaisena.

Virginia — Paikallinen kieltolaki sitten w. 1903 ja Richmond on ainoa huomattava kaupunki ilman kielto-
lakia.

West Virginia — 40 54:stä kauntista kuivana.

Washington — 50 kaupunkia ja kylää.

Wisconsin — 300 kaupunkia ja kylää.

Stewien miesten lausuntoita väkijoumista.

Keräilty lukijoille ohjeeksi eri tilaisuuksia varten.

Alkoholi ja ravinto-aineet.

Vertaillut Northwestern Lääketieteellisen Yliopiston lääkäri ja opettaja
Lohtori Winfield S. Hall.

Seuraavat totuudet kohdistuvat
alkoholiin:

1) Wisji määrä alkoholia vaikuttaa alusja virkistävästi, mutta jos sitä jatkuvasti käytetään, niin waaditaan sitä enemmän ja enemmän jotta sellaista tunnetta syntyisi.

2) Jatkuvasti käytettyinä voi se synnyttää hillitsemättömän halun enempään ja aina lisättyjä annoksia.

3) Tawakji tulleen käyttämisen perästä voi äkillinen tähdellinen niistä luopuminen synnyttää vaarallisia häiriöitä hermokeskustassa.

4) Alkoholi tapahtuu pikaisesti ruumiissa.

5) Alkoholin ollessa hyödyttömiä ei ruumis säilytä sitä.

6) Alkoholin muodostaa ravintoaine tultuaan hapen

Seuraavat totuudet kohdistuvat
ravintoon:

1) Wisji määrä ravintoainetta vaikuttaa alusja virkistävästi, ja jama määrä voi aina vaikuttaa samalla tavalla terweeseen ruumiiseen.

2) Tavanmukainen ravinnon käyttäminen ei milloinkaan synnytä hillitsemättömää halua lisättyihin annoksiin.

3) Äkillinen lakkaaminen niiden tawakji tulleesta käyttämisestä ei milloinkaan jaa aikaan mitään häiriötä hermokeskustassa.

4) Kaikki ravintoaineet tapahtuvat hitaasti ruumiissa.

5) Ruumis säilyttää kaikki ravintoaineita, koska ne ovat sille hyödyllisiä.

6) Kaikki ravintoaineet muodostuvat protoplasman

puutteen tähden hajoamistilaan.

7) Alkoholit on ulostus, ja on myrkyllinen kuten kaikkein ulostukset. Se voi olla hyödyllinen josjakin erityisessä taudin kohtauksessa, mutta se ei ole milloinkaan hyödyllistä terveelle ruu- miille.

8) Kaikki lääkärit neuvo- wat terveitä ihmisiä välttä- mään kokonaan alkoholia.

9) Kaikki tieteentutkijat ke- hoittavat ihmisiä varomaan ottamasta alkoholia tyhjään vatsaan.

10) Nuorta, kasvavaa henkilöä varoitetaan aina alkoholin nauttimisesta.

11) Alkoholin nautintoa kuten tavallista huumaavil- le aineille, seuraa lamautu- minen.

12) Alkoholin nautintoa seuraa lihas- ja aivo- kudosten toiminnan heikontumi- nen.

(alkuliman) rakentavasta vai- kutuksesta siellä missä on tarpeeksi hapetta.

7) Kaikki ravintoaineet o- wat luonnon muodostamia, virkistykseksi ja ovat luon- nostaan terveitä ja aina hyödyllisiä terveelle ruu- miille, vaikka ne voivat joskus vahingoittaa ruumi- ta erikoisissa taudin kohta- uksissa.

8) Ei kukaan lääkäri neu- wo terveitä henkilöitä vält- tämään ravintoa.

9) Ihmisiä kehoitetaan v- leenjä nauttimaan ravintoa tyhjään vatsaan.

10) Nuorta, kasvavaa henkilöä neuvotaan aina nauttimaan runsaasti ravin- toa.

11) Ravinnon nauttimis- ta ei seuraa lamautuminen.

12) Ravinnon nauttimis- ta seuraa lihas- ja aivo- kudosten toiminnan vahvistu- minen.

Juoppouden perinnöllisyys.

Tiedemiesten piireissä ollaan siitä jotenjakin yksi- mielisiä, että juomari-wanhin jättää juoppoutensa tähden lapsillensa turmeltuneen ruumiin ja sielun jopa kolman- teen ja neljälleen polveen asti. Mutta kaikki mielipidettä on olemassa tämän perinnöllisyys-tyhjyyksien suhteen: toiset väittävät että juomahimokin siirretään vanhem- masta lapseen weressä ja toiset taas väittävät, ettei juop- poutta itseään voida istuttaa, koska se on tottumuksen ja tavan synnyttämä pahe, vaan että juomari sitävastoin jättää lapsilleen perinnöksi heikonneen ja turmeltuneen elimistön ja lamautuneen, rikollisuuteen taipuvaisen sielun.

Professori Bellman, Bonnin yliopistossa, Saksassa, joka on ensinmainitun väitteen puolella, on tehnyt tutki- muksia ympäri Saksan maata juomarien lapsissa, joista hän on valinnut jata erikoistapausta ja valmistanut niiden perusteella taulun. Erityistä huomiota hänen tilastossaan ansaitsee eräs rouva Zurka, joka oli syntynyt w. 1740 ja elänyt juomarina, warfana ja maankier- täjänä viimeiset 40 ikävuottansa ja kuoli w. 1800. Sä- nen jälkeläistensä luku nousi 834, joista 709 elämää voi- tiin seurata nuoruudesta haintaan saakka. Näistä 709:stä oli 106 äpäränä syntyneitä, 144 olivat kerjäläisiä ja 62 muuta elivät armolahjoista. Naispuolisista 181 vietti siiveetöntä elämää. Perheessä oli 76 rikoksen tekijää, jois- ta 5 oli murhamiestä. Tämä perhe oli tullut maks- maan waltiolle 75 vuoden kulussa \$1,250,000.

Tämän tutkimuksen tulos on hyvin yhtäpitävä sen huomion kanssa, joka joku aika sitten tehtiin Zukes per- heen suhteen, jonka luku nousi 1,200 jäseneseen. Näistä 7 oli murhamiestä, 60 olivat warfaita, 130 muutoin

pahantekijää, 400 oli jo muorena turmellut terveytensä huonolla elämällään ja 310 olivat ammattikerjäläisiä, jotka kuluttivat köyhäin huoneessa yhteensä noin 2,300 vuotta. Mutta Zukes perheen suhteen ei ole tehty niin tarkkoja laskuja siitä missä määrin väkijuomat olivat olleet syynä suvun rikollisuuteen, sitävastoin Gurka perheen tilastoissa todistaa professori Bellman selvästi, että juoppouskin on perinnöllistä.

Toisen suunnan puolesta puhuu sen toimikunnan lausunto, jonka asetti seura juoppouden seurauksien tutkimista varten Englannissa. Tähän toimikuntaan kuului viisi lääkäriä, kaksi kirurgia, yksi bakteriologian professori, yksi sotilaskirurgi ja viisi yleisiä lääketieteen harjoittajaa, jotka tutkittuansa kysymystä noin kahdeksantoista kuukauden ajan, antoivat sellaisen lausunnon ettei juoppoushimo tule erityisesti siirrettyä vanhemmista lapsiin, mutta tässä julkaisussa kuitenkin myönnetään, että juomarin lapset useimmiten syntyvät ruumiillisesti ja henkisesti heikkoina ja voivat siitä syystä olla alttiimpia sekä ruumista että sielua wanhingoittawille taipumuksille.

Tohtori Bleuler, Sveitsistä, sanoo alkoholista, että sen fyysillinen vaikutus on myrkyllinen, jota olisi ehdottomuuteen asti wältettävä, koska sekin n. k. kohtuullinen nautinto jota nykyään käytetään, on wanhingollista. Samansuuntaisia lausuntoita antawat sellaiset etewät tiedemiehet ja lääkeopin professorit kuin Bunge (sveitsil.), Adolf Fick (sakjalainen), Delval (ranskalainen), S. F. Paine (englantilainen), M. Forel (sveitsiläinen), y. m. Englannissa julkaistiin w. 1903 hallituksen tilasto mielihäikäisistä, joka osoittaa että kesäkuun 1 p:nä mainittua vuotta oli maassa kaikkiaan 113,964 siiväänfirjoitettua wähjärkeistä.

Näistä oli 36,465 sellaista, joista voitiin suoraa-

taan sanoa, että he olivat siksi tulleet juoppouden tähden. Viime aikoina oli sellaistaen huulluuden kohtauksen luku kaswanut yli 3,000 wuodesja, joka on juurempi luku kuin mitkä mistään muusta syystä voidaan johtaa. Samoin selwiää englantilaisesta tilastosta että w. 1881—1900 kuoli Englannissa ja Walesissa juorastaan kroonillisesta alkoholismista johtuwiin tauteihin, kuten juoppouteen, juoppohulluuteen y. m. 110,215 henkilöä, ja tämä ei enjinkään selitä niiden kuoleman tapauksen lukua jotka jenkijäksi ovat kuolleet tauteihin, jotka aiheutuwat väkijuomien wähemmin huomatussta nautinnosta, joita olisi todellisuudesja paljon useampia kuin ylläolewa summa.

Loukkaako järjestetty raittiusliike persoonallista vapautta?

Kirj. Seikki Ainas.

Saanut 2:n palkinnon Veljeyshseuran kirjallisuuskilpailun I sarjassa vu. 1905.

Raittiusliikkeen vaikutus on ollut jo siksi voimakas, että sen edessä on monta vastustajaa ja vastaväittäjä vaiennut. Mutta kun raittiusvaatimus on saanut niin suuren merkityksen, ettei sen ohitse jovi mennä ilman ettei määrää kantaansa siihen, on niiden, jotka raittiusden omistamista jostain syystä vastustavat, tähtynyt itseään ja muita varten saada joku tukipohja eli perustelu, jonka antamalla oikeudella kantaansa periaatteellisesti puolustavat. Useinkin juuri näistä syistä vastustajia, jotka esittävät väitteensä suurella mahtipontisuudella ja saavat tavallisesti jonkunlaisia ilo-meteliä aikaan vastustajain leirisjää ja ehkä jonkun verran epäilystä niissä, jotka ovat epävarmalla kannalla aatteen oikeutuksesta.

Raittiusmiesten tähtyy tällaisiin kysymyksiin tyhneesti ja maltillisesti etsiä selityksiä ja tavallisesti käy niin, että missä selitys saadaan osoittautuu vastustus lepäänsä huonolla pohjalla.

Yksi sellainen väite, joka tawantakaa tuodaan esille raittiusliikkeen vastustamisefksi on väite, että raittius ja

wapaus olisiwat ristiriidassa keskenään. Monta kertaa on sen väitteen ponnnettomuus tuotu esille raittiusmieliseltä kannalta, mutta alituisesti se hakee uusia muotoja ja niiden alla pyrkii esiin järkytteläkseen raittiusvaatimuk- sen perusteita.

Meidän tarkasteltavanamme olisi nyt se muoto tästä väitteestä, että se on raittius työn käytännöllinen ilmaus järjestettynä raittiusliikkeenä, joka muka loukkaa perjoonallista vapautta.

Wäite koskee tärkeää puolta asiassa. Wapaus on käsite, jota täytyy ottaa huomioon muodollisistakin seikoissa, ja niillähän sitä pääasiassa loukataankin, siis myöskin raittius työn eri muodoissa.

Wapaus on jaloimpia ihmisen oikeuksia. Sitä on paljon maailmassa sorrettu, mutta oikeutensa se on wihdoin monessa kohdin päässyt ja nauttijaalleen rakkaaksi tullut. Tuskaallijella tarffuudella walpas mielikin waroo, ettei se tätä oikeuttaan alttiiksi pane. Tähän ominaisuuteen se perustuu, että ihmisillä on herät korwat kuin wapaudentorwea toitetetaan; niin otjakkeesjakin mainitusja suhteessa.

Wapauden käsitteeseen sisältyy, että ihminen woi eri tiloissa määrätä tekemisistään ja jättämistään ilman että joku ulkopuolinen tahto määrää hänet wastoin tahtoansa jinne tai tänne. Bahankin w o i ihminen walita omaksi wahingokseen, mutta yleensä waatiwat ihmiset wapautta toisen määräämiswallasta, woidakseen esteettömästi walwoa omaa etuansa, siis jotain hywäänsä. Wapaus on tärkeä ihmisen hywän wooksi.

Tämä totuus ei estä kuitenkään sen walitettawan seikan esiintymästä, että wapaus u s e a s t i on monelle tärkeä sen wooksi, että se sallii tilan pahaan.

Missä tätä erityisesti huomataan, siellä ei erittäin

wiittitää puollustaa suorastaan pahaa, waan tawallisesti tehdään kysymyksen alaiseksi, missä pahan ja hywän raja on. Raittiuskysymyksesjakin on tämä seikka nähtäwistä u . j . k o h t u u s k y s y m y k s e s j ä .

Tällaisissa tapauksissa koetetaan paha pilotella niin hywäksi kuin mahdollista, joten wapauden wäärin käytölle saataisiin hywää puollustusta. Usein tapahtuu se tahallisesti, missä on voitettawana persoonallisia etuja, kuten esim. wäkijuomakauppiaiden ja walmistajien puhe wapauden rajoittamisesta raittiusmiesten järjestetyn toiminnan kautta, joskus on se todellakin wilpittömään käsitukseen perustuwa, ja woinne me silloin jemmaista arwostaa ja ruweta wakawaan keskusteluun sellaisen suhteeseen.

Pitäen mielessä, mitä edellisessä on wapaudesta sanottu, myönnämme, että raittius työsjakin tulee ottaa huomioon sen oikeutusta.

Raittiusjärjestönkin tulee kullekin jäsenelleen sallia tarpeellisen määrän wapautta. Onko sellainen asiain tila meillä?

Siihen woidaksemme wastata on asjallemme edukki, jos pääsemme selwille, minkä werran koko raittiusaate kestää arwostelua.

Se on wanha wäite, että ehdoton raittius on orjuutta. Olemmeko todellakin wäkijuomista luopuneina, luopuneet wapaudestamme?

Tutkimus wäkijuomien luonteesta on tehnyt selwäksi, että niissä olewa alkohoolimyrkki narfoottisena, huumawana, myrkkynä omaa kumman ominaisuuden, synnyttää nauttijaansa tarpeen saada tuota juomaa yhä lisää, kumnes se yhä jatkettun nautinnon kautta woi muuttua todelliseksi — h i m o k s i , joka tähdellisesti hallitsee wäkijuomien nauttijan alhaisemman ja korkeamman sieluelämän.

Näemme siis että wäkijuomien nauttijalla on alituinen waara joutua aiwan täydelliseen — orjuuteen. Tähän sopii mielestäni wapausatteen tutkijan S o h n S t u a r t M i l l i n selonteko orjuudesta ja sen oikeutuksesta kun hän sanoo: „Myymällä itsensä orjaksi luopuu ihminen wapaudestaan; hän herkeää sitä vastaisuudessa käyttämästä tästä yksityisestä teosta edespäin. Hän siis itiepuolestaan tekee tyhjäksi juuri sen tarkoituksen, joka oikeuttaa antamaan hänen määrätä itsestään. Hän ei enään ole wapaa, waan on siitä puolin asemassa jota ei puolusta jekään jekka, että noin luulla hänen wapaatahtoisesti fiinä pysyvän. Wapauden aate ei woi waatia, että hänellä pitäisi olla wapaus olemaan epäwapaa. Se ei ole wapautta, että sallitaan jättää wapautesa.“ (S. St. Mill, „Wapaudesta“. Suomennos. Helsingissä 1891. Siv. 167—168. Walitan, etten woi wittata alkuteokseen.) Wapauden aatteen pitäisi siis jokaisen ajattelewan ihmisen widä ehdottomaan raittiuteen!

Wiivymme enään ainoastaan yhdesjä wäitteessä. S. St. Millin yllä siteerattua lausetta voidaan sowitzaa ainoastaan juoppoon, ei wäkijuomien kohtuulliseen käyttäjään, sanonee wielä joku. Siihen vastaanme, että se ei asiata muuta. „Kohtuullinen“ wäkijuomien nauttaminen on ainoastaan pienempi osa kohtuuttomasta, jos niinkään paljon voidaan myöntää. Usean mielestä on jonneko kohtuutonta käyttämistä, minkä toinen on pitänyt wallan niukkana nautintona. Kun ei „kohtuus“-käsitettä woi määritellä yleispätewästi raukee se, mutta sen kanssa raukee myöskin koko wäite.

Ehdottomuuden aate tukee siis wapauden woimassa pysymistä.

Mutta järjestetysjä raittiusliikkeessä on jekkoja, jotka ovat kysymyksen alaisia wapausjuhteesja. Seuralli-

jesja raittiusorganisationisja sitoo ihminen raittiuslupauksella wapautesja. — Raittiuslupauksen muoto on tavallisesti tämä: „Lupaan olla rawinto- ja nautintoaineina käyttämättä minikäänlaisia juowuttawia juomia.“ Raittiusjärjestöön liittynyt siis luopuu wäkijuomien nauttimisesta, ruumiiseensa siällisesti ottamasta ainetta, jonka ominaisuutena on tulla nauttijansa wälttämättömäksi tarpeeksi. Siitä käynee siis epäamättömästi selwille, että lupauksellaan, ehdottomallakin, ihminen wakuuttaa itselleen loukkaamattoman wapauden yhdesjä juhteesja. Kun lupauksen tehnyt woi käyttää alkoholijuomiaakin lääkkeenä, teollisissa tarkoituksissa y. m., wieläpä jopiwia mutoja noudattamalla kokonaan tulla wapauteutukifin lupauksestaan, on järjestetysjä seuraelämässä parhaimmalla tawalla pidetty huolta wapauden säilyttämisestä.

Järjestetysjä raittiusliikkeessä wäitetään wielä olewan muita puolia, jotka muka loukkaawat wapaudestaan arkaa mieltä. Sen säännöt welwoittawat työhön, uhrakfiin ja juhteifiin, jotka ihmistä sitowat, sanotaan. Nuot „siteet“ eiwät ole wapaudelle waarallisia. Niihin ryhdytään aiwan täydellisen wapauehtoisuuden kautta, aikana ja paikassa, jonka kufin woi määrätä itse. Sen werran kuin wapauden rajoitus muusjakin inhimillisesjä toiminnassa työnteosja, lewosja, huwituksesja y. m. tulee kysymyksen, sen werran tulee se tässäkin. Näisjä woi tarkasti katjoen olla epäjohdonmukaisuuksia, mutta silloin ne siirtywätkin järjestetyn raittiusliikkeen alalta yhteiskunnallijelle, mutta niistähän ei sinikaan raittiusliike ole was- tuunalainen.

Teoriassa tosin voitaisiin ajatella niin tarckaa, wäkijuomien käyttämistä, ettei se tulisi wahingollisefi wa-

paudelle, mutta käytännössä tulee sen toteuttaminen mahdollomaksi. Joka kerta tulisi nauttia eri suuria määriä riippuen yksilön yleisestä tilasta, eikä ole taattu olisiko kuka hyvänsä kykenevä warmaa alkoholin kestämis-tilaanja määräämään. Näin sen ajatus lankee omaan mahdottomuuteensa.

Ei voi kieltää, etteikö yksittäisiä tapauksia ole, joissa jätunnaisesta kiihkoilasta, omituisista johtohenkilöistä y. m. syistä voidaan kulkea persoonallisen vapauden loukkaamiseen, mutta sen on jilloin yksittäinen poikkeustapaus, josta ei voida kolo liikettä tehdä vastuumalaiseksi.

Misjä siis järjestetty raittiusliike on kulkemassa normaalista kehityskulkua ja olojuhteet ovat sen mukaisesti suunniteltu, siellä se tukee oikeata vapauskäsitettä kauneimmalla tavalla. Mikäli kansantajuisen esityksen rajoihin mahtuu olemme edellisessä pyytäneet vastata siis kieltävästi ottaaksesia olemaan kysymykseen.

Mistä? Minne?

Totuuden etsijäks' jo piennä synnyin,
En orjaks', onnen vuottaajaksi.
Kehitys tieni on, mut minne kuljen
Ja miss' on matkan pää, en tiedä.

Oi, mistä? minne? huokaan neuvotonna,
Elämän tietä kun en tunne.
Ihanteen, toivon, onnen kaukomaille
Salattu polku on, ah miksi?

Mut sinne vaan mä kuljen maailmasta
Ikuisen tiedon lähtehille.
Valoa tahdon, etsin tietä sinne,
Sen ehkä kerran vielä löydän.

Oon heikko, sortumaan en silti luotu,
En sattuman ja onnen uskojaksi,
Vaan tarmokkaaks' elämän arvoitusten
Ja luonnon kirjan tutkijaksi.

Levoton oon, en silti lehden lailla
Vihurin vietäväksi luotu,
Vaan seisomaan kun honka kankahalla
Mi horju ei, mut murtuu kerran.

Kopea oon, en silti kerskujaksi
Elämän taisteluihin luotu,
Vaan nöyräks' heikompani auttajaksi,
Tää suur' on, kallis kutsumuksen'.

Kipinä oon, mut sammumaan en luotu,
Vaan syttymään ja kasvavaksi.
Tomua oon, mut siitä nousen kerran
Ikuisen aamun sarastaissa.

Tomusta nousen, kirkastun ja tuhka
Valoksi muuttuu paistavaksi,
Ja silloin ruusut kuolemattomuuden
Ikuista tuoksuu vehreyttä.

John Parkkila.

S. K.-R.-Veljeysseuran 18:s yleinen vuosijuhla

Seuran yhdyksessä toimeenpannut 9:stä soitto- ja laulu-
kilpailu sekä 1:iset voimistelukilpailut ja vuosijuh-
lakokouksen lopuksi pidetyt 1:iset luentokurssit
Frontwoodissa, Mich.

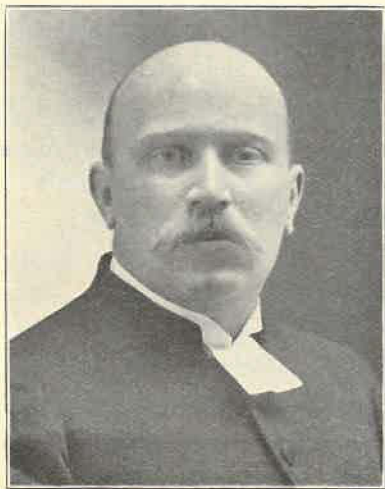
W u o s i j u h l a.

Tällä kertaa häiritäsi juhلاميelta, wieläpä esti suu-
resti sen onnistumista osanottoon ja järjestykseen näh-
den se seikka, että koko juhlapäivän edellisen yön satoi
taiwaan täydeltä ja katuja sen johdosta oli mahdoton kul-
kea järjestyneissä riveissä. Soittokuntia käwelyä johta-
massa oli ainoastaan kaksi, nimittäin Sibbingin seitsikko
ja Wakefieldin ja Besjemerin soittokunnan jäsenistä yh-
distetty soittokunta, joiden johdolla käweltiin paikkakun-
nan sotilas-kajarmista lähes kahden miilan päässä ole-
waan kaupungin puistoon (kilpa-ajoradalle), minne juhla-
toimikunta oli valmistanut tilawan katetun puhujia ja
soittolawan.

Lähtöä kaupungista, joka oli määrätty tapahtumaksi
klo 10 a. p., myöhästyi tunnin ajan se seikka, että wuo-
sikokouksen pöytäkirjan lukemisen ja allekirjoittamisen oli
tähtynyt edellisenä iltana jättää juhlapäivän aamuun ja
se toimitus waati kauwan aikaa.

Juhlapaikalle saavuttua otettiin edustajista yhteinen valokuva, koska ensimmäiseen kuvaamisyritykseen ei jontun väärinkäsityksen tähden ollut saapunut kuin noin puolet edustajista.

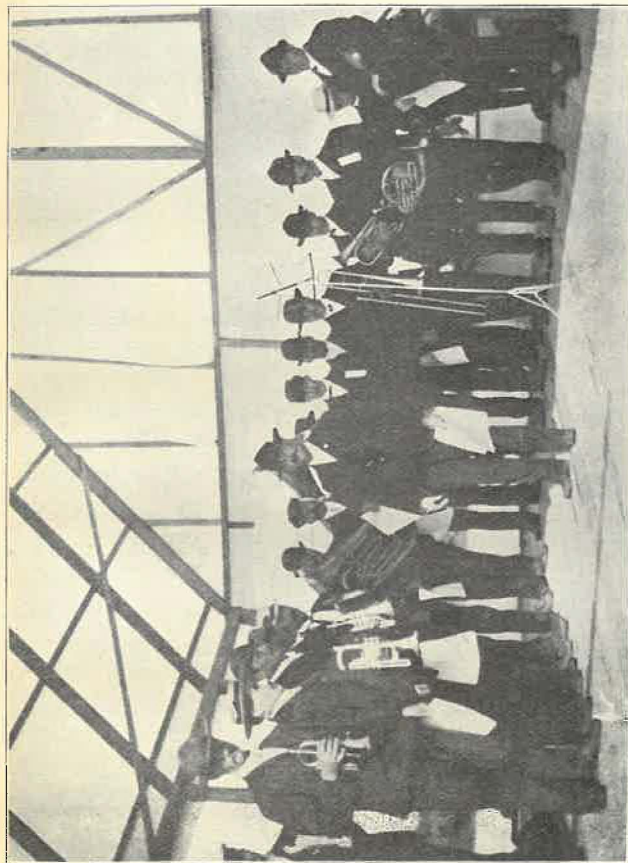
Kohta sen jälkeen aloitettiin juhla-ohjelma soitto-kuntien ja laulajien yhteisesti esittämällä wirrellä „Suomala ompe linnamme“, jonka perästä Kaarlo Sillberg

Pastori Bruno Ruornos.

Kongressinies Monroen puhumaan kaupunkilaisten puolesta. Juhlapuheen piti toimittaja N. S. Ahlman. — Pidettiin kahden tunnin puolisloma, jonka kestäessä kukaan koki parhaansa mukaan tyydyttää watjan vaatimuksia Walo-seuran tilapäisesjä ruokalassa, jolli oli muodostettu tilawa maanviljelysnäyttelyhuone.

Puolisloman päätettyä alkoi jälleen juhlaohjelma

Sibbingin suomalaisen torwittokunta.

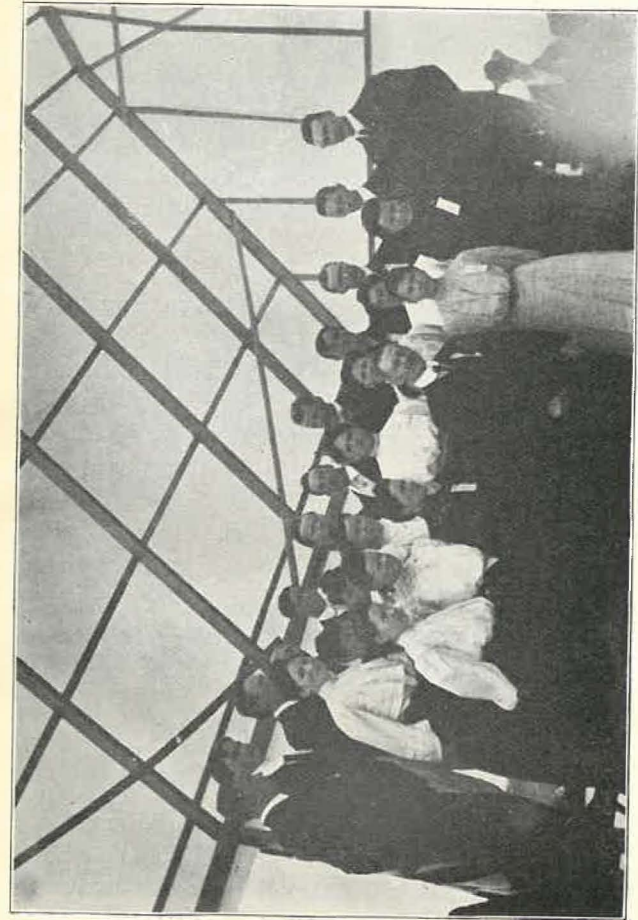
laulu-, joitto- ja voimistelufilmpailuilla. Laulusuoroja lausui yleisön tervetulleeksi ja esitti lyhyellä puheella ilmoittautui filmpailuun kolme: mieskööri „Gätarieska“, joka oli muodostettu kokoukseen osaaottaneista lähettäläistä ja vieraista. Nämät olivat maisteri Lundin johdolla harjoitelleet parissa päivässä, melkoisen hyvin muutamia lauluja. Heille myönnettiin toinen palkinto \$20.00, jonka he lahjoittivat Suomi-Opietolle.

Sekavuoroja esiintyi kaksi, nimittäin „Sirat“ Yshpemingistä, Mich., johtajana M. Saarinen ja „Gancoekin Sekakööri“, maisteri L. Lundin johdolla. Palkinnoista meni 1:nen \$30.00 „Sirkoille, 2:nen \$20.00 Gancoekin Sekaköörille, vaikka jälkimäinen kyllä oli voimakkaampi, mutta hienous ja musiikin tulkitseminen oli edellisellä parempi.

Soittokunnista filpaili ainoastaan Gibbingin „Seitšifko“, Wihtori Taipalus johtajana, jolle palkintotuomarit jakoivat toisen palkinnon 30.00 dollaria.

Voimistelu oli tällä kertaa liitetty filmpailuohjelmaan ensi kerran, mutta ainoastaan yksi voimisteluseura, „Reipas“ Gancoekistä, oli saapunut filmpailuun. „Reipas“ esitti liikkeenjä kiitettävällä taidolla ja jai ensimmäisen palkinnon, joka oli \$10.00 rahassa sekä \$25.00 maksa-va kiertävä kunniajauha, tehty ruskeasta ruusupuusta ja varustettu ijoilla kullatuilla nupeilla kummasjakin päässä. Toiseen niistä oli kätverrettu: „Ruumiapalkinto S. R. N. Weljensseuralta, hankittu voimistelufilmpailuja varten w. 1900“, ja toisesja nupisja:

„Sielun, ruumiin raittius,
On nuorten kallein omaisuus
Ja voiman lähde oiva.“

Gancoekin Sekakööri.

Näiden palkintojen lisäksi jaettiin vielä seuraavat palkinnot: „Sirkoille“ Wäinö-seuran lahjoittama „Wäinön kannel“, Pohjantähdelle Hancockista, Mich., suurilukuisimpana seurana John Bengillyn lahjoittama „kunnia-kilpi“.

Palkintotuomareina toimivat: Torvijoittokunnille: J. Paananen Hancockista, M. S. Ahlman Calumetista, M. Saarinen Ishpemingistä, E. Lorkko Soudanista, M. Kivistö Amajasta ja M. Laakso Rocklannista.

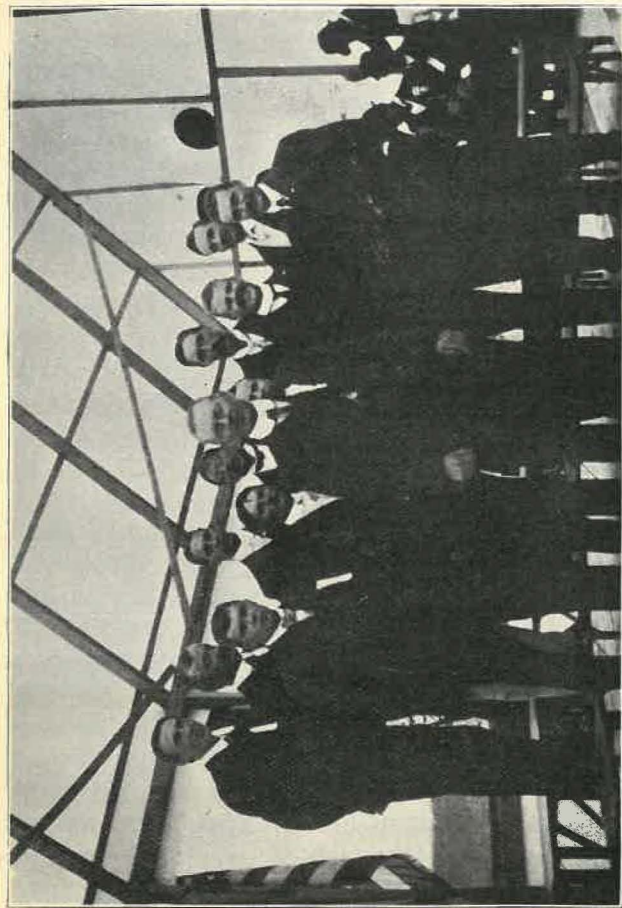
Sefakuoroille: pastorit J. K. Lammi, S. Sarvela, ylioppilas neiti L. Paavola, toimittajat M. S. Ahlman ja A. Murros sekä joiton johtaja W. Taipale ja mr. S. Eljon.

Miestöörille: pastori S. Sarvela, toimittajat M. S. Ahlman ja A. Murros, mr:t J. Paananen ja W. Taipale, ylioppilas neiti L. Paavola ja mr. S. Eljon.

Voimistelusta: pastori S. Anias, maisteri L. Lund ja mr. Wilho Hywönen.

Kilpailujen jälkeen pitivät puheita pastori S. Anias Elystä ja J. S. Nasberg Hancockista, jonka perästä toimittaja M. S. Ahlman julisti palkintotuomarien lausunnot ja jakoi palkinnot. Kaikille palkinnon saajille hitu-dettiin „eläköön“. Lopuksi joitettiin ja laulettiin wirectä „Di Serra sinua Suomen kansaa“ ja kansallislauluista „Maamme“ ja „America“, jonka perästä palattiin kaupunkiin tyytyväisinä juhlaan.

Ilmattiin oli kaiken päivää lämmin ja herttainen, waikka aamulla olikin näyttänyt pelottavalta. Kaikin puolin wallitti juhlasja häiritsemätön juhلاميeli, eikä munta häiritjewää tapahtunut kuin se, että aamulla, kun juuri oli päästy juhla-ohjelman alkuun, saapui puistoon eräs wieras-kielinen keinottelija ja pystytti sinne rentaan-heittotelttanja, jonka ympärille heti alkoi kerääntyä wä-

Miestöörin „Sääntökirja“.

hemmän ajattelevaa yleisöä. Kun muutamia Weljeysh-seuran johtokunnan jäseniä R. Sillbergin ja kaupungin pormestarin kanssa saapuivat paikalle ja waativat häntä pikaisesti poistumaan, pani hän jyrkästi vastaan itse pormestariellekin, sanoen saaneensa poliisipäälliköltä luvvan. Lähti hän kumminkin kun pormestari uhkasi lähettää poliisin häntä häätämään. Tästä seikasta mainitsemme tässä siitä syystä, että juuri tästä sai alkunsa sekin, että jama kaupungin pormestari hääsi juhlapaikalta myöskin kirjakauppias Leikkaan, josta sittemmin sanomalehdissä kirjoitettiin yhtä ja toista. Leikkaan hääsi pormestari kuultuansa Sillbergiltä, ettei Leikkaalla ollut mitään lupaa eikä hänen tietensä ollut sitä pyytäneensä. Kun kaupunki ei ollut antanut kenellekään muulle paitsi Walo-seuralle ja S. R. M. Weljeysh-seuralle lupaa puistoon, niin piti pormestari jokaisen liikkeenharjoittajan sinne tunkeutumista ilman erityistä lupaa sopimattomana ja waati heidän poistumistaan.

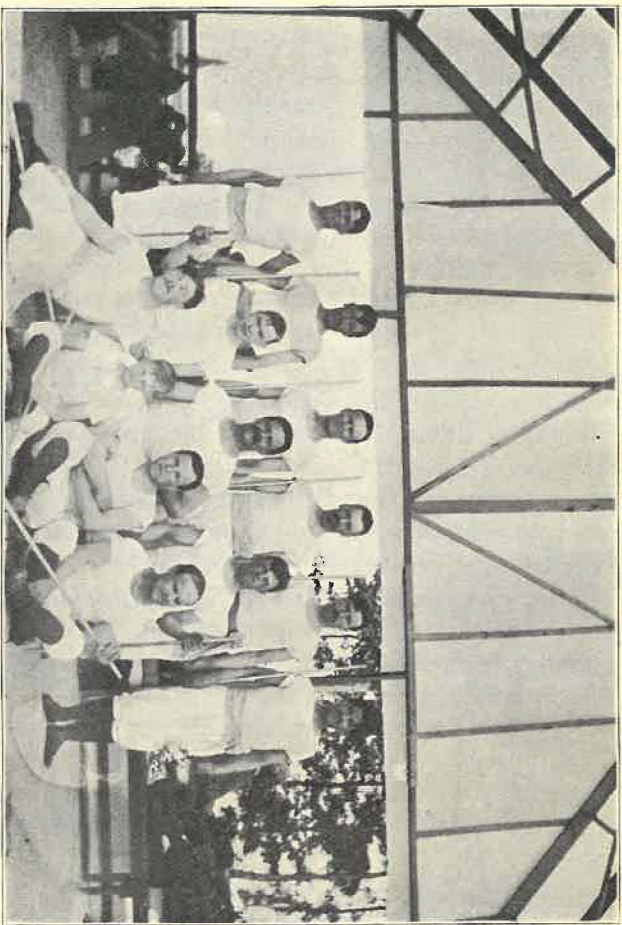
Mleensä olkoon sanottu tästä Weljeysh-seuran 18:stä vuosijuhlasta, että joskaan ei sitä saatu niin suuremoiseksi kuin mitä oli toivottu, niin oli sillä sittemmin waitutuksensa. Kaupungissa oli vasta edellisinä päiwinä pidetty mitä hurjinta ja häpeällisintä juomari- ja hulluttelujuhlaa palokunnan juhlan nimellä, jossa esiintyi elämää, jonka wertaista saa hakea. Zietämättömät willit jitä eiwät woisi matkia ja sellaista pöstyään toimeenpanemaan waan puoliwillisiä lännessä. Zofa wertasi näitä kahta peräkkäin seuraawa juhlaa toisiinsa, johtui tahtomattansakin ajattelemaan, että yö on kulu-massa ja päiwä on seuraawa sitä.

Stafsen jälkeen pidettiin kaupungin sotilaskasarmil-la tawannukainen lopettajaiskonsertti, jonka tulot lanke-siivat Walo-seuran vasta rakennetun haalin hyväksi.

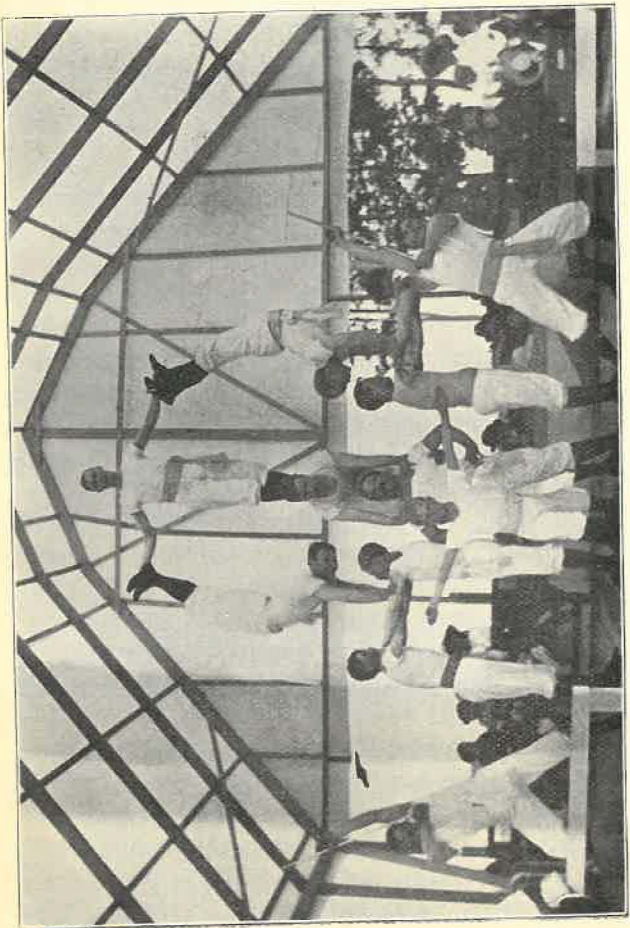
Tässä tilaisuudessa suoritettiin arwokas ohjelma, sijäl-täen soittoa, laulua ja puheita.

Staa ennen olivat paikkakunnan Suomi-Opiston ystävät toimeenpanneet konsertin Suomi-Opiston hy-wäksi samassa paikassa, jossa myöskin oli erittäin arwo-kas ohjelma; puheita siellä pitivät m. m. Suomi-Opiston johtaja, pastori J. P. Mikander ja englannintielellä pu-huivat paikkakunnan nuori ruotsalainen pappi, pastori Johnson sekä seminaarilainen Zuhö Wargelin. Molem-missa näissä illanvietoissa oli kohtalaisesti yleisöä, waikka jitä ei niin lukuisasti ollut kummassakaan kuin tawalli-kesti on totuttu näkemään. Tämä johtui hajaantumisesta eri ryhmiin. Melkoisen paljo yleisöä oli niissä illanwie-toissa, joita kokouksen aikana toimeenpantiin Walo-seuran haalilla useana kokouspäiwä-iltana hywin waittelewilla ohjelmilla. Stäwintä oli että waikka näin paljo wierasta ja hywinikin kyöhykästä raittiuswäkeä oli paikkakunnalla, niin ei ehditty kuin nimeksi poiketa tervehtimään ympä-ristön monilukuisia seuroja. Muutamia hartvoja wie-raitte teki tojin matkan kolmen miilan päässä sijajewalle maanwiljelshseudulle sunnuntaina 30 päiwä heinäkuuta. Siellä Walo-seuran vielä valmistumattomassa hu-onesse wietettiin hupainen hetki, pidettiin puheita, lausut-tiin runoja ja laulettiin; wälillä wirtistettiin itseään kah-willa ja kotitekoisella juustolla. Ehdittiin sitten tiistai-iltana pistäytyä Walo-seuranin tuwasja pitämässä muutamia luennoita, puheita ja esitelmiä ja viimeksi vielä Walefielidissäkin sen kautta käydesjä. Siellä Toi-wo-seuran haalissa saatiin tawata muutamia sijäläisiä raittiusseuria, -weljiä ja ystäwiä.

Räymättä jäiwät kokonaan esim. Zion Belt ja Besje-mer, joissa oliji ollut käytävä, mutta meillä on yhtä toiwoa, että sijäläiset weljet ja kanjalaijet suowat anteeski

Жауынгерлеріміз Шипоа.

Жетпөөнү үйрөнүшү.

kokouksen osanottajille kun tietävät että kokouspaikalla meni kaikki aika. Mutta vastaisen varalle sopii ajatella keinoja sellaisten seikkojen korjaamiseksi.

Raittiuskurssit.

joita oli edeltäpäin suunniteltu eivät, jos ne ensimmäiset yritykset olivatkin, menestyneet lähestulkoonkaan toivon mukaan. Syyksi voimme sanoa pääasiallisesti kiirettä, joka ei juo aikaa kunnolla mihinkään — tuskinpa kuolemaankaan. Ensimmäkin ei luennoitsijoita jokaisen oman kiireen tähden saatu, toiseksi vain harvat olivat joutaneet kiireen tähden niissä viipä ja kolmanneksi ne harvat, jotka jäivät, olivat kiireellisten, monipäiväisten, melkeinpä öistenkin ponnistusten jälkeen aivan uupuneita, niin että väsymys lamautti voimat kokonaan.

Kuitenkin, kun pienoinen joukko halukkaita ilmoittautui kuulijoiksi, niin juostui pastori Anias jäämään yhdeksi, nimittäin maanantapäiväksi, 31 p. henäk., ja pitämään muutamia luentoja.

Namulla kokoonnuttiin noin 20-lukuisena Walo-seuran haalille, missä toimet aloitettiin laululla ja pastori Aniaksen pitämällä rukouksella. Pöytäkirjaa pitämään walittiin Mr. Laakso, Rocklannista, Mich., ja puheenvuoroja merkitsemään walittiin Felix Wibäck, Worcesterista, Masj.

Yhdistyksen kirjuri Raminen lausui kokoukselle muutamia sanoja kurssien tarkoituksesta ja niiden toimeenpanemista kohdanneista vaikeuksista.

Pastori Seikki Anias luennoitsi raittiussliikkeen syynystä ja kehityksestä, esiintuoden sen merkityksen suuruutta, mikä eri tieteen haaroilla on ollut raittiustyön

palveluksessa, samalla esittäen niitä aloja joita tiede on avannut ja joissa se on antanut ajeita raittiusswäelle kätevästi taistelussa wäkijuomia vastaan. Luento seurasi wilkas keskustelu, joka kesti noin tunnin ajan, jonka jälkeen menttiin puolijelle.

Puolijelta palattua ja laulettua yhteislaulun aloitti S. Raminen luennon yhteiskunnallisesta raittiustyöstä, jonka johdosta myöskin keskusteltiin wilkkaasti.

Pastori Anias luennoitsi sitten aineesta „Alkoholi ja elämän nautinto“, jonka päätyttyä keskusteltiin kaikenlaisten myrkyjen nauttimisesta ja niiden himoa kasvattavasta vaikutuksesta. Erittäin moitittiin yleistä tupakan käyttämistä, jossa nautitaan wahingoittawassa määrässä nikotiinimyrkyä.

Sen jälkeen sanoi pastori Anias jäähyväiset kaikille läsnäoleville ja lopuksi laulettiin laulusta N:o 60. Kello seitsemän jälkeen iltajella kokoonnuttiin vielä jatkamaan luentoja yhteiskunnallisesta raittiustyöstä. Maisteri Lund luennoitsi sen jälkeen werenkierrosta ja alkoholin vaikutuksesta siihen.

Sen jälkeen päättyivät nämä yksipäiväiset kurssit ja osanottajat hajosivat kukin eri haaroille toiwottaen toisilleen ja yhteiselle pyrkimykselle raittiutta kohden onnea ja menestystä.

Täten päättyivät nämä viikon kestäneet „Raittiuspäivät“. Paljo huolta ja puuhaa ne antoivat paikkakuntalaisille ja iloisia he tietyksi saivat olla että jo pääsivät jatkamaan tasaista, rauhallista elämän toimintaansa. Riitos waan weljet ja siskot osottamastanne ystävyydestänne ja waiwastanne, josta ette suinkaan saa koskaan palkintoa dollareissa ja senteissä, mutta toiwottawasti korkeamman ja paremman palkinnon — sinä suurena maksupäivänä. Mainittakoon vielä että yhdistyksen kir-

joja y. m. kirjallisuutta myötiin kokouksen aikana yli \$50.00 edestä. Terve tuloa Conneantiin ensi kesänä, koittakaamme tehdä kiffin voitavamme 19:nen vuosikokouksen ja -juhlan onnistumiseksi.

S. R.

Terve!

(Väinämöisestä.)

Terve voiton kirkas päivä!
Päivä suuri ja ihana,
Jolloin päättyy sota suuri
Voitettu on vihollinen,
Viina kytketty kylistä,
Karkoitettu kaupungeista;
Jolloin vaiti on valitus,
Tuskan huuto hiljennynä,
Kuivuneena kyynelkosket.

Terve voiton kirkas päivä!
Sinut silmäni näkevät,
Aatokseni ennättävät.
Vaikk' oot vuosien takana,
Kovan työn kulettavissa
Taiston tuiman tuotavissa.
Kerran saavut, kerran saatat
Riemun maalle rikkahimman!
Onnen ilmoille ihanan!
Terve!

Kaksi Mikonpäivää.

Sivj. Natri Uhoia, Kuortane, Suomi.

Kalkittu 1:llä pallimolla Weljeyshseuran kirjailijakilpailun II sarj. 1905.

Talalan kylän Simolasja pidettiin leikkuaatalkuuta eväänä Mikonpäivänä. Sinne oli kutsuttu saapuville koko kulmafunnan työhönkykenewiä ajuttaita. Waan suurin osa kertyneestä talkuuwäestä oli nuorta kansaa, joita erittäin miellytti Simolan emännän lupaus, saada illalla tanssia niin kauwan, kun waan haluttaa.

Koko päivän leikkasi wäki tawattoman kiivaasti, iloisin mielin. — Kuitenkin oli yksi wieraiden joukossa, joka paremmin mieltiwän näköisenä hääräili. — Kuka oli hän, joka melkein sanatonna työskenteli nuorten meluwasssa joukossa. Se oli Tawelan renki Matti, joka kauhukseen jo ennakolta aawisti, ettei tämän illan leikit rajoitu ainoastaan tanssiin, waan, että Simolan isännän leffereistä wuotaa ilolientä palkkioksi ahterille leikkaajille. — Pettynyt Matti luulossaan, sen saamine pian kuulla.

Sei wäen palattua taloon leikkupellolta, alkoi isännän käskystä, nuorten suureksi iloksi kuulua raitas soitto, joka sai jokaisen jalat liikkeelle. — Mutta täytyihän leikkuuwäen saada wähän suunnawaustakin, siksi sopi erittäin kahwi, johan, kenen halutti, sopi kaataa höysteekki nestettä isännän lefferistä. Haluttaita siihen olivatkin jotenkin taikki, waan, joka ei siihen osaa ottanut, sai kuulla rumia

pillkapuheita, siksi epä poikkeuksen yleisestä tawasta tekifiin waan jokunen. Kukaan ei olisi tahtonut jäädä iwan alaiseksi. Ja koska niin oli, niin Simolan wäen tuwasja muuttui hilpeä tanssiwäki pian räyhääwäksi ja riitaiseksi. — Kun ei asiasta sanoilla selwitty, turwattiin nyrkkiin, waan kun jekään ei riittänyt, niin käyettiin aseita. — Mutta ulkona järwellä Simolan rannassa keinui hiljalleen wene kahden hengen ohjana. Sen huomasi tuwan affunasta katjowa Tawelan Matti. Hän syöksyi ulos tuwasta, jättäen itäistenjä wästenmielisen seuran ja juoksi rantaan, wälittämättä riwoista pillkapuheista, joita huudettiin wielä hänen jälkeensäkin, ja kiittäen Zumalaa siitä, että hän haawoittumattomana selwiji ulos kamalasta näytelmästä.

— Ka, Tawelan Mattia, kun juoksujalkaa tulee tänepäin! — sanowat toisilleen wenheessä olijat, huomattuaan Matin. — Eläppäs fouda, odotetaan. — ehkä hänen on meille jotain asiaa! — sanoi peränpitäjä.

— Niwan oikein arwasin; Suolahden pojat täällä onkin, otatte kai minut wenheeseen! — pyhyi Matti ihan hengästyneenä.

— Käwimme jedän luona ja aijoinme suoraan fouda kotirantaan, waan kuultuamme täältä Simolasta röhinää, käänsimme weneen lifemmä rantaan. — kertowat pojat kernaasti tähttäen Matin pyhynön. — Waan miksi läksit yksinäsi, näin aikaseen tanssipaikalta ja miksi näytät niin alakuloiiselta ja rauhattomalta? — kysyi wihdoin Matilta wanhempi, hiukan Mattia nuorempi pojista, jonka nimi oli Erkki.

Siiankin kauan tulin siellä wiipyneeksi, waan kun huomasiin tyttöinkin olewan yhtä kykenemättömiä itseään hillittämään, kuin pojatkin, niin koetin olla heitä wähän „juhditamasja“ waan palkaksi siitä aloin saada kowia

nyrkkiniskuja, jonka tähden katjoi parhaaksi lähteä kypälämäkeen. — En woinut jatkaa moista leikkiä, warjinkaan juuri tänä päivänä; sillä tämän päivän muistot ovat minulle kamalimmat, mitä tiedän, ja woi, ettei senlaiset muistot olisi kenenkään sydämen rauhaa häiritsemässä — puhuu Matti wakawin sanoin.

— Matti, voitko kertoa meille niistä muistoistasi? Kyysi nuorempi, Taawi niminen poika, katse rukoilevasti Mattiin kohdistuneena.

— Oi! — huokasi Matti hymyään. — Kospa woiisin sanoillani walaiستا sen kauhean hetken, jonka muistelemisenkin saattaa minut vieläkin tuskasta wärijemään! — Waan koska olette tuttavani ja haluatte kuulla, niin koetan teille sen kertoa toiwossa, että sen kuultuanne jaitte sen wakaumuksien, että „pahalla on paha loppu.“

— Matin näin puhuesja taukosi wene liikkumasta, waan Matti jatkoi:

— Ummelleen on kulunut kymmenen vuotta siitä, jolloin viimeisen kerran näin rakkaan ijäni viimeisen katseen. — Khyneleet täyttiwät hänen silmänsä. — Shwä hiljaisuus wallitji hetkisen wenheessä — waan rauhoittaien mieltään hän taas jatkoi:

Kuten tiedätte, on kotini Peräkylässä Saimalan maalla. Wanhempani laittoiwat köllin asuakseen wasta ikäihmiisinä, lapsia kun ei heillä ollut, paitji minä yksin. Se sopiwat jotenkin hywin keskenään ja rakastiwat minua hellästi. Poikkeus tästä tapahtui waan silloin, kun ijäni oli humalassa. Sarta woin se köllä tapahtui, waan silloinkin äitini aina itkien askareitaan toimitteli, ja minä lapsellisesti äitiä jäälein ajattelin: miksi ikähän ijä käyttäytyy jiten, että saattaa äidille noin ikävää?

— Sitten, kerran eräänä Mikonpäivänä, jolloin Saimalossa pidettiin joka wuosi pienet kemut alustalai-

sille, saapui sinne sekä nuoret että wanhat talon maalle kuuluwat asukkaat työmään, juomaan ja lopuksi räyhäämään. Niinpä ijänikin läksi sinne, aluksi waan päiwälliselle, ijäni waan, sillä äitiä ei milloinkaan huwittanut moiset kemut, eikä hän minuakaan sinne laskenut, olin nähkääs silloin vielä lapsi, täyttänyt ainoastaan 12 wuotta. — Mutta ijän päiwällisaika ei päättynytkään tawallisella menolla.

— Mainitun päivän iltapuolella oli äiti kowin rauhaton ja aikoi lähteä ijää talosta kuulemaan. Sen saatuani kuulla, pyysin, että minä jaisin mennä ijää hakemaan, tai oikeammin ijää vastaan; sillä uskoimme, että warmaankin hän on jo tulosja kottiin. — Waan mitäs olakaan! — Saawuttuani talon ikelle, huomajin piikain ja emännän hätäijinä kiiuhtawan nawetasta tupaan ja mennessjään woihkiwan: „Warmaan hän kuolee! Köllä warmaan hän kuolee!“

— Duto aawistus waltasi mieleni, waan, että olisi khyhmyksessä ijäni, sitä en enjinkään osannut ajatellakaan! — Tultuani pihaan, näin useampain naisten äskeisten piikain kansia juoksewan nawettaan, jonne minäkin rienjin. Ja — oi, hywä Ijä! — Mikä kamala näky oli edesjäni! — Siinä nawetan owella, pää khyhmyksellä mafasi oma, hellä ijäni watja hirweästi turwonneena, silmät nurin ja ruma waachto suustaän tulwaten. — Seitähdyin ijäni kaulaan ja nyhykien khyhin: kuoleeko ijä, waan wastausta ei kuulunut, pelottawa ikävän tunne täytti sydämeni, enkä woinut olla haikeasti walittamatta, nähdesjäni naisten työn olewan turhaa. Se kun koettiwat häntä hieroa ja kaataa maitoa hänen suuhunsa. Wihdoin awasi hän silmänsä ja kirkaasti katjoen minua silmiin, ojenji kättään minua kohden, waan sanoja ei lähtenyt suustaän. — Uudelleen tulwasi khyneleet Matin sil-

mistä ja rintansa kohosi tuskaisesti. Pojattin seuraten mielenkiinnolla hänen kertomustaan, heltyivät runsaiksi hynkeleiksiin.

— Niin, jatkoi heikkisen kuluttua Matti uudelleen.

— Ja sitten ummisti hän silmänsä. Oi! — Ummisti ne ainaijeksi, samalla suustaan tulwaten pahalle löyhkywää werta! — Nyt huomasiin että ijäni on kuollut ja osanani on orwon kohtalo.

— Miksi ijäsi narettaan kuoli? — kysyivät pojat.

— Siksi: — selitti Matti. Nähkääs, kun wiinaa oli ollut wiljalti tarjona koko päivän ja ijäni muiden juoppojen mukana oli kallistanut lasin toisensa jälkeen. — Wiimein, kun se inhottu neste oli alkanut tehdä loppuwaiikutustaan, oli ijäni ryöminyt narettaan, mistä toivoi saavansa maitoa lievitykseksi polttawille tuskilleen. Rowasydäminen emäntä, joka myös oli siellä, ei raskinut antaa maitotilkkaa lattialla kierittelewälle ijälleni, waan kylmästi ja kopeasti käsä hänen mennä tiehenjää. — Ijäni oli vielä silloin tajussaan ja läski, waan matkansa päättyi muutaman askeleen päähän, mainittuun paikkaan.

— Kuinka kauhean sydämettömästi se emäntä menetteli! — huudahtivat pojat.

— Niin kylmäkin! — janoi Matti, katse lempeän wafawana. Se oli hänen syntinsä, waan häntä emme voi yksistään syöttää tähän taphtumaan syhlisijeksi, waitka hän itsekäin kuolinwoteellaan oli tunnustanut itsensä syhlisijeksi ijäni kuolemaan.

— Kufas äidille si meni sanaa wiemään tästä surkeasta taphtumasta? kysyi Taawi.

— Äiti, pahaa aawistaen oli kylästyneenä odottamiseen, lähtenyt meitä molempia hakemaan ja ehti juuri paikalle, kun ijää kannettiin jonnekin ulkojuojaan odotta-

maan hautaan wiemistä. — Itkusta ja woimottamisesta puoli jokeana riensin äidin luo, joka sanattomana waiwui maahan, puristaen minut sylinsä. — Waan huomattua ni, että hän on tajuttomana, irrotin itseni hänestä. — Näimme molenmin yökki Saimalaan, josta ijä toimitettiin hautaan. — Tästä hommasta ei äiti tietänyt mitään; jen tähden että hän oli houriotilasja. Wasta jonkun ajan kuluttua, tuli hän tajuihinsa, mutta waan hekkeksi.

— Minä kylä muistan — selitti Matti, miten ijä arkkusessa hautaan laskettiin ja miten pappi hautuspuheessaan janoi, että pahalla on aina paha loppu. — Ja kehotti, että ne jotka vielä elävät armonajassa, ottaijivat esimerkistä waarin, ettei kuolema yllättäisi juuri silloin, kun nautinnonhimoja ollaan tyydyttämässä. — Itse päätin silloin, ijäni haudan partaalla, Taiwaallisen awulla, noudattaa tätä kehotusta.

— Kun äitini huomasi, ettei hän kauan voi olla poikaansa ohjaamassa, wannotti hän minua, etten koskaan ottaiji suuhuni sitä nestettä, joka oli ijäni surma. Lupa siin aina olla äidin sanalle kuuliainen. — Ja kiitos Korkeimmalle, että tähän asti on suojellut minua juoppouteen lankeemasta! Uskon, että Hän wastakin sen tekee!

— Niin tahdomme mekin tehdä; olla aina raittiit tästä lähtein! — huudahtivat Erkki ja Taawi melkein yhteen ääneen.

— Kuinka hauska kuulla, että jokunen edes kylkää tuon firousta tuottawan nesteen! janoi Matti iloisjaan melkein ihmetellen.

— Nythän woimme kolmisen muillekin kertoa päätöfjestämme sekä kehottaa muitakin tekemään samoin! — janoi innoštuneena Erkki.

— Niin teemme! — Mutta annetaanpas nyt weneen kiittää, että minäkin ehtiin ajoisja kotiin, ettei ijän

tarvitseisi luulla minun yhtyneen Simolan talkuuväen juomaseuraan! — sanoi Taavi voimakkaasti tempoen wettä eteenpäin hyräillen itselleen laulua: „Di, Herranuruuteni ajan Sinulle tahdon uhrata!“ j. n. e., johon pian kaikki kolme yhtyivät.

Kohtuuden mies.

(Toivon työstä.)

Huuto kuului: “kansalaiset,
Sotaan viinaa vastahan!
Surma nielee suomalaiset,
Sortaa pojat pohjolan.

Valvehelle vanhat, nuoret!
Myrkkytulva leviää.
Kylät, kaupungit jo peittyi,
Kansanjoukot häviää.

Kansalainen! kuinka tohdit
Myrkkymaljaa kallistaa?
Siihen toisten tuhansien
Elon onni uppoaa”.

Huudon kuuli Kaarle vanhus,
Paikkakuntans' arvokkain.
Ryypyn kaasi naapurille,
Itsellensä puolen vain.

“Näin”, hän lausui arvokkaasti,
“Isän käski aikoinaan.
Puolen lasin juon mä aina,
Täyttä viel’ en milloinkaan.

Väsyneenä monta kertaa
Virvoitti se sydäntään,
Vilun poisti pakkasessa,
Mausti ruu’an syödessään.

Luojan lahjat maailmassa
Usein väärin käytetään.
Siitä syntyy pahennusta,
Josta lahjaa syytetään.

Mielestän’ on aivan väärä
Syytös raittiusmiehien.
’Juo sä, mutta tiedä määrä’,
Mun on neuvoin pojillen”.

Kuului: “kotis’ kynnykselle
Kerran tulva paisunee!”
— Kaarle vanhus lempeästi
Huutajata nuhtelee.

Ja hän joi ja kaatoi muille,
Käski “määrää noudattaa”.
Pojat joi ja isä kiitti
“Hyväin lahjain antajaa”.

— Vuodet vieri: poika vietiin
Murhan työstä Siperjaan.
Tytär naittiin juomarille,
Vaipui varhain tuonelaan.

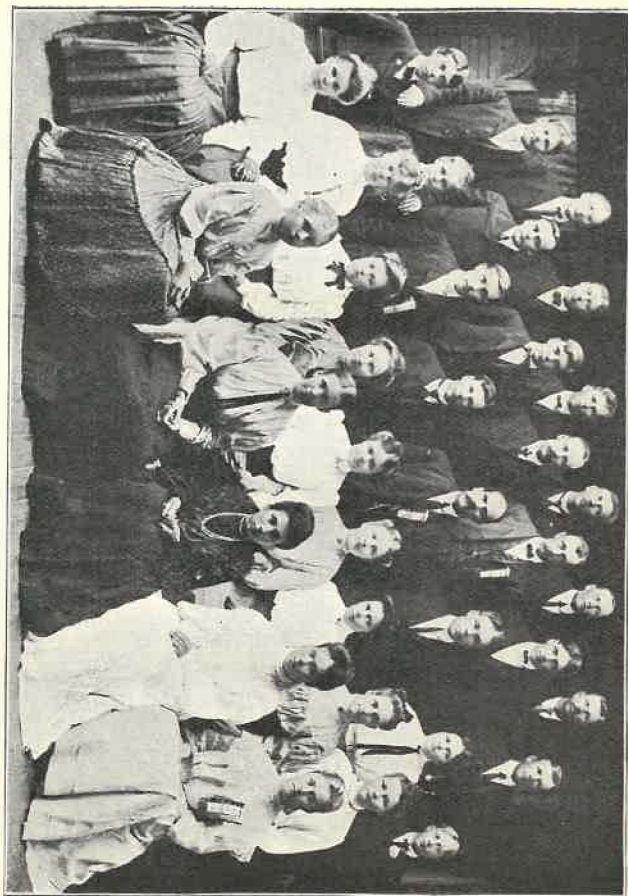
Kaarle vanhus valkopäänä,
Vanhuudesta vapisten
Surun murtamana huusi
Kotikylän nuorillen:

“Älkää juoko, viina kirkas
Punertaapi lasissaan,
Mutta nauttijan se kurjan
Syöksee tuskaan, kuolemaan.

Ällös maista! Surkeasti
Pettää malja ’kohtuuden’.
Viekää pois se, jottei teiltä
’Taittuis’ sauva vanhuuden”.

Hilda Käkikoski.

Uusi Wartia-seuran jäsenistö.

Uusi Wartia raittiusseura, Calumetissa, Mich.

Osa Uusi Wartia-raittiusseuran jäseniä kokoontui Stoltin valokuvahuoneeseen Calumetissa, Mich., elok. 27 p. 1905. Niin otettiin yhteinen kuva, jonka tässä lukijalle esitämme.

Seura on perustettu marrask. 20 p. 1897 ja kuuluu se S. K.-M.-Weljeykseuraan.

Ikävällä täytyy mainita, että seuralla ei ole omaa huonetta. Vakava raittius työ tahtoo olla hidasta näin fiimi- ja kannikko-maassa, kuin on isompi osa semmoista kansaa jotka puolustavat wäkijuomia ja niitä käyttävät kotona perheenjä keskuudessa.

Raifilla raittiusseuroilla on todellinen tarkoitus tehdä työtä raittiuden puolesta, johtaa wäkijuomain orjaksi joutuneita weljiä ja siaria yhteisen raittiuslipun alle, olkoot seurat itsenäisiä tai yhdistykseen kuuluvia. Niiden säännöt ja käsikirjat owatkin, pieniä poikkeuksia lukuunottamatta, jamaa raittiutta tarkoittawat.

Säännöt aina waativat että asioita johdetaan niiden mukaan, mutta ne tahtowat jäädä monissa seuroissa kuolleeksi puustawiksi. Kollawät seuran jäsenet taiwu yhteisesti hyväksyttjä sääntöjä noudattamaan, on tämä ainoastaan runko ilman oksia eikä siinä synny koskaan elämää.

Kun toisilta paikkakunnilta oli henki kymmen tullut niin perustimme raittiusseuran Weljeykseuran yhtehteen

kuuluwaksi, waikka tosin paikallakunnalla oli jo kaksikin seuraa entuudestaan. Saimme kuulla waikka minikalaisia nimityksiä, eikä jowi jiwistyneille ihmisille kertoa mitä kaikkea he milloinkin suustaan purkivat. Oloajallaan on seuran maksawain jäsenien suurin lukumäärä ollut 170—80. Jäseniä, joilla ei ole ollut täyttä oikeutta 50—70. Nykyinen jäsenluku on 70, junnulleen janttan werran kumpaakin sukupuolta.

On koetettu tarkoin noudattaa yhdistyksen käsi- ja jääntöfirjaa. Seuraamme ei ole otettu noita uusia aatteita, joita ihmisten mielisjä nykyään liikkuu työwäen asian ja sosialismin nimellä. Näiden warjosja uskontoa ja Zumalaa pilkataan, Zumalaa ei kuulu heidän käsi-tyksenjä mukaan olewan. Niin alhaiselle kannalle ei jiwistyneitten waltakuntain lait mene, että tämmöisen menettelyn hyväksyjivät. Jhdyswaltain laki hylkää semmoijen kanjalaisen, joka Zumalan olemasja olon kieltää. Olemme pitäneet kiinni ainoastaan yhdistyksen periaatteesta, joka on raittius kristillisjeweellisellä pohjalla. Pois olemme julkeneet näyttelyt, tanssit, sylitysten istumijet, keskinäiset keskustelut kokousten aikana y. m. Kokoukset ovat olleet aina awoinna kaikille kunniamieraille. Yksi henkilö on saanut käydä kunniamieraana niin monasti kuin tahtoo. Seuran jäsenydestä on aina ollut wapaus luopua milloin tahansa samoin kuin yhtäkin woi siihen milloin hywänjä. Olemme nähneet paljo henkilöitä sekä miehiä että naisia seurasta seuraan muuttawan ja taas takasin tukewan. Mitä he hakewat? Olemme tulleet huomaamaan että jotkut hakewat elämän kumppania, toiset halusijivat olla raittiita ja ei-raittiita jamalla kertaa, joku on löytänyt osansa, joku ei löytänyt. Onpa joku omisja häisjään wäkijuomia käyttänyt, eikä ole sen enempi raittiushuoneen owesta sijälle mennyt.

Semmoijista jäsenistä ei raittiusaate paljoakaan hyödy. Muuta ei niistä saa kuin häpeää, mutta se tulee heille itjelleen jotka kunniasananja ja raittiuden pitävät alhaisten wiettien keppihewojena. Todellinen raittiusmies ja nainen jäälien katsoo mihinkä tämmöinen kevytmielisyys ihmiset wiepi, kuten usein näemme jokapäiwäisesjä elämäsjä.

S. R.-R.-Welijesjseura on näyttänyt työllään, mitä se tahtoo. Wanhimpana yhdistyksenä, waikka työmme on wasta alulla, on sillä suurin jäsenmäärä tänän laajan tajawallan sekä Canadan rajojen sijällä. Se on julkaisjut raittiuskirjallisuutta, kustantanut puhujia, pannut toimeen raittiusjuhla y. m. y. m. Se on näyttänyt amerikalajillekin mitä juomalaisen raittiusyhdistys woi aikaansaada. Nämät owat antaneet suurimman kiitoslausjeen yhdistyksestä ja sen toiminnasta. Mainittu yhdistys ei tahdo kulkea myyrän tawalla perunamaasja, että tekisi wain reikiä ja kulettaiji perunoita toiseen paikkaan ijännän tietämättä. Senkaltaijia myyriä on jotkut sanomalehdet ja niiden aseenkantajat. Sa jitten pitäisi muka ruweta heidän mielipiteitään noudattamaan. Monella on raittius paljasta pisnestä. He eiwät näy tarwitsewan kirkoja, ei juomalaijia kouluja, ei raittiusseuroja, koska joku osa ei niihin kuulu. Mutta neuwonantajina he wain tahtoijivat olla eiwätkä asianomaijet itse saiji rauhallisjesti työtään johtaa kansamme hywäksi. Toiwon onnea ja menestystä kaikelle oikealle työlle, erinomattain kirkolle, koululle ja raittiuspyrinnöille.

Uusi Martia-seuran jäsen

Antti Kumlin.

Orjan kahleet.

Kahleitas, orja, sun taotaan!
Öin, päivin voimia uhrataan
ja itse hän paljetta painaa.
Surusaattue kulkevi kalmistoon,
ne saattavat orjaa lepohon;
vaan itse hän hautansa kaivaa.

Surusaattue kurja, pienoinen
nyt astuvi jälestä parien,
ne todistaa orjan työtä.
Tuo orja on uhri juoppouden,
on kuvana suurimman kurjuuden;
nyt nukkuvi ikuista yötä.

Hän itse nyt kärsii teoistaan.
vaan vaimo ja lapset kurjuuttan
ei täysin tajuta taida.
Ne tuntevat kylmää, nälkää vaan,
ne oudosti katsoa tuijottaa;
niin synkkä on elonsa laita.

Tää kuva on heikko heijastus,
on viinan orjille huudahtus:
olet orjana julmasti ratki.

Ken roponsa uhraa kapakkaan
ja terveytensä reippahan,
hän uhraa kalleimmatki.

Oi armahin kansani heitä jo pois
— ken alkoholin orjana olla vois?
ja katkaise kahleesi julmat!
Se orjansa varmasti heikontaa,
saa vaimot ja lapset suremaan
ja tuhannet tuottaa se turmat.

Siis veikot Luojaan luottaen
ain' häneltä voimaa pyytäen
noita kahleita murtamahan!
Hän yksin voipi pelastaa,
hän tahtoo myöskin armahtaa,
siis häneen turvatkaamme.

M. Johansson.

Raittiusväki ja kieltolaki.

Kirjoittanut S. R.

Ensiksi tehtävään kysymys: mikä on kieltolaki ja mikä sen tarkoitus? Siihen vastaamme: Kieltolaki on laki, joka kieltää jokaiselta ihmiseltä oikeuden valmistaa ja myödä mitään päihdyttäviä juomia muuta kuin lääketieteellisiä ja kemiallisia tarkoituksia varten, ja sen tarkoitus on estää pahennusta ja rikoksia yhteiskunnassa, poistaa köyhyyttä, siiveellistä ja taloudellista kurjuutta sekä edistää raitista ja siiveää elämää ja hyviä tapoja, ja lopuksi, tuomita pahantekijänä jokaisen joka yrittää lewittää wäkijuomien käytäntöä vastoin lakia.

Tehkäämme kysymys: mitä on raittiusväki ja mikä sen tarkoitus? Raittiuswäellä emme juinkaan ymmärrä kaikkia niitä ihmisiä, joita on paljon, jotka kyllä noudattawat elämässään raitista ja siwoa elämää, mieläpä woivat tuomitakin juomaria y. m. pahuden harjoittajia, mutta jotka raamatussa kerrotun papin ja lewiitan lailla menevät sellaisen paikan ohi, jossa waadittaisiin toimenpiteitä ja mahdollisesti uhrauksia; waan todellista raittiuswäkeä, josta tässä on kysymys, owat ainoastaan ne ihmiset, jotka laupiaan samarialaisen tawoin astuwat alas aasiltansa ja tulewat kärsiwän lähimäisensä awuksi työllä ja toimella, jotka näkewät juoppoudesta kanssa-

ihmistensä ja yhteiskunnan firouksen ja tahtowat että tuosta firouksesta ja sen lewittäjästä päästäisiin kokonaan. Ja sellaisen raittiuswäen tarkoitusperänä on aivan sama kuin se, minkä jo edellä mainitsin kieltolainkin tarkoituksesta, ja sehän onkin luonnollista, koska samainen laki onkin juuri sellaisten ihmisten herättämä, ja luonnollinen, oikeutettu vaatimus.

Raittiuswäki wihaa juoppoutta, pitäen sitä syntinä Jumalaa ja yhteiskuntaa vastaan, ja etsii keinoja, joiden avulla siitä parhaiten päästäisiin.

Mistä keinoista joita raittiusastelussa on tähän asti käytetty, owat seuraawat kaksi käjitysjuuntaa pääajiasja ohjatut toimia:

Ensimmäinen, ja tähän asti yleisin juunta on n. k. wakaumuksen juunta, jonka tarkoitus on saada jokainen ihminen wakuutetuksi juoppouden waarallisuudesta ja heidät siitä luopumaan omasta wapaasta tahdostaan ilman minäänlaisia, siweellisten lakien vaatimuksia.

Toisen suunnan ohjelmaan sijältyy kaikki edellä mainitut seikat, mutta niiden lisäksi watiwot he myöskin siweellisiä lakimääräyksiä, osaksi rajoittamaan ja sikäli kuin se mahdolliseksi näkyy kokonaan kieltämään wäkijuomien y. m. myrkkujen valmistusta mikäli se koskee rawinto- ja nautintotarkeituksia.

Ensimmäisen suunnan ohjelma tuntuu kyllä ensikatjannossa kauniilta ja persoonalliseen wapauteen perustuwalta, mutta käytännössä osjottautuu se perusteettomaksi ja ristiriitaiseksi oman periaatteen ja kansa. Silä onkin ollut aikansa ainoastaan niin kuawan kuin kokemusta on puuttunut ja työ on tarkoitannut ainoastaan yksityisten tilan korjaamista. Mutta työn laajettua kokonais- ja yhteiskuntaa käsittäväksi, ja kokemusten osjotettua wäkijuomien hirwittävän woiman ihmisen sie-

lun ja ruumiin voimien tuhojana, sekä hänen tahtonsa löyhyyden niitä vastustamaan, on luonnollisena tuloksena ollut se että on nähtynyt tarpeelliseksi enimmäkseen rajoittaa wäkijuomien valmistus ja myyntivapautta, mutta kun jitemmin kaikki nämä rajoitusyrityksetkin ovat nähtyneet voimattomiksi, jopa wäärillisin siweelliseltä kannalta katjottuina, (jillä onhan synnillistä koettaa muodostella ja järjestellä syntiä siinä tarkoituksessa että saataisiin se näyttämään siwemmältä ja sen vaikutukset tulisivat wähemmän turmiollisiksi, niin että siitä sitten voitaisiin muka luvan perästä harjoittaa niiden aineellisten voittojen tähden, joita se muka tuottaa yhteiskunnalle) niin on alettu waatimaan lakia, joka kokonaan kieltäisi niiden kaupan.

Tarkastellessa raittiusliikkeen nykyistä kulkua ja sitä suuntaa, jonne se on ohjautumassa, saa hawaita, että yleensä on tultu huomaamaan, että juoppouden vastustustyöhön tulee olla järjestetyn wihollisensa luonteen ja työtapojen mukaisesti ja suuntautua juuri niihin kohtiin, joihin wihollisensa vaikutus pääasiassa kohdistuu.

Raikkien on myönnettävä juoppouspahe sellaisiksi paheeksi, joka vaikuttaa sekä siälle että ulospäin, sekä sieluun että ruumiiseen. Ne paheet, jotka vaikuttawat yksinomaan sydämessä, owat kyllä yhtähywin syntejä Sumalan edessä kuin uloskin näkyvät paheet, mutta saadaksansa ihmisen häwiön yleisemmäksi ja täydellisemmäksi ei wihollinen ole tyytynyt yksin sydämessä vaikuttamaan; waan on aina, niinkuin enimmäisessäkin lankeemuksessa, tahtonut saada ihmisestä hedelmää tekemän paheen palwelijan, ja sitä warten keksinyt wälikappaleita, joiden avulla se woi tapahtua. Siihen käytti hän raamatun mukaan, enji kerralla puun hedelmää ja samoin tekee hän vieläkin. Hän sanoo: „Ei Sumala ole kieltänyt teitä syömästä

mitään, waan on luvannut kaikkia nauttia ja tietää, että te sen kautta tulette wiijaksi ja woimakkaksi — tulette tietämään hyvän ja pahan.“

Sellaisena wälikappaleena owat wäkijuomat, käyneestä wiinirypäleen mehusta aina keinotekoisin palowiinoin asti, ja jokainen wähänkään wäkijuomien wäikutusta kokenut tai tuffinut ihminen tietää, että ihminen joutuu niihin nähden samaan asemaan kuin esi-aitimme paratiisissa: hän joutuu ensin katselemaan synnin wälikappaletta ihailemalla ja wihdoin nauttimaan siitä.

Wäkijuomien yleinen nauttimistapa on se kawala käärme, joka wiittaa jokaiselle jo lapsuudesta pitäen ja wäittää: „Ei Sumala ole kieltänyt sinua niitä nauttimasta“ ja hienot wiinit owat se lumouswoima, joka saa ne näyttämään „ihanilta ja maistumaan suloiselle.“

Kawalasti owat yksin tiedemiehetkin johdetut uskomaan wäkijuomista aiwan toista kuin mitä ne owat, joten niiden suhteen onkin niin surkusti ja yleisesti petetty. Mutta kiitos Sumalan, nyt alkaa tämän hirmuisen jättiläisen nimi tulla tunnetuksi ja sen walta sitä mukaa myöskin kufistumaan, nyt tiedetään jo aiwan yleisesti ne myrkyksi, ja käsitetään että: „myrkyä ei sowi juoda, ei sowi toiselle tuoda.“

Samoin tunnetaan se totuus, ettei kelläkään ole niihin himoa luonnostaan ilman edellä käypää valmistusta esimerkin ja wiefotuksen kautta, joiden avulla se wähitellen istutetaan sekä wereen ja elimistöön, että myöskin sieluun.

Tarpeetonta on tähän liittää mitään niistä tuhoisista, joita juoppous wäkijuomien wälityksellä tekee kaikkien kansojen ja kansakerrosten keskuudessa, mutta warjinkin työläiskansan yleisenä witsauksena ja häwitäjänä, sekä taloudellisessa että siweellisessä suhteessa,

joista seikoista on saatavana kuuluisien hengentemien ja taloustieteilijäin, janoon kuin lääkärien ja tiedemies-tenkin lausuntoita. Pöydän waan lopuksi kehoittaa lukijaa seuraamaan wäkijuomien työtä waikkapa Noan historialta nykyaikaan asti, niin hän kyllä on tulewa ha- waitsemaan, että ne owat aina olleet se wälitappale jonka avulla ihmiskunnan wihollinen tekee juoppouden lewit- tämistyötänsä. Jospa waan Noa jilloin kuin itse sen kautta lankei ja joutui vielä päälliseksi kiroamaan oman poikansa, jospa hän olisi kironnut kähneessä wi- nipuun mehusja olewan myrkyn poikansa sijasta, niin olisi kenties ihmiskunta jäästynyt siitä suuresta erehdyk- sestä, johon se alkoholin juhteen joutui. Noaa on sa- nottu ihmiskunnan toiseksi isäksi, mutta me woimme hy- wällä syhyllä nimittää häntä myöskin toiseksi äidiksi, tä- män hänen lankeemuksen tähden. Mutta huomattawa onkin, ettei jilloin vielä ollut sanottu: „Tuntekaat puu hedelmistänsä“.

Nyt, jos kerran myönnämme juoppouden paheeksi ja wäkijuomat sen näkywäksi aseeksi kuten sitä edellä olen wäittänyt, niin seuraa itsestään kysymys: Onko oikein walmistaa ja jallia walmistettawan sellaisia juomia, onko oikein tuhata niihin enemmän aineellisia waroja kuin lei- pään, kuin kirjallisuuteen, kuin koulujen ja kirkkojen yllä- pitämiseen? Onko oikein ottaa leipä ja waatteet köy- hien juomariraukkojen lapsilta, joiden isät eiwät voi hil- litä himoa, jonka owat perineet joko wanhemmistaan taikka muutoin jaaneet yleisen tawan uhreina, onko oi- kein täyttää sellaisilla uhreilla wanfilat ja hulluinhuo- neet ja onko oikein hukuttaa näihin aineisiin wuosittain tuhansia onnettomia ihmisuhreja?

Woipiko kukaan tunnollinen ihminen wästata näihin kysymyksiin muulla tawalla kuin — ei! Mitä kauhein

synti, mitä suurin Sumalan pilkka on jallia sellaisen liikkeen harjoittamista. Sumalan lahjoja ei woida pa- hemmin häwäistä, kuin että niistä walmistetaan aineita, joilla on aiwan päinwastainen vaikutus kuin se, jota warten ne owat ihmisille annettuja. Wäkijuomia ei woi- da rukouksella ja kiitoksella nauttia, ei niistä siunausta tule, eikä niitä ja niiden walmistusta woidakaan siweel- liseltä kannalta puolustaa muulla tawalla, kuin persoo- nallisen wapauden nimesjä ja sillä tefoshyllä, että „ei pahaa muka saada sillä poistetuksi, että sitä lain avulla koetetaan poistaa“. Ja molemmat näistä wäitteistä owat hataria perusteettomia tefoshyitä, joita tawallisesti pahantekijät käyttäwät itsepuolustuksinaan.

Sanotaan kyllä vielä joskus ettei yleinen mielipide kannata kieltolafia, jota muka todistaa se seikka, että wä- kijuomia niin runsaasti nautitaan. Mutta eräs herra N. G. Suoponen lausui tämän wäitteen johdosta Suo- men waltioapäiwillä w. 1900, että juuri ne, jotka wäki- juomia eniten käyttäwät, huomaawat surukseen, että hei- dän parhaat aikeensa sortuwaat kiusausten tiellä ja ne owat kieltolain innoikkaimpia puoltajia. Ei joiunkaan ai- jottane waatia, että kansan tulee ensin luopua wäkijuo- mia nauttimasta ennenkuin kieltolain jättäminen on mahdollinen. Mitä warten lakia jädettäisiin, jota kansa ilman kinn noudattaisi? Ja totta on, että yleinen mieli- pide kannattaa wäkijuomien poistamista misjä se waan saa tulla puhtaana esiin. Sanotaan vielä, ettei kieltolaki woisi poistaa juoppoutta. Ei kukaan tahdo sanoa, että se heti poistaisi kaiken juoppouden, mutta misjä sitä on koitettu ja rehellisesti yritetty toteuttaa, niin siellä se on jaanut suuria aikeita.

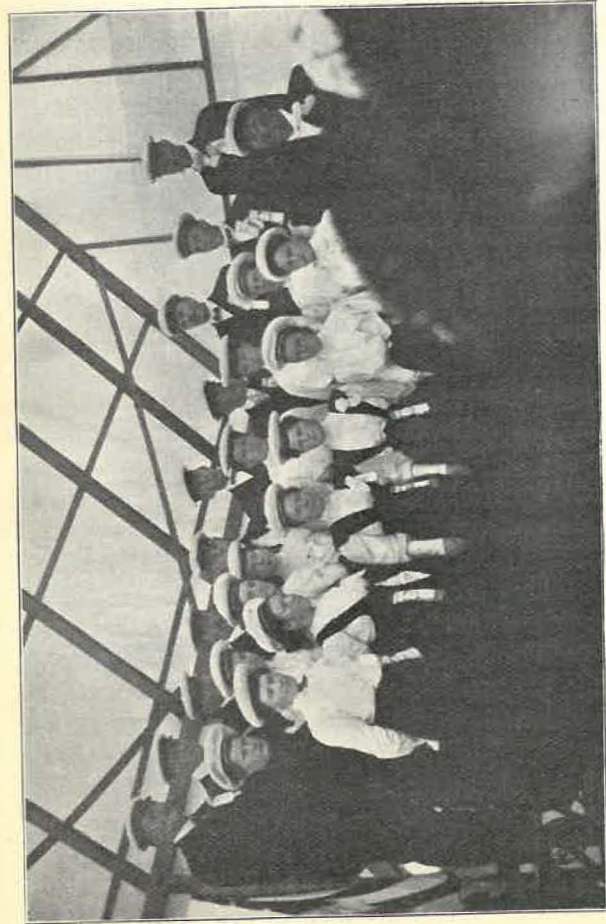
Kenen on syhy, että wäkijuomia juotawaksi walmis- tetaan ja myödään, hallituksenko wai kansan? Olemme

ehdottomasti pakotetut vastaamaan, että molemmat ovat syyllisiä. Siellä missä persoonallisesti vastuunalainen hallitsija on, on hän etupäässä vastuunalainen Jumalan ja historian edessä, kaikista pahasta, joka maassa tapahtuu hänen suostumuksellansa taikka jota ei hän koeta estää. Sen todistaa meille selvästi raamatun tuomio vanhan testamentin historioissa mainituista kuningaista. Kanssa on vaan vastuunalainen sikäli kuin se on kuuliainen taikka tottelematon hallitsijallensa. Mutta warsinainen vastuunalaisuus lankee kansan niskoilte siellä, missä se itse valitsee hallitusmiehensä ja laatii lakinsa omien valittujensa kautta, jolloin Jumalan ja oman tunnon tuomio seuraa jokaiselle, joka myötävaihtaa pahaan, ja jokaiselle joka ei sitä vastusta, yhtä paljon kuin Jumalan hyväksyminen ja tunnon todistus tulee jokaisen osaksi, joka vaihtaa hyvään suuntaan.

Tästä seuraa, että sellaisessa yhteiskunnassa on kukaan velvoitettu osaltansa ottamaan osaa lainjäädäntään ja hallitusmiesten maaliin, sillä ne tulevat olemaan sellaisia, minäkalaiset henkilöt heitä ovat virkaan asettaneet, eikä yhdelläkään, joka ei ole itse tehnyt voitawansa jonkun pahan poistamiseksi, ole oikeutta hyttää toisia sen olemassaolosta, sillä hän on siihen itse omalta kohdaltaan syyllinen.

Me rukoilemme kirkossa jokaisessa jumalanpalveluksessa Jumalalta hyviä hallitusmiehiä ja hyviä lakeja, mutta siitä huolimatta usein itse äänestämme huonoja. Mielestäni olemme silloin israelilaisten kaltaisia, joista Herran tähtyi Samuelin kautta valittaa, että he ovat kyllästyneet Hänen hallitukseensa ja tahtovat kuningasta itseänsä hallittamaan.

Jokaisen lain perustuksena tulee olla, jos se oikea on: se laki, joka Herran annettiin Siinain vuorella, ja

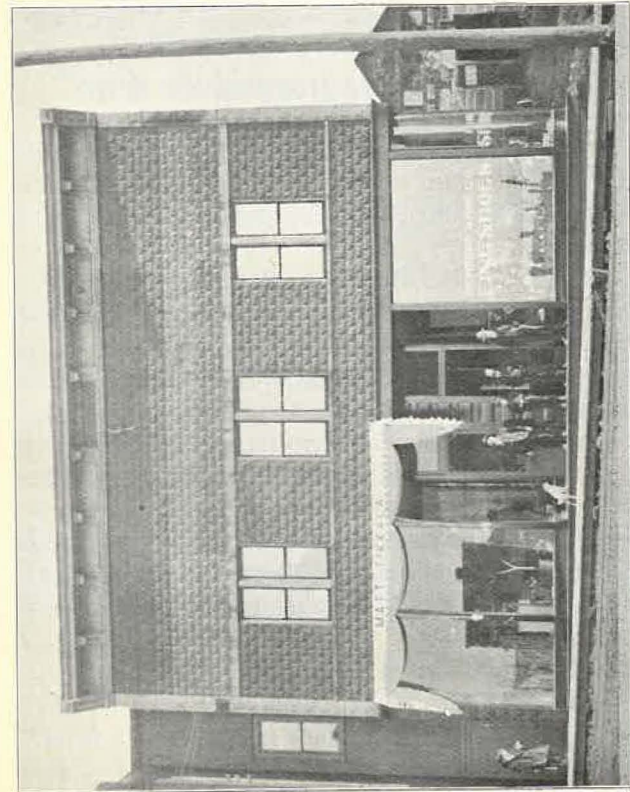

Seaföreri "Sirtat", Sjöbörning, Mich.

jokainen laki, joka määrää taikka suojelee jotakin, olkoonpa sitten mitä tahansa, josta saattaa johtua ihmisille onnettomuutta ja Sumalan pyhälle nimelle häväistystä, on väärä ja jumalaton, ja tulisi kristillisten ihmisten yhtyä wälttämättömästi jo siweellisestä pakostakin panemaan sitä vastaan yhteisen wastalauseen, huolimatta siitä tuleeko se kuuluwiin taikka ei. Lain tulisi olla suojelewana muurina kansan ympärillä, kaikkea sijällistä ja ulkopuolista wihollista vastaan, mutta wäkijuomalainimme on juuri päinwastainen tarkoitukseltaan ja wai-
kutukseltaan.

Kaikki lait waatiwat jotakin ja pakottawat ihmisiä wisien sääntöjen alaisiksi, minä vuoski sitten pitäisi sen olla paremmin sopimatointa waadittawaksi, ettei juotuttawia juomia saisi valmistaa, myydä eikä juoda, kuin sekään, että kielletään ettei saa tehdä murhapolttoa tai jotain muuta siweellistä taikkapa yhteiskunnallista rikosta, joissa harwoin on niin paljoa kysymyksesjä kuin yhden ainoan kapakan häwittämisesjä.

Sen tähden on jokaisen raittiusmiehen siweellinen welwollisuus äänestää kaikissa waaleissa, ja äänestää juuri kieltolaki-puolueen lipulla, ellei joku toinen puolue ole edullisempi raittiusasialle ja ole suorastaan ohjelmaansa liittänyt wäkijuomien kieltä lupaawaa pykälää. Siihen welwoittaa meitä jo raittiuslupauksimmekin. Ei, me emme woi jallia niin jumalattoman ja tuhoisan liikkeen kuin wäkijuomalike on, rehoittaa luvallisenä liikkeenä, Sumala armosiaan meitä siitä warjellkoon.

Salar-*seuran* into *Seuramoisista*, *Mitch*, *josin* *S. S. H. E. Seuran* 18:3 *kuu* *seurafang* *pidettiin*.

Walo-raittiusseura Tronwoodissa, Mich.

Nykyinen Walo-raittiusseuran talo Tronwoodissa, Mich. sijaitsee Aurora kadulla N:o 219. Se ostettiin toukokuulla w. 1905 mrs. Stevensiltä \$3,500 kauppajummasta.

Rakennus korjattiin heti käyttökuntoiseksi ja tuli tämä korjaus maksamaan noin \$800.00. Mikäijempi seuran irtain omaisuus arvioidaan noin \$500.00:ksi, joten siis seuran omaisuus nyhyään tekee noin \$5,000.00. Rakennus on 60 jalkaa pitkä, 40 jalkaa leveä ja 30 jalkaa korkea. Se on kaksikerroksinen. Mäferrassa on seuran kokoushuone jota myös käytetään iltamien ja konjerttien pitoon. Mäferrassa on kaksi tilavaa kauppahuonetta, toijella puolella on juomalainen kentäkauppa ja toijella raittiusjuomala. Näistä on seuralla tuloa \$40.00 kuussa. Tämä uusi rakennus sai kunnian ottaa vastaan 18:en yleisen S. A.-N.-Beljehsjeuran vuosikokouksen joka pidettiin Tronwoodissa heinäk. 26, 27, 28 ja 29 päivinä w. 1905. Walo-seura pitää työkokouksensa joka torstai-ilta. Seurasja on jäseniä nyhyään jadan waiheille.

Mökin lasten joulu.

Joulu on ja tähdet vilkkaa,
Joulu-puita laitetaan.
Kenkään nyt ei laske pilkkaa —
Mökkisestä erämaan. — — —

Isä omi lännen mailla,
Hoiva mökin asukkain.
Äiti lapsineen on vailla —
Leipää, puutost' omi vain.

Lupas isä lähteissänsä
Kotiin muistaa rakkaitaan.
Äiti luottaa mielessänsä
Sanaan isän lupaavaan.

Kulunut on kymmenkunta
Vuotta isän lähdestä.
Turhaan äiti toivoi. vuotti
Lupaamaansa lähteissä.

Lännen maalla, kapakassa,
Isä aikaa kuluttaa. —
Sinne menee ansionsa
Joi' työstään karttuukaan,

Äiti itkee, onnetonna —
Lapset joulun alottaa.
Isä länness' surutonna
Kurjuut' yhä kasvattaa,

Eikä muista äiti-raukkaa,
Eikä lapsi-armaitaan,
Myrkkymaljast' itse naukkaa,
Perhe tuskaa kärsii vaan.

Richard Pesola.

Wiinan tie.

(Kuvaus kansan elämästä Hämeessä.)

Palkittu II:sen sarjan 2:lla palkinnolla Seuratsönderetin kirjallisuuskilpailussa w. 1905.

Kirj. **Einar Lahtinen,**
Mestari Lahten asemalla, Suomi.

Köyhiä he olivat molemmat, kun yhteen menivät. . .

„Onhan siinä nättiäinen tytär ja talon saa vielä mukana waiikka ei irtainta rahaa.“

Näin ajatteli moni poika, katsellessaan Kuuselan ainoaa tytärtä Liisaa.

Tytön isä oli sellainen wanhan kansan mies, wiljeli waan niitä yhsii hämpumaita, ja poltti kaskea. Siitä ei siis pienen talon warallisuus kurtunut. Joskus Porwoossa käytyä täytyi tuoda vielä wiinan tilkka tuliaisiksi, johon hupeni ne pennit, mitkä sai siitä parrusta, jonka waiwoin oli saanut sinne raahatuksi talwen tuiskuiksi teitä, kaukaa sydänmaalta.

Talon rikkaus oli siis etupäässä, tuossa kauniissa tytön hemputasja, joka oli talon ainoana ilona. Ei ollut janottawia rikkaampi Kuuselan nuorin poika Kalleaan, joka tuli kotiwävyksi Kuuselaan. Köyhiä he siis olivat molemmat, kun yhteen menivät.

„Ohllä sinun vielä nälkä ajaa pois Kuuselaasta“, näin peloittelivat Kallea naapurit ja oma isänsäkin. Kallea ei nuo peloitukset kuitenkään hirtittäneet, hän alkoi

tehdä työtä kowasti, saadakseen leivän irti omista mais-
taan. Hän kaatoi kasken suwella tuonne maansa perälle,
jossa itivanhat hongat vielä humiisivat. Siellä tuli
wastaan noita satawuotisia sammalpäitä, jotka olivat
liian suuria kasken rastiin kaadettavaksi. Niistä weisteli
Kalle kolme hyvää parrua wiedäkseen ne talwella Por-
wooseen.

Oli talwikelä jo täydessä kunnossa, kun Kalle warus-
tihe matkalle Porwooseen. Kuuna sai hän illallisen,
jillä aamulla aikuijehen oli taipaleelle lähdeittävä. „Tar-
witijihan sitä vähän rahaakin olla mukana, mitä sat-
tuisi tarwitsemaan“, sanoi Kalle waimolleen Siijalle, joka
puuhaili hänelle matkaewästä. Heidän tarkastettuaan
yhteiset rahawaransa, ei löytynyt kun yksi hopeainen
marffa, jossa oli talon koko rahallinen rikkaus. „Ota
sinä tämäkin edes mukaasi, joka reisuun lähdet, kyllähän
minä aina tulen toimeen kotona“, sanoi Siija miehelleen,
waan tämä puolestaan jätti senkin kotia, toivoen tule-
wansa toimeen kotoijilla ewäillä. No ota waan, kyllä mi-
nä koetan tienata täällä kotona kokoon muutaman mar-
kan. Onhan meillä hyviä maltaita, minä laitan olutta
ja myön sitä, sanoi waimo uudestaan kehoittaen miestään,
waan hän jätti marfan jentään kotia.

Porwooseen päästyään sai Kalle parrunsa kaupaksi
heti. Rahoilla osti hän sitte vähän kaloja ja suolaa mitä
wuodesja tarwittiin ja lefferillisen wiinaa.

Kotiin tultuaan oli waimonsa tienannut oluella kol-
mattakymmentä marffaa, hänellä itsellään oli vielä joku
marffa jäljellä, joten ei heillä enään ollut rahan puutetta
laisinkaan.

Tuosta oluen kaupastahan tuli jentään raha niin
helposti. Ei ollut pitkiä, wuorokausia kestäviä Porwoon
matkoja, ei matkan tuomia waiwoja. Mitähän jos minä-

kin myön tuon wiinani, saanhan siitä omaan suuhuni-
kin aina mittaryhpyt, jos en muuta, ajatteli Kalle. Niin
hän tekikin. Waruillaan sitä jentään täytyi olla, ettei
joku „pahantuopa“ ilmoittaisi ruummmiehelle. Eihän
niitä sellaisia jentään kyläsjä ollut, sillä tiedettiinhän,
että sitä yksi ja toinen aina jentään vähän myi. Untaa
pahalle formen, niin se wie koko käden. Pian teki Kalle
taafen matkan Hämeenlinnaan, pääasiasja tuodakseen wi-
naa. Sillä tavalla muuttui talon elämä, joka ensin
oli alkanut tyhneesti ja toiworikkaasti ruumiillisen työn
tulokijilla astua kohtalojaan kohti, muuttua tavalliseksi
kapakaelämäksi. Ujein nähtiin Kuuselan pihalla reisa-
waisten hewosja seisowan wiluisjaan, ijäntäin wiettäesjä
räyhääwää elämää sijällä huoneisja oluthaarikkain ja wi-
nakuuppien wieresjä.

Sillä tawoin alkoivat Kuuselaiset kerätä rikkautta,
josta wastoin henkisen elämän wiljelykset hautautuivat
kafonaan wäkijuomain tuottaman kullan ja elämän nau-
tinnon uswaisiin höyryihin.

Syntyi Kuuselaan myöskin perillinen, wahwa ja
tanakka poika, ijänjä iloksi ja äitinsä armaaksi, joka hei-
dän jälkeensjä omistaisi talon ja tavarat. Suhlaattiseksi
walmistettiin talosja se tilaisuus, jossa poika sai nimensjä.
Kutjuttiin kaikki naapurit ja sukulaiset. Pappi tuottiin ko-
tia, niinkuin tapa on warakkaampain kesken. Walmistet-
tiin syötäwää ja juotawaa kotona, ijäntä käwi kaupungs-
ta hakemasja vähän miestä wäkwämpää, sillä eihän se
ole rowastikaan sen wihaja, — tekee kupin, kun on waan
mistä tekee.

Wäkwä on Kuuselan tupa täynnä, oluthaarikka kullee
miehestä mieheen, puhe kuuluu käwän hywin, eikä sen
aineesta loppua tule. Rowasti ajaa pihaan, kaikki vähän
jäpjähtäwät, puheenmälinä taukoaa kun naukaan. Ohlän

wanhat isännät menewät auttamaan reestä rowastia, joka hänkin on jo harmaa hapsiltaan, ja saattawat hänen talon parhaaseen kamariin. Rowastin ohitse mennessä niailewat naiset sywään, miehet ottawat juhlallisen asennon ja seisowat liikahtamatta, kädet herwottomina siwuilla, tehden waan pienen kōmpelön kumarruksen, kunnes rowasti on mennyt ohitse.

Mitä enempi iltaa kuluu sitä kowääniemmäksi käy puhe tuwasja. Reskelle pittää pöytä on tuotu pullo, jonka kirkaasta sijällyksestä jokainen mies täydenää kuppinsa. — No yhteisesti malja talon nuorelle miehelle, kehoittaa joku. Kippis! — — „Ojajiwat ne jille sentään antaa miehen nimen, koska kuuluuwaat „kaiman“ tehneen, janoi Kivelan Nestor.

„Wieläs nyt miehen nimen, Matit ne maasja miehiä on“, janoi Salmelan Matti.

— Seikki, se on oikein miehen nimi!

Seikistä ei ole mihinkään. Susji se olisi ollut paras, niitähän on kaikki metsätkin täynnä puolustitke Korkeilan wanha isäntä Susji itseään, joka oli vielä leikkisä mies, waikka kannettuaan jo päivän kuorman ja helteen, pää työn tuottamista wainoista wapiji. Sokainen arwosteli oman nimensä jälkeen. Kun aika oli ehtinyt aamupuoleen hötä, hajaantuivat wieraat. Toisia oli sentään jo wäsjähtänyt tuwan sänkyihin, joista heräsivät kowaan päänsärkyhyn, wasta seuraawan päivän koitteella.

Se oli ensimmäinen juhla miehen kunniaaksi pantu toimeen. Kaitti oli hywin walmistettu, ei oltu säästetty mitään. Onnen maljoilla oli hän siunattu, toiwottu suureksi kaswawan ja wiisahaaksi ylenewän.

Glettiin wuosia, jonka ohella nuori Nestor warttui lapjukaisesta nuorukaiseksi. Ruuselasja kuohuiwat maljat yhä juomarien edessä. Minkälaisen waiikutuksen teki

kehittywään nuorukaiseen tällainen elämä, on arwattawa. Nähdä aina kotipöytänsä ympärillä juopuneita miehiä. Kuulla heidän raakoja puheitaan ja kirouksiansa, ei nähdä koskaan päivänpaisteista onnellista kotielämää, ei oppia tuntemaan elämän korkeampaa tarkoitusperää, kun koota rahaa, koota sitä keinolla millä hywänjä, on surkeata — Tiettyä on, jos ei kaswi saa waloa, waan on pakoitettu warjosja kaswamaan, muuttuu se itsekin warjojki, werratuna waloasja ja wapaudesja kaswaneeseen rehoittawaan kuffaan. Pakoitettuna sellaisissa olojuhteissa kaswamaan, muuttui Nestor itse samanlaiseksi. Ensin hän otti rhyppyä toisten kehoituksesta, salaa wanhemmitansa. Pian sen jälkeen nähtiin Nestor jo pöhnässä hapuilewan ja räyhääwan kylän kujilla. Tuo ykki rhyppy oli se, joka weikin hänen itsensä sitä huomaamatta, sellaisen perikadon partaalle, josta hän ei enään woinut takaisin palata. Hänestä paisui wähitellen parantumaton juoppo. Hän eleli sitten kotonaan wuosia, joi ja hurraji, ajeli markeinoilla, häwitti tiellä hewojensa ja kalunsa, teki wielä welkaa matkan warrella olewilta talojen isänniltä, jotka hänelle antoiwat kyllä, kun tiesiwät hänen rikkaan talon pojaksi. Se oli hänen elämänsä tie, jonka wanhempansa oliwat wiitoittaneet esimerkillään, ajettaen oman kotielämänsä, joka mahdollisesti olisi ollut onnellinen ja rauhaista, wäkiuomain ja sen wiljelijain pesäpaikaksi. Tuli aika jolloin tuoni korjasi äidin pois, isä oli jo wanha, Nestor sai ottaa talon haltuunsa. Hän joi isältään siewoisen jumman, useamman tuhatta markekaa, tuota etupäässä wiinalla ja oluella koottua rahaa ja talon tawaroinen ja karjoineen. Toiwottiin hänen elämänsä parantuwan, kun hän meni naimisiin ja sai talon hoitohuolet niskoilleen. Niin ei kuitenkaan käynyt. Alkohol oli niin perin pohjin myrkyttänyt hänen elämänsä, ettei hän enään

woinut palata. Ei hänessä herättännyt jääliä waimonsa itkut, eikä walitukset. Hän kulki markkinoita kun ennenkin, joi ja pelasi korttia toisten samanlaisten weikkojen kanssa, joista loppunähtöksenä aina oli weriset tappelut.

Hän, rauhaisan salomaan poika, wietti elämää, jota surkeampaa ei wietä nuo ihmiskunnan kurjimmat eläjät „hampuuusit“ rantakaupungeissamme.

Maanwiljelys, jolle hänen elämänsä kutsunuksen olisi tullut uhrata jäi kokonaan täyttämättä. Se wähiäinen, mitä hänen talossaan maanwiljelykselle tehtiin, oli waimonsa toimesta. Sitse hän waan joi ja taas joi. —

Miehesti kylässä jo sanottiin: Niin ne Ruuselan rahat menewät, kun ne owat tulleetkin, waan kukaan ei wielä uskonut perikadon olewan niin lähellä. Urveltiin waan: Sywä talo ja rahaakin niin paljon ei sitä yksi mies sentään niin wähällä lopeta.

Ennenkuin luultiinkaan olivat wellamiehet, jotka pelkäsiwät ilman menewän rahansa, sanoneet wellansa irti, waan kun hän ei woinut sitä määräjällä maksaa, hakivat he talon pakkohuutokaupalla myytäväksi. Paljoa ei se ränjistynyt talopaha enään nousnut, kun nimismies nurkkaan kopahutti wasarallaan merkiksi, että se siirtyi nyt sille, joka viimeisen summan oli huutanut. Welallisen takaaajat saivat tasan maksaa waillingin.

Nyt oli lähdeittäwä kodista, kuten waimo oli usein pelännyt, että se viimein eteen tulee, kun ei miehenjä laakanut juomasta eikä ruwennut tekemään työtä, waikka hän niin usein oli pyhtännyt ja newvonut. Nyt se tuli eteen, ei auttanut enään kyyneleet, jotka wirtanaan waluiwat onnettoman naisen filmistä. Mihin hän nyt joutuu pienten lastensa kanssa, warmaan maantielle. — Se ajatus kaubistutti häntä. Nestor, nähtyään perikadon, haki liewikettä suruunsa pullosta, kun wiina loppui, kul-

jeskeli hän kylän ympäri hakien olutta, waan kun raha loppui, täytyi hänen viimein lähteä waimonsa luo, jos häneltä saisi syödäkseen, sillä kylässä hän ei saanut syystä, että kaikki häntä halweksiwat niin paljon sentähden, kun tiesiwät hänen juomisen tähden talonsa menettäneen.

Nyt tunsi Nestor itsensä enji kerran masennetukfi perinpohjin. Ja tuo masentaja oli, ei kukaan muu kuin hänen entinen seurakumppaninsa alkoholi. Hän, entisen rikkaan Ruuselan poika, tunsi itsensä nyt yhteiskunnan hylkiöksi. Raikkien kaswoilla hän näki pilkallisten ilmeen häntä kohtaan.

Sänen muistonja lensi menneisiin aikoihin. „Kuinka toiworikkaana oli tulewaisuus hänellekin kerran hymyilyt. Kuinka wapaana hän eli nuoruutensa päiwät, wanhempiensa walwonnalla, jotka tietäen elämän waurat, toiwoiwat hänestä kunnan miestä. Hän oli aina seurapiirinsä suosikki. Kuinka hän toisten kehoituksesta otti ensimmäisen ryyppyyn, niinkuin leikin päiten, ei huolinnut wiijaimpaimen waroituksesta, jotka sanoiwat: Waro! Älä ota! — Wiina on monen miehen tappanut ja turmioon syösnyt, wiina on wiefas, ennenkuin huomaatkaan on se sinun kietonut pauloihinja, josta sinun on waikea enään irti päästä.“ Kuinka kewytmielinen sentään olin. Sänen mielenjä murtui. Hän heitti itsensä kokonaan surun waltaan ja itki kun pieni lapsi, itki kadonneen elämänsä pettymystä.

Ken on tuo kumaranisainen, ryyppyposkinen mies tuolla wenheessä järwellä, jonka tyhntä pintaa ei päiwän enji jäde wielä ole kerinnyt kirkastaa, eikä aamun ensimmäinen tuulahduskaan wielä waräjämään saattaa. Wanhuus ei ole wielä hänen ruumistansa kumaraan taiputanut, ei hänen hiuksiinsa harmaita karwoja kylwännyt.

Eikä noita hyviä uomia hänen poskiinsakaan ole wanhuus painanut.

Ryhy wanhukselta, joka vasta tulee wenuwakkamaan- ja, kun aurinko jo on nostanut täyden teränsä metsän taakaa, eli nuorukaiselta, joka hänen jäljestänsä tulee, jaman saat vastuun heiltä. Se vastaawat: Se on Nestor, Ruuselan entinen isäntä, joka siellä kokee rapumertojaan. Hän koettaa sillä elättää perhettään, etteivät lapset joutuisi kyläkunnan hoidettaviksi. Hänjä puolesta ei hän noin wanhannäköinen vielä olisi, waan ennenaikaisen wanhuuden hän on saavuttanut noiden kiroituiden wäkijuomain nauttimisen tähden.

Onnen Opas raittiusseura Newberryn halkokämpillä, Mich.

Seura on perustettu Newberryn halkokämpillä, Mich., tammik. 18 p. w. 1903. Sen perustaja on „Onnen Marre“ seuran jäsen mr. J. J. Erickson Newberystä.

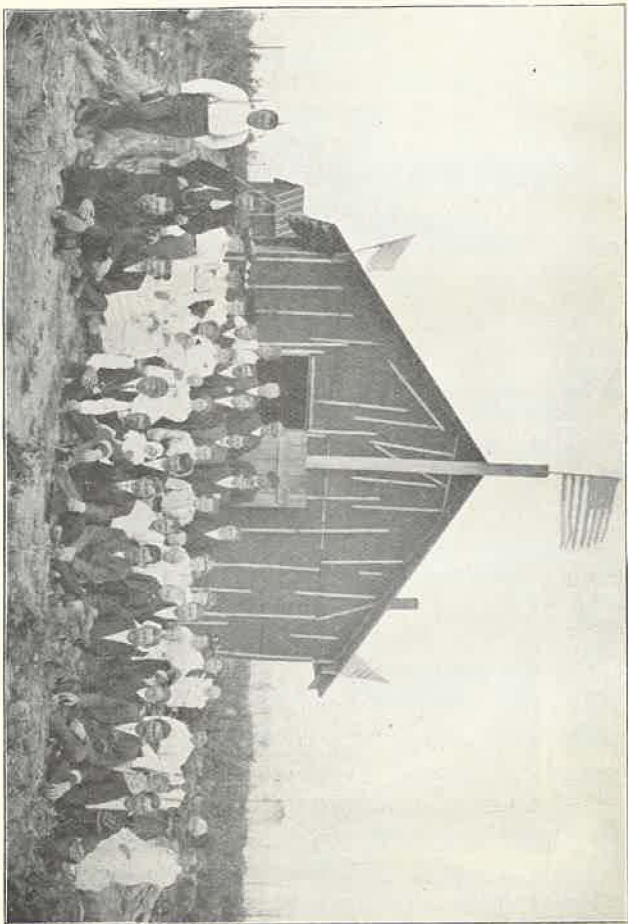
Mumpitäen on seura toiminut Weljeykseuran osastona johon lupakirja on annettu tammik. 20 p. w. 1903. Lupakirjaan liitetty osaston järjestys numero on 172. Seuralla on oma kokoushuone ja lainakirjasto. Paikalliset työyhteet kuin myöskin jatkuwan innoistuksen puute ajiaan on aiheuttanut sen että seuran jäsenluku on ollut perin vaihteleva. Nyt kuluneen vuoden kolmannella neljänneksellä on jäsenluku ollut suurempi kuin koskaan ennen. Kuwa esittää seuran jäsenistön mainitulta vuosineljännekseltä. Kuwan taustana on seuran haali, joka juinkaan ei ulkoajullaan upeile, waan joka kuitenkin tällaijesja metsäjäseudussa on tarkoituksensa wälttävä.

Toimella ja tarmolla on tämäkin seura kokenut tehdä työtä omalla wainiollaan. Ohjelmaan otetuilla waiikutuksilla on kansaamme pyritty opastamaan onneen, jonka ehdoton raittius tuopi mukanaan. Jäsenten todellista harrastusta raittiusajiaan on kaikein tarwoin koetettu herättää. Ujein kuitenkin tuntuwat tehottomiksi parhaammatkin waiikutukset kasvattamaan yksilöisjä siweellistä

voimaa vastustamaan juurtunutta juomapahetta. Koska vielä raittiustyölle on tunnustettu laajempaa merkitystä kuin että se rajoittuisi pelkkään ryyppyjen kieltämiseen, niin tulisi raittiustyömme enemmän kuin tähän asti kohdistaa toimintansa kaiken muun laumiin ohella myöskin itse juoppouden syiden poistamiseksi.

Kansojen kehitys on alituista erehdyksistä pääsemistä. Tätä kehitystä tulisi raittiustyömmekin seurata. Menestystä siis vaan kansamme kehitykselle ja sen mukana pyrkivälle raittiustyölle!

§.

Damenpahá-raittiusseuran talo ja jäsenistö Seubertin hautausmaalla, 2010.

„Pelimanni“ Esa.

„En mäymmärrä mikä tuasta meirän Ejsasta tuloo, kun ei sitä jaa ollenkaan kirjallen, ei waikka taittuus, raakuu waan ja simppaloo, kun lukemhan käskehän, mutta anuas kun jaa Nämälän Matin paljespelin käshinjä, niin kylä on juu niin korjasti, jotta oikeen muakin naurattaa“.

„No johan mä sanoonkin jo silloon, kun siitä mukulasta jnytymäwihoja kylwetin, jotta mikä pelimanni justa tuloo, kun niin huurat“, wastasi Rytölän „muari“ emännän walitukseen.

Omituinen „tenawa“ se olikin Esa, ei hän mistään muusta wälittänyt kuin „peliwärkiistä“ ja pian hän oppi „pelaamhan“ jotta „lamphat ne käwelöwät pitkin kujaa ja sijat ne menöö maata“, ja aina wähän päästä tuli „äireen“ tai „muarin“ tykö ja kysyi jotta: „panooko se korjasti“. Siihen he aina wastasivat: „No, korjasti se panoo, panooahan se“. Eikä siinä mitään auttanut, „paljespelin sillen piti ostaa, waikka wiimmeejillä penniillä“. Ja kylä siinä sitten joiton räminä käwi, eiwät saaneet paljo yön lepoa talon toiset asukkaat. Ja silloin oli Ejsalla juhla, kun jattui „posetiinin“ joittaja kylään tulemaan; eikä siihen kauwan kestännyt, kun hän jo taisi „pelata kaikki polkat, majurkat, falsjit“ y. m., jolloin häntä pidettiin jo koko mestarina.

Esa oli jo lähes „raawas miäs“. Rippikouluun olifi pitänyt mennä, mutta siitä hommaasta ei Esa ollenkaan pitänyt, kun sitä ilmaankin oli „yhä hywä miäs ja kelpas kylä raawasten joukohon hyppyjä pelaamhan silloollen ja luuwihin“, ja kun eiwät ne lukumerkittään olleet oikein hywät muusja kun kansittoman raamatun lukemisessa. Mutta mikäpä siinä auttoi, „kun se prouwaasti oli läh-rättännyt purin, jotta jos ei Esa yksijällä tuu, niin hän panoo laumiähen hakhoon“.

Kolme vuotta käytyänjä rippikoulua, pääsi Esa viimein „eres“ rowastin hawaittua, ettei siitä sen parempaa tullut; ja äitinsä sanoikin, että „se oli mullen suuri loh-rutus, kun sitä Ejsaa oli niin kowin waikia jaara enää tekemhän sitä kolmatta yritystä“.

Mutta sillä wälin oli Ejsan pelimanni-mainie ehtinyt tulla tunnetuksi ei ainoastaan kotikulmalla, waan ympäri pitäjää. Siantä haluttiin joittajaksi jokaiseen mainittawampaan hyppytalaisyurteen.

„Woi aina ja kesällä, kun sen Rytölän Ejsan pelillä on hywä hypellä, jotta oikeen tuntuu kun ruumis nousis ylhä; eikä se Esa ole mitään hätähoujukaan, ei se ensimmäiseksi hyppäämhän lähre kun tappeluu tuloo“. Näin puheli Mäki-Buumarin Raija Ahteijen Sannalle eräiden suurten Mispään loukolla pidettyjen hyppujen jälkeen, joissa oli ensin juotu ja tanssittu „niin mahrottomasti ja lopuiksi tapeltu niin hulluwillisti, jotta monta miästä makasi aiwan kualeman kiälis“.

„Kyllä se hywä pelimanni on“, wakuutteli Sanna, mutta lisäsi: „Se nyt on waan surkian häijy, kun sekin ny lähtiöö Amerikhan“.

„Amerikhanko jä sanot!“ kiljasi Raija, „millä se siällä elää, joka ei ole oppinu tyätä tekhön, millä jo, mä wiäläkin sanon?“

„Kuuluu se waan tosi olwan, eikä sen trenkääkään siälä tyätä tehrä, herraksi kuuluu kohta pääsjöwän. Siälä on kuulemma yhres kaupungis suamalaanen, emmä ny muista mitä luunakkipari soon, mutta juuri herra se kuulu olwan ja rikas kun onnetoon, ja sillen se kuulemma Eja pääsjöö joksiin, — olko se nyt paaritönttari wai mikä se oli, joksi se pääsjöö, jottei sen trenkää tehrä muuta kun pelata hyppys, joita sen herran hotellis pirethän ja wälis-tä auttaa paaris. Niin on Luimu Rüstaa kirjoottanu ja sanonu, jotta hän on laittanu Esallen sen paikan, ja kysynny, jos jaa lähättää piljetin eli miiksi tiketiksi ne sitä siälä Ameriikas sanowat, ja nyt on Eja niin tohjes, jottei tiärä, kuinka waan pian pääsis lähthön“.

„No woi juikelin tähre, wai sinne se menöö ja her-raksi pääsjöö“.

Esan piletti oli tullut ja kaikella tiireellä oli lait-tauduttawa matkaan. Se juuri herra siellä Ameriikasja oli kirjoittanut, ettei mitään muuta pitäisi mukaan ottaa kuin „parhaan harmoonikan, mitä woi löytää“, ja sellai-sen „oikein tupultti kiälisen saksalaasen“ aikoi Eja ostaa mennessään kaupungista, „jolla sitte päästää niillen ameriikkalaajillen niin jotta; — ja laiwas, — jaa, sen hän sanoo, jotta kyllä ne saawat kerrankin kuulla oikiaa pelimannia“.

Saatuansa passinsa, ei Esalla ollut enää muita valmistuksia kuin lähtiäishyppyt oli pelattawa; niitä war-ten oli hanfittu wäähän „miästä wäkewämpää, kannu kah-rekjan markan konjakkia, jotta jai wiälä kerran trahtee-rata tuttujansa oikeen herrooksi“.

Noin wiikon päiwät näiden „lähtijäis-kalaasien“ jälkeen tapaamme Esan muutamien toisten maastamuut-tajien joukossa laiwalla, matkalla „wapaurin maahan“.

„Poikaa“ se oli Eja ja komia sillä oli hanuri, sen pitää tietää, ja komeasti hän asteli laiwan kannella „saksalaa-nen“ kainalossja, Rantafalmen „letkawarssi“ hammasten wälisjä, komea tuohipää- ja hopeahela-puukko kiiltäväksi lakeeratusja tupessa lonkallaan, lakki kallellaan ja wäähän tafaraimolla, niinkuin nuorella herran-alulla tuleekin olla.

Eja oli huonolla tuulella. Hän oli mielestään soi-tellut koko matkan kaikkien niiden taiteen sääntöjen mu-kaan, joita oli posetiwin soittajilta y. m. oppinut sekä kotipitäjäänsään, että myöskin marffinareisjuilla, mutta eipä waan ollut kukaan tunnustanut häntä etewäksi soit-tajaksi, päinwastoin oli juuri äskentkin, kun hän oli soit-tanut mielestään jotakin erinomaisen ihanaa säweltä, tullut hänen luokseen eräs wieras rouwas-ihminen, ja jol-lafin Esalle tuntemattomalla kielellä sanonut jotakin tä-hän tapaan: „Kan ni inte låta bli at spela en stund?“ Ja Eja, joka hymmärsi että „frouwa“ halusi hänen soitta-maan „Tonawan falssia“, sanoi kohta: „No tairan mä sitäkin“, ja wiritti tuosja tuokiossa hanurinsa soimaan uutta tahtia, jota soitti, päällään nyökäyttäen ja jalallaan polkien jokaiselle tahdille. Mutta sen sijaan, että olisi ihailnut sitä sulosta musiikkia, wieras rouwa olikin heit-tännyt Esaan harmistuneen katseen, pyörähtännyt ympäri ja sanonut mennessään: „Hur dumma kan dedär finnarna wara“. Eräs likellä seisowa matkustaja, joka hymmärsi ruotsia, laski helakan naurun ja kun Eja kysyi syhtä sii-hen ja „frouwan“ kummalliseen käytkseen, niin selitti tämä hänelle, että rouwa oli ppyhtännyt häntä lakkaamaan soittamasta ja sanonut mennessään: „Kuinka tyhmiä nuo suomalaiset woivat olla“. Ja sekös Esaa sapetti. „Mi-kähän luuloo itte olwanja, itte se tyhmä on, jofei hymmärsi“.

rä peliä". Sa niin pisti Esa hanurin kainaloonsa ja lähti astelemaan uhkamielisen näköisenä.

Onnellisesti kului matka, lukuunottamatta pieniä huomautuksia silloin tällöin, siihen asti kun oli tultu Canadan sydänmaalle, jolloin „pelimannillemme" tuli suuri onnettomuus. So ennenkin oli yksi ja toinen nauranut Esalle ja yrittänyt tekemään hänestä pilaa, mutta ne nyt eivät mitään haitanneet; waan se suuri ropsaus, joka sittemmin tuli, sai Esan juuttumaan niin, että hän jo lupasi hajottaa „koko höttötyksen". Eikähän se ollut kummakaan, „kun toinen istuu siivostsi kappäkkinsä wiäres waunun penkillä ja aikansa kulutti pelailoo, niin tuloo siihen ensin toisesta waunusta yksi ijoowattanen herra, istuu siihen likillen, sytyttää sikaarin ja lewittää sanomalehren ja alkaa sitä katselemhan", mutta sitten kääntyy Esaan päin ja sanoo jotta: „No plei Saan". Esa kääntyy herraan päin, katsoo kyhyvästi häneen ja sanoo: „Emminoo Zani, minoon Esa", jolloin herra koittaa tekeytyä hywin ystävälliseksi, wiittooo käsilään ja sanoo taas: „No plei Saan". Sa Esa hymärtää nyt, että herra tahtoo kuulla Napoleonin marschia, ja sanoo reippaasti: „Sojaa, hojaa, tairan mä sitä", ja alkoi jalkaa polkien wetää jotakin sentapaista.

Herra säwähähti, arwatenkin ihastuksesta, tulipunaisiksi kaswoiltansa, pureskeli wähän aikaa sikaarianja hywin wihaisesti, wislasi sen sitten lattialle, kääri kokoon sanomalehden, lähti waunusta ja wirkoi mennessään wihaisesti jotakin, josta ei Esa eroittanut muuta kuin: „katteeni fuulin". Sitten tuli kohta waunuun Esan kertomuksen mukaan „joukko partaasia miähiä, niin rumis ristiraitaasis werhoos, jotta mä luulin niitä fangiiksi; niiloli pusfit, joihnoli nuaraaset trakkilat. Ne tuliwat waunhun suurella elämällä niinkuin juapoot, paiskasiwat

pusjinsa penkille ja penkin ala ja istuuwat ja seisoomat aiwan mun ympäriilleni. Ensin ne aikansa nauroomat, mutta sitten siappas yksi piipun mun juustani ja toinen hairas pelin mun kärestäni, jottemmä kerjenny mihkään. Mut sitte mä jo juutuun ja sanoon sille miähelle, jotta annappas miäs, — ja mä jahkaasin mun piippuni pois ja tarrajin sitä miästä kurkkuuhin, mutta sitten mä sain kans joka pualelta, niin jotten etheni nähny. En tiärä kuinka siin olis kähny, kyllä siin olis pian präiskhny, josei siihen tullu kontuhtööri ja saanu niitä pois mun kimpustani, mutta sitte kun mä rupejin kattelhon, niin ei letkawaarsi-piippuani nähny eikä kuulunu ja paljespeli oli aiwan räähynä".

Kowin suretti Esaa tämä suuri onnettomuus. Wähät siitä, että päänsä oli täynnä kupuloita ja filmien ympärillä oli uudenaikaiset sangattomat rillit, mutta sitä werattoman „tupultiäniisen jakjalaasen" haakjirikkoa hän juri miltei kynneliin asti, hän kun oli kuwailut mielesjään, miten hän „jo tatsuunalla soittaa tulomarschia".

Seuraawan päivän iltapuolella tuli „kontuhtööri" Esan luo, otti paperilapun hänen lakistanja ja sanoi: „Next steiwhon" ja samalla wiitasi owea kohti, johon Esa wastasi päättään nyökäyttäen: „Soo, joo".

Usemalla oli paljo kansaa. Pala nousi Esalla kurkkuun, kun hänen tähtyi astua waunusta niin koristeltuna ja pahoinpidelty wirkamerkki kainalossa, mutta „minkäpä sillen wahingollen teköö", arweli hän ja astui reippaasti ulos waunusta.

Kapakoitsija Näshylä oli itse omasa pyhlewässä perjoonasjaan tullut asemalle vastaanottamaan uutta apuriansa ja Quimu Rusta, Esan wanha tuttu, oli hänen mukanaan. Kun Esa, pieni kappäkki kädessä astui junasta, niin kuuli hän Rusta ja Näshylän puhuvan kiiwaasti

keskenänjä ja kuuli Rустаan sanovan: „Oyllä se siivo poika on, niin kuin teille takasinkin, mutta mikä lie wahinko sattunut matkalla“. Eja astui esiin, tervehti Rустаata ja sanoi: „Terweisiä Suomesta“, johon tämä wastasi: „No päivää, päivää, terve miestä; no mutta mikä onnetoon jua on hakannu, kun oott niin näkönen, jotten tuntia tahtonu? Mutta tuu nyt tervehtimään mestari Räsylää, — Inökööpäs kättä“.

Wastahakoijesti siinä kumpanenkin kätensä ojenji, mutta tuihattiin sitä kumminkin lopuksi, ja sanaa sanomatta lähti Räsylä kävelemään edellä ja Rустаa Ejan seuraamana jälesjä, Räsylän kapakkaan.

Ruskin olivat he tulleet ovesta sijalle, kun ijäntä pyörähti tiskin taa ja sanoi: „Saa, tämäkö nyt on se Eja, meidän uusi parihälppäri“ ja ivalijesti wernistellen li-fäji hän: „Taitaapa se ollakin jo koko jänkki, koska on jo ehtinyt saamaan maan merkit ja noin pulskat. Kuka pani puumerkkinsä?“

Ejaa harmitti niin, ettei woinut pidättää itseänsä, waan puhkesi itkuum, jolle tietysti jokainen kapakasja olija nauroi kohti kullkuansa. Mutta ijäntä, wähän aikaa naurettuansa sanoi: „No, tule nyt jentään ottamaan tulorhyppyt. Mitäs pojat ottawat?“

Eja ei tahtonut mitään, mutta puoliwäkisten saivat toiset hänet wihdoin ottamaan jotakin pahannakuista lientä, joka sanottiin olewan samppaniaa. Rустаa lähti sitten johtamaan tulokasta yläkertaan, jossa Eja purki sydämensä katkeruutta ystävälleen, joka puolestaan sille makeasti nauroi ja alkoi jutella, kuinka Eja nyt on onnen potkasema, kuinka hywä mies se Räsylä on ja miten paljon rahaa se tienaa, kuinka ei hänenkään juuri trenkää mainis työntää sitten, kun tuli Räsylän taikka oikeastaan miisijfen suosioon, jonka jälkeen on siellä enemmän puolet

aikoja. Kahdesti wiiikosja sanoi tanssittawan ja itsensä olewan owella niisjä rahanottajana, sitten järjestyshmiehenä ja „katrillin koolaacjana“, h. m. ja wäliajat pasfaa „kämplipöyris, joisja kaitis on hywä sansti tienata hywästi ja wapaasti saa juara minkä haluaa, kunhan ei sijatji jua“.

Ejan hän arweli „tefewän rahaa niinkuin muutaikin rojua“, kunhan enjin ferttää päästä „kriinchoolista“ ja „jänkkiintyä“, jotta ottaa kaikki asiat pisneksen kannalta. Mutta siihen asti kehoitti hän Ejaa kuulemaan ja tottelemaan Räsylää, joka on niin „smaarti pisnesmiäs“, ja joka oli tehnyt sellaisen hywäntyhön Ejalle ja joka kyllä wasta maksajji hywän palkanakin, sitte kun Eja oppiji jotakin tuottamaanfin.

„Mutta sen minä sanon sulle Eja, jotta täälä wapaas maas ei tarwitte muusta wälittää kun rahasta. Omattunnot ja kaikki sellaaet lasten lorut saa jättää täälä pois ja mä sanon sulle, jottas tiävät olla hiljaa, jos satut jotakin nähön, että kun juaja tuloo jolla on rahaa, niin ei niitä saa laskea pois rahan kans“, ja Rустаa istki merkittewästi filmää Ejalle.

Eja ei puhunut sanaakaan, mutta sijallinen ääni sanoi hänelle, ettei tässä talosja ollut kaikki aiwan oikein, ja hän tunji waistomaista kammoa. Mikä tietää, ajatteli Eja, waikka tämä laitos oliji joku niistä ryöwärien luolistista, joista olen kuullut kerrottawan, ja hän päätti olla waruillansa.

Wiiikon werran oli Eja wasta ollut Amerikasja, mutta arweli jo nähneensä ja kuulleenja enemmän kun koko tähän asti eletysjä ijäsjään. Räsylä oli heti toisena päivänä tuloinsa jälkeen ostanut hänelle waatteet ja muutoinkin koittanut kaunistaa kaikin tawoin häntä

„Kylänpuolelta“ niin että Esa luuli jo kohta olevansa puoleksi herra. Samurikin oli nahkan ja liiman avulla saatu siihen määrään korjatuksi, että jo ensi lauuantai-iltana jaatettiin tanssia uuden „soittotaiturin“ musiikilla, kuten siitä ilmoitukseksa mainittiin.

Näshylä ja Rüstaa iloitsivat jo edeltäjäin, että nyt jaadaan kaikki nekin „meirän haaliin“, jotka tähän asti ovat käyneet ruotsalaisten ja aivisten tansseissa. „Ruules Taawa“, janoi Näshylä waimolleen, joka oli mukhea ja siwän näköinen, waikka wähän likaisen sekainen emäntä, „sinun pitää nyt panna kaikki waikutuswoimasi matkaan, että jaataisiin lauuantai-iltana joitakin niistä raittiusseuran tytöistä meirän tansseihin, joihin sinun pitää pufia itseji hywin hienoksi ja jitten koittaa laulaa niille weskifurnuille oikein juloista kieltä; ne wiheliäijet pian muutoin pilaawat koko piisneksen, kun ne nyt owat ruwenneet niin armottomasti wastustamaan tanssia, mutta kyläpä sinä tierät paremmin kun minä, kuinka niitä woitetaan.“

Ejaa olivat sekä Rüstaa että Näshylä koettaneet kaiken wiikkaa neuwoa, miten olla ja käyttääntyä hienosti, miten joittaa katrillia ja muita „siwistyneen Amerikan“ tanssikappaleita, johon kaikkeen Esa oli hywin kuulijainen oppilas. Mutta kun he koettivat neuwoa hänelle wiinurin apurille tarpeellisia weskiteitä, joita tuli käyttää pelipöydissä, parin takana ja takaruumisjalin toisinaan, silloin oli Esa sekä jäykkä että tyhmän yksinkertainen „kriinhooli“, jolla ei tehnyt mitään. Esa janoi aina jäykästi, ettei hän „rupia warastaamhan eikä pettämhän, kun ei ole siihen ennenkään tottunu.“

No niin, ensimmäiset tanssit oli Esa joittanut „Näshylän haalis“ ja parastansa oli hän pannutkin. Parastansa olivat koettaneet Luimu Rüstaa ja emäntäkin, joka oli

ku kahisjut ja kohisjut aiwan puhtaassa jilkisjä, kasmot maalattuina ja puuterottuna aiwan kuin teatterityttöillä ja hiukset käherrettyinä kippuralle kuin sian häntä. Sänellä oli ollut erityinen vastaanottohuone tanssijalin wieresjä, joka haaji senkin seitsemälle yrtille, ja jonne hän wei hymyilewin kuin, hyväillen ja halailten jokaisen haluamanja tytön, mutta warjinkin halaili ja taputteli hän erästä siwon ja kainon näköistä tyttöä, jolle oikein suuta antoi terwehtiesjä ja janoi: „Kuinka hauskaa että sinä tulit; olen monesti ollut pahoillani siitä, että sinä niin wäärin hymärrät minua.“

Wiiniä oli emäntä tarjonnut wapaasti jokaiselle ja jitten wiennyt tytöt erikoisiin heitä warten warattuihin huoneisiin, joissa saivat riisua, pukea y. m.

Ejan melestä olivat „täällä“ sliikat niinkuin pojatkin kyllä komiammasti pukees kun Suames, mutta juoppoja ne hänestä näyttiwät olevan melkein kaikki ja eiwätkö liene olu muutaakin, kun niin ilkiästi retkalehtiwat poikien kaulas“.

Tanssien päätyttyä myöhään yöllä, kutsui Näshylä sekä emämmän että Rüstaa ja Ejan alas „paariruumaan“, sulki owet ja alkoi hywillä mielin puhella: „No, kuinkas se meni siellä upsteessa? Näkhi olevan wäkeä, kun minäkin siellä pistäännyn“. Rüstaa weti rahat housunja taskusta ja pani tiskille, janoen: „Siinä on mun osani, piittaakos parin tulot tätä; kuuskymmentä taalaa ja wiisikymmentä senttiä!“ — „Piittaapa tietten“, janoi isäntä ja siijäsi silmää iskien: „minä tienasin taas lähes kolmekymmentä taalaa ekstraakin, mutta mitenkäs sulla meni Taawa, oletkos sinä jaanut mitään?“ — „No aina wähä“, wastasi emäntä loistawin silmin ja pirullisesti hymyillen, johon siijäsi: „eihän ne nyt tytöt oikein tuottaneet tänä iltana mutta mikä parasta oli, oli

se, että sain yhden niistä raittiusseuran kassasta tansseihin, ja kun minä sille oikein liivertelin, niin sain kun sain sen viimein ottamaan pienen lasin viiniä, waikkei se mitään viiniä ollut”, lisäsi hän merkittävästi ja jatkoi „kyllä sen filmät sitte rupees kiiltämähän ja tanssi alkoi luistaa kuin silkki waan, mutta waroen niiden kans pitää mennä, ne owat niin arkoja kun jäneksjet.”

„Kyllähän tässä aina jotakin tulisi, kun tuokin Esa oppiisi jotakin saamaan”, sanoi isäntä ja wilkasi Esaan, joka seisoi hywin totisen ja miettiväisen näköisenä tiskiin nojaten. Mutta Esa ei puhunut sanaakaan tähän ja otti hywin wittkastellen vastaan tarjotun wiinilasjin eikä häntä yhtään haluttanut yhtyä toisten naurun hohotuksiin sillä hän oli nyt selwillä siitä misjä hän oli.

Esa oli ollut Räsylässä lähes kaksi kuuta, mutta jota enemmän aikaa hän oli, sitä tuskalampampi käwi hänen tilansa. Esa ei itsesjään tiennyt, miksi se niin oli, ettei hän woinut oppia „pises-mieheksi”. Hän arweli sen johtuvan siitä, ettei ollut siihen tottunut taikka „ei ollut sifji luotu”, mutta todellisesti oli asia siten, että hänen jäykkä ja rehellinen, waikka hiukan pöyhkeä ja kunnianhimoinen luonteensa ei suwainnut epärehellisyhtyä, ja siitä johtui, ettei Räsylän eikä Ruskiaan hartailta opetuksilla ja wakuutuksilla ollut häneen toiwottua vaikutusta. Hän osasi kyllä sakata kirjat ja tehdä työn pelipöydässä, mutta jos waan yritti neuwon mukaan tehdä petosta, käwi se niin kömpelösti, että se heti huomattiin.

Tämä seikka sekä harmitti että pelotti hänen isäntäänsä ja ystäväänsä, jotka siitä usein puheliwat, peläten että se waiella saattaa heidät pulaan, sillä eihän siltä woi kaiffia salata.

Sonkun aikaa käwi kaiffi niinkuin tanssissa, Räsylän

„pisesse” oli hywä ja kaiffin puolin näytti kaiffi menevän entistä rataansa. Esa oli kyllä tehnyt monta päätöstä mielesjansa paeta tästä „helwetin pesästä”, jofsi hän sitä arweli, mutta ei waan ollut saanut sitä tuumaansa toteutetuksi. Mutta eräänä iltana tapahtui sitten jotakin, joka pani Esan tekemään ratkaisewan päätöksen.

Esa oli sinä iltana paarin takana yksin, kun ei ollut paljo juojia, Ruskia oli katsomassa pelipöytien perään, sillä Esasta ei ollut siihen ja isäntä oli ulkona „ottamassa ilmaa”, kuten tapanja oli sanoa. Silloin sattui tulemaan sijalle wieraskielinen nuorimies, hywin iloinen ja hauska poika, tustkin waiella täysi ikäinenkään. Hänellä näytti olewan paljo rahaa ja kultaiset kellonwitjat riippuivat liiwin päällä. Hän oli erinomaisen hauskalla tullella, joi itse ja tarjosi muille milloin mitään. Ruskiaan filmät paloiwat ja hän koetti saada nuorukaisista kanssaan kortille, joka viimein onnistuikin. Sitten tilasi Ruskia juomia ja sanoi Esalle suomenkielellä, että tämä panisi toiseen lasiin jotakin erityisestä pullosta, jonka Esa was-temmielisesti ja pahaa aawistaen tekikin.

Lasit tuotiin ja Ruskia siirsi heti wieraan eteen sen walmistetun lasin, jonka tämä heti tyhjensi mitään pahaa aawistamatta.

Sattui samassa isäntäkin tulemaan sijalle ja Ruskia antoi hänelle heti merkin, että olisi walmiina; eikä jinnä kauwan jaffettukaan peliä, ennenkuin wieras nukkui kortit käteensä, jolloin isäntä Ruskiaan kansja kantoi hänet jiwuhuoneeseen, misjä heti ottiwan hänen taskustaan tukan seteleitä ja kellon.

Esa oli arwannut, miten tulisi käymään, seurasi heitä heidän sitä huomaamatta owelle ja näki kaiffi, kauhistui kowasti ja arweli, että hän siihen on syypää, mutta ei uskaltanut puhua kellenkään mitään, waan teki

mielesjään päätöksen, että tämä on viimeinen iltansa Näshlässä.

Kun owet sinä iltana suljettiin, joka tapahtui harvinaisen varhain, niin Eja puikahhti kenenkään huomamatta ulos ja käweli suoraa päätä erään tunnetun ja paikkakunnalla yleensä kunnioitetun suomalaisen raittiusmiehen asunnolle ja päätti mennessään pyytää tämän järkewän miehen apua ja neuwoa. Eja oli nyt tullut huomaamaan pahaksi sen, josta ei ennen ollut yksimertaisuudessaan mitään pahaa käsittänyt; hänen olonsa Näshlässä oli awannut hänen silmänsä ja luontainen rehellisyhtensä oli kauhistunut sellaista elämää. Kun hän saapui matkansa päähän, oltiin siellä jo nukkumassa, mutta Eja oli nyt niin kiihoittunut, että kopisti kiwaasti owelle ja jatkoi tuskin odottaa, kunnes isäntä tuli awaamaan.

Sawaittuanja, että se oli „pelimanni“ Eja, Näshlän apuri, oli awaaja wähällä julkea owen, hänen eteensä, sillä hän luuli jotakin pahaa olewan tekeillä. Mutta kun Eja sen huomasi, pyysi hän nöyrästi, että isäntä laskeisi hänet sijälle, sillä hänellä on jotakin tärkeää asiaa, ilmaisten samalla, että hän on karannut Näshläästä. Ejan ääni ja hätääntynyt ulkomuoto ilmaisi selvään, että hän puhui totta, joten owi awattiin ja tulija laskettiin sijälle, jossa hän suoraan ja lyhyesti kertoi koko tapauksen ja pyysi isännän neuwoa ja apua, sillä hän ei haluaisi enää mennä Näshlään, waan tekisi mitä muuta työtä tahansa miehuunnin.

Wähän aikaa mietittyään päättiwät he yhdessä mennä wiranomaisten luo ja ilmaista asian heille. Sieltä tultua lupasi mainittu mies, että Eja saisi apua hänen luonaan kumminkin toistaiseksi ja hän koittaisi hankkia hänelle työtä kaimamossa, jos hän waan lupaa olla juomatta. Ja tähän Eja suostui mielellään.

Poliisit tapasivat Näshlän ja Rустаan parhailleen iloitsessa saaliistaan ja molemmat wangittiin. Suomenma tuli Näshlän „missis“ puhuttelemaan Ejaa, luvaten tälle suuren rahajumman, jos hän waan todistaisi, että hän oli erehdyksessä pannut wieraan lasiin unijuomaa ja että tämä oli itse antanut rahansa ja kellonsa Näshlän talteen. Mutta Eja suuttui ja janoi: „Wieläkö mun pitää wäärän walanfin tehdä, eikä siinoo kyllä kun oon teitä roistoja näinkin kauwan rikastuttanut“.

Näshlä, jonka maine oli jo kauwan ollut huono syystä, että heillä niin usein oli juomareilta kadonnut omaisuutta, ja Rustaa, hänen kumppaninsa, saivat monen vuoden tuomion ja kapakka hävitettiin kokonaan. Mutta Eja meni uuden ystävänsä ja suojeleman tehoituksesta raittiusseuraan eikä hän ole sen koommin kapakassa käynyt. Waikempi hänellä oli luopua rakkaaksi tulleesta „hanuristansa“, mutta tultuaan wähitellen käsittämään, miten alarwoista musiikkia senlainen soitto on, hän häwitti senkin ja ryhtyi harrastamaan arwoikkaampaa soitannollisuutta sen minkä työn wälistä aikaa sai. Eikä hänellä ole sittemmin hanuria ollut.

Æ.

Pohjantähden Säde-raittiusseura, Coburntownisja, Mich.

Tämä raittiusseura perustettiin Coppertownisja, Mich., tammikuun 10 p. w. 1904. Seura yhtyi Pohjantähden haaraosastoksi ja kuuluu siis S. R. R. W.-seuraan Pohjantähden numerolla joka on n:o 1. Perustettaessa yhtyi siihen 22 jäsentä. Nykyään on seuran jäsenluku 65. Säde-seura tekee ahkerasti ja wafawasti työtä raittiusaatteen hywäksi, onpa seuran toimesta häwitetty joitakin salakapakoita täältä syrjäkylistä. Seuran jäsenistö on jokseenkin yksimielistä ja keskinäinen sopusuhteinen on ollut hywä kaiken aikaa, mitä seura on ollut olemassa.

Säde-seuran puolesta:

Matti Eskola.

Pohjantähden Säde-raittiusseuran jäsenistö Coburntownisja, Mich.

Mikä on ollut tarkoituksena?

Kirj. N. Loppari.

Mitä ovat tarkoittaneet ne jalot kansamme pojat ja tyttäret, jotka ovat perustaneet raittiustyön Amerikan suomalaisten keskuuteen? Olisko siihen syytä se, että he olivat kyllästyneet raskaaseen työhön ja halusivat ottaa raittiusajian keppihomoihensa siten päästäkseen nauttimaan toisten kansajaveljiensä ja siskojensa työn tuloksista ja elämään itse ilossa herkuksista?

Sillä tavalla arvosteltiin heitä ensi aikoina, ja jollaisista arvostelua kuulee vielä nytkin niiltä henkilöiltä, jotka itse kulkewat ja tahtoisiwat muitakin johtaa kulkemaan pahenuksien pesiin ja kirouksen kellareihin, joskin sitä nykyään kuulee harvemmin kuin toistakymmentä vuotta takaperin, jolloin raittiusaate oli vastaan ottanut ensimmäiset horjuvat askeleensa rautatahtoitosten ynnnyttäjienä ohjaamana.

Niin, kyllästyneet he kyllä olivat. Suomalaisina ja kristittyinä olivat he wäsyneet omin silmin näkemään ja omin korwin kuulemaan kansalaistensa kurjaa ja inhoittavaa elämää, jollaista se ylimalkaan oli ennen raittiusseurojen ja muiden puhtaampaa henkeä waativien kansallisten pyrintöjemme heräämistä.

Mahdollisesti ajattelee moni lukijoista, että liekö tuo elämä jilloin ollut kurjempaa kuin mitä se nykyään

on, mutta warmaa on, että jos se aika ja senaikainen elämä nyt astuisi eteemme sellaisena kuin se oli, niin huudahtaisi epäilemättä jokainen: „Woi kurjuutta, woi surfeutta!“

Mutta jos kurjuus jilloin oli suuri, niin on sitä vieläkin, ja kysymykseen, mistä se kaikki on saanut ja saa alkunsa, täytyy epäilemättä wastata, että suuri osa siitä johtuu juuri niistä aineksista, joita kapakoitsijat tarjoowat kansalle waltion luvalla ja rahan edestä nautittawiksi.

Sa jospa se olisiikin siinä kaikki, että rahat haihtuwat tuohon helwetilliseen wirtaan, alkoholismiin, mutta kun sitäpaitsi sadattuhannet ihmiset menettäwät wuositain sen kautta kalleimpansa; tuhannet ja taas tuhannet raskastetut puoliset ja perheiden tuet tulewat sen kautta äideille ja lapsukaisille kauhistukseksi ja sydämen kiwuksi, sadattuhannet nuorukaiset, vieläpä monet neitosetkin, jotka ovat kokemattomina, waaraa aawistamattomina ohjanneet elonsa purren maailman myrskylle ulapalle, owat tulleet näiden aineiden wälityksellä syöstyiksi salakareja vastaan, kuin peräsiintä ei ole ohjattu taitawalla ja warmalla kädellä, ja kuin walotornista on puuttunut waroittavaa merkkituloita.

Saadaksemme selwille otsakirjoituksen „Mikä on ollut tarkoituksena?“ tulee meidän palata takaisin alkuaikoihin, lyhyesti katsellaksemme kansalaistemme elämää wäkijuomaliike-, jäädyllisyys- ja siweellisyys-kysymyksiin nähden.

Melkein poikkeuksetta olivat jilloin kapakat ainoat työsiijat, mihin kansalaisten, ei ainoastaan pojat ja tyttäret, waan perheen iät, jopa useasti äiditkin, vieläpä lapsiensa keralla riensiwät joutohetkenä kuluttamaan. Sunnuntaipäiwä, tuo Herralle pyhitettävä päivä, se

erittäin oli tullut tawaksi luovuttaa kapakkapalvelukseen sekä niitä seuraaviin hurjisteluihin ja irstailemiin. Suurinmat juhlapäivät, jotka synnyinmaassamme olimme oppineet wiettämään pyhien käskyjen mukaan, wietettiin täällä loistawimmilla kapakkatansseilla, hurjimmilla juomingeilla, kiihkeillä uhkapelin harjoittamisilla, joita höysti riwot puheet, kiroilemiset y. m. Tappelut, tällaisen elämän huippu, eivät olleet ohjelmasta unohdetut, sillä törkeitä murhia, raatelemisia j. m. j. sai kuulla tuhka tihedään. Paikki tämä tapahtui niin jännöllisesti, että jiwulliset jo alkoivat uskomaan sen olewan luontaista kansallisuudellemme. Emme woi olla mainitsematta sitäkään tosiaasia, että synnyinmaassamme Suomessa, olimme oppineet jonkun werran, joskin ei aiwan yhtä törkeässä muodossa, leikkimään wäkijuomien kanssa, jillä maaseuduillakin, lukumattamatta kaupunkikuntia, oli tullut tawaksi wäkijuomien käntö wäheemmän sopiwiassa tilaisuuksissakin. Pappiloissa parempien kesken juotiin — „totia“. Kirkkoherran wirkaanasettajaisissa, jolloin itse piispakin oli saapuwilla, tyhjennettiin maljoja ja wähitellen tämä tapa siirtyi alemman kansan keskuuteen.

Tällä tawalla olimme oppineet wiinujen käyttölewiseen, mutta oikeassa karwassaan ne tulimme tuntemaan wasta tähän maahan saawuttuamme. Rarmii mieltä muistellesa sitä julkeaa häikäilemättömyyttä, millä esim. wasta maahan saapuneet wieteltiin tutustumaan kapakaelämään; wiikon parin perästä puhtaat korwen pojat ja tyttäret wiihtywät jo kuni kotonaan näissä irstaisuuden myllyissä. Täällä heille selwitettiin jana „wapaamaa“, joka wieläkin monen erehtyneen mielesssä kummittelee niin suloiselta. Täällä opetettiin nuorukainen wanhusa „sinäkki koolaamaan“. Täällä neitojemme „puhdistettiin“ kainoudestaan, puhtauden ihanteet muutet-

tiin muka wapaammiksi — „wapaassa maassa“. Lapsetkin saivat sen werran opetusta, etteivät häikäilleet sytkää äitiään silmille. Tämä kaikki on liewintä kieltä, millä jellaista elämää woipi kuwata, sillä omin silmin olemme tämän ja pajo enemmänkin nähneet.

Jos tämä elämä olisi jäänyt yksin kapakan piiriin, niin se ei silloin wielä olisi woinut iskeä sitä „Rainin“ leimaa kansallisuuteemme, kuin mitä se teki muutettuaan lähemmäksi perheitä. — Paheilla on se ominaisuus, että ne wihurin tawalla kittäwät eteenpäin. Ne tässäkin pian muuttivat perheisiin ja ruokataloihin. Ennen, wanhasa maassa, harjoitettiin kotihartautta ja kuunneltiin kawaijin käen kufuntaa, täällä sitawastoin räyhättiin, kiroiltiin ja nautittiin — „piirikäen“ kufunnasta. Mikä erilaisuus! ja miten erilaiset seuraukset. Ei kainostellut ennen niin jäwviisiä suomalaisen waimo, ei puhdas Suomen nuorukainen, eikä punastunut wasta äsken wanhasta maasta tullut neitonentään „kiikuttaessaan piiriä“ asuntoonsa.

Tämä elämä lasi meidän kansallisuutemme siksi alhaiselle asteelle Amerikan siwistyneitten filmissä, ettei wuojien työ ole wieläkään woinut nostaa sitä tästä alennustilasta. Sitäpaitki pahe tunkeutui siksi synwalle kansamme ytimiinkin ettei sitä ole helppo kitkeä pois. Se on wieläkin nähtäwänä, jillä poikkeuksetta melkeen joka päivä saamme sanomalehdistä wieläkin lukea milloin missäkin wiinan tuhoa tuottawista ominaisuuksista kansalaisytemme keskuudessa. Wiinujen kanssa seurusteleminen on siis kansalaisytemme häpeäpilkku. Se ei ainoastaan turmele yksilöitä, waan on myös omiansa alentamaan koko kansallisuutemme mainetta.

— „Mikä on ollut tarkoituksena?“, tulee selwitetyksi edelläolewasta, kun ottaa huomioon niitten miesten toi-

men, jotka tätä pahetta vastaan ovat ruvenneet taistelemaan. Omanvoiton pyynti, kunnian himo, tai halinto hulluus ei ainakaan ole voinut tätä aiheuttaa. Kansallismaineen palauttaminen on ollut päävaihuttimena tässä tyhjyydessä. Nämä miehet, vastuksista huolimatta, ovat raiwanneet wäylän ehdottoman raittiuden työlle, perustamalla raittiusseuroja, mitkä sittemmin ovat toimineet ponteriuudella joka on pakoittanut monet halveksijamme antamaan neille tunnustuksen ja unohtamaan entiset hurjastelumme ja lankeemuksemme.

Woitonlippu-raittiusseura, Monesjenisa, Pa.

Woitonlippu-raittiusseura perustettiin Monesjenisja, Pa., heinäkuun 24 p. 1898. Seura kohta alunpitäin yhdistettiin Idän Suomalaiseen Raittiusyhdistykseen, johon se kuului vuoteen 1904 asti. Mainittuna vuonna erosi seura tästä yhdistyksestä ja helmikuun 28 p. samana vuonna yhdistyi S. A.-M.-Welljyysseuraan N:olla 183.

So seuran ensimmäisenä itävuonna rakennettiin oma kokoushuone, jossa kuitenkin jo jonkun vuoden päästä kävi tila liian ahtaaksi, niin että nähtiin tarpeen vaatimaksi rakentaa uusi, joka valmistui 1900 ja 1901 vuosien vaiheessa. Tästä uudesta kodistaan seura sittem työstenteli niin kauwan kuin tulipalo sen hävitti tammikuun 17 p. vasten yöllä 1904. Sen jälkeen seura piti kokouksiaan vuokrahuoneessa 9 kuukautta. Tällä ajalla rakennettiin Woitonlippu-raittiusseuran nykyinen tässä kuvattu talo, joka tarkoituksensa awattiin saman vuoden lokakuun 16 päivänä.

Uudisajukas, kun hän menee korpeen, rakentaa aluksi itselleen sellaisen suojan, millaiseen hänen waransa paraiten riittävät. Niin ovat kansalaisetkin Monesjenisiin tultuaan ensin yhteispyrintöjen aluksi perustaneet raittiusseuran, joka sittem on aiwan yksin ollut wähyän

toista vuotta waiwuttamassa, kuni wäyhäinen kosteikko kuwassa erämaassa. Kun raittiusseura näin oli vuoden werran toiminut niin perustettiin Moneszenin ja Allenportin ew. luth. seurakunta, jonka kanssa raittiusseura on sittemmin sopusoinnussa työskennellyt.

Seuran puolesta:

R. Pihlajamaa.

Wolontijppu-raittiusseuran tala ja kirkonkoti Moneszenin, Pa.

Kehoitusjanoja pyhäkoulutyöhön.

Ei mikään liene helpompi todistaa kuin se tosiasia, että monessa kodissa jaavat lapset kasvaa ilman johtoa wiljelemään Jumalan sanaa ja rukousta, ilman hyvää esimerkkiä, ilman kurtistusta ja Herran pelkoa.

Surullista on sanoa, waan totta kuitenkin on että monessa kodissa on kokonaan laiminlyöty lasten henkinen kaswatus. Waikka pidetäänkin huolta lasten ruumiillisista ja ajallisista tarpeista niin unhotetaan usein kokonaan heidän kuolemattomat sielunsa. Usein toteutuu wieläkin Jeremian walitus: „Nuoret lapsukaiset anowat leipää, waan ei ole ketään, joka heille sitä jakaa“. Usein tapahtuu lapsuuden iässä olewille kuten eräälle pikku tytölle joka seijoi tien haarasja itkien ja wastasi kysyttäessä syhtä siihen: „Minä menisin kotiin, mutta en tiedä tietä.“

Sellaisia kyllä on, jotka owat halukkaita johtamaan turhuuteen, mutta harwasja on wielä kansamme keskuudessa niitä, jotka tarttuwat oikeen tarmolla työhön, työhön senlajiseen, josta eräs kirjoilija mainitsee, että toimi on Jumalalle suuri waan ihmisille pieni. Työ, jota voitaisiin tehdä paljon suuremmalla woimalla kuin nyt tehdään, on pyhäkoulutyö. Tämä toimi on ihmisten, jopa itse tekijänkin mielestä hywin wähäpätöinen. Sillä ei ole sitä muotoa, joka sen tekiji suurekji ihmisten jil-

missä. Pyhäkouluilta puuttuu hywin paljon edellytyksiä ollakseen jotakin suurta ihmisten silmissä. On ehkä jopimatonta puhua omasta kokemuksestaan mutta sen woin wakuuttaa että sillä ajalla kun olen ollut pyhäkoulun opettajana, en ole muuta huomannut kuin puutteita ja taas puutteita. Pyhäkoulu on Jumalalle suuri. Jumalan sana tekee sen suurekji sentähden, että siellä Jumalan sanalla lapsia opetetaan pyhäpäiwinä.

Jumalan sana tekee pyhäkoulun suurekji, tämän toisuuden ymmärtää se ihminen, joka tietää antaa Jumalan sanalle oikean arwon. Sanansa kautta Jumala puhuu ihmisille, ilmoittaa ajatukseja heille. Samalla tavalla kuin aurinko säteillensä walaisee, lämmittää ja luomossa eloa hynnyttää samalla tavalla Jumala sanallansa walistaa ihmisjärjen ja lämmittää ihmis sydämen. Woimallinen on auringon vaikutus luontoon. Sen näemme fewätaikana. Me näemme lumen ja jään sulawan. Me jaamme ihastuksella katjella ihmeitä luomossa tapahtuwan. Raitki wirtoaa uuteen eloon ja oloon. Samalla tavalla vaikuttaa Jumalan sana ihmishenkeen. Ompa sillä woima yhdistää ihmisiä rakkauden pyhyillä siiteillä toisiinsa sekä ylläpitämään hengellistä woimaa. Ei meidän tuliji aina wedota tuohon tunnettuun walitukseen, että ollaan oppimattomia, eikä sentähden tahdota koettaakaan edes alkaa pyhäkoulutyöhön kun tunnetaan tuo opin puute, joka on monella, kun ei ole ollut tilaisuudessa jaamaan korkeampaa koulusiwistystä; jos pyhäkoulun opettajalla waan on kristillistä mieltä, niin hänen työlään on siunaus. Tähän tarwitaan etupäässä luonnollista kysyä, sekä intoa asiaan ja uskollisuutta opetuksessa. Ei sowi opettajan yksinkertaisuutensa tähden halwekji itseänsä. Rakkaudessa ja yksinkertaisuudessa puhutun sanan lapset todellakin paraiten tajuawat.

Näin olen tässä lyhyesti viittäillut sopivaa työtä raittiusseurain jäsenille pyhäpäivinä. Vaikka kyllä tiedän hyvin monta raittiusmiestä ja -naista olevan käsinä pyhäkoulutyössä, niin paljon vielä sopii lisää, ja olempa aiwan varma siitä, että kyllä löytyy paljon jos harrastus saataisiin heräämään. Lopuksi johtakaamme vielä mielimme Saakobin sanat: „Jos joltakin teistä viisautta puuttui, hän anokoon sitä Sumalalta, joka jokaiselle sitä antaa yksinkertaisesti ja joimaamatta.“

S. S i l l b e r g.

Kuolinkellot.

Kuolon kellot kaikuu,
Kaikuu kauvaksi,
Valittain vaipuu
Äänet kylihin.

Äidin kuolinkellot
Soivat sointujaan
Viime viestit vieden
Orpo-raukoille.

Ken nyt orpolasten
Huolet hoivaapi,
Puutteet pienokaisten
Poies poistaapi.

Mailman markkinoille
Isä mennyt on.
Mennyt muille maille,
Kauvaks' kodista.

Kuolon kellot kaikuu
Yli merten, maan,
Tuonen maille toivoo
Orpo-raukatkin.

Wesja-raittiusseura, Klafsportifsa, Pa.

Melkeinpä yleinen juopottelu ja siitä johtuva huono elämä, joka Klafsportin suomalaisten keskuudessa vallitsi alkuaikoina, herätti meidät ajattelemaan sitä asiaa että sellainen elämä ei jowi suomalaisille, ja senpä wuokfi jotain olisi toimittawa tuon ikävän epäkohdan poistamiseksi. Asia sinne tänne tuumittua tultiin siihen päätöfseen, että raittiusseura on paikkakunnalle perustettava, sillä se, jos mikään woi edes osaksi tuon ikävän pahen keskuudestamme poistaa. Tämä oiwa tuuma toteutettiin lokakuun 19 p. w. 1902. Silloin perustettiin Wesja-raittiusseura, joka heti perustettaessa yhdistettiin S. K. K. Weljeyseuraan numerolla 170. Seuran perustajana S. K. K. Weljeyseuran johtokunnan waltuuttamana toimi S. Luoma. Perustawassa kokouksessa kirjoitti raittiuslupauksen alle 22 henkilöä. Työ oli siis alettu, siemen kylwetty, josta Wesja tojin pienenä mutta wersowana alkoi rehoittamaan.

Maaperä oli työllemme wierasta ja senpä wuokfi alkuaikoina yrityksemme näytti toijinaan aiwan epätoiwofelta. Synkkänä kuwastui tulewaisuus edesjamme. Mutta epätoiwon hekkinä saimme aina lohdutusta siitä, että meilläkin on oikeus towerinamme, ja silloin kun meillä kerran on niin warma toweri, niin mitkään pahuuden woiimat eiwät woi meitä allensa jortaa. War-

moina siitä, että oikeus on puolellamme uskalsimme pienenä, wähiwomaisena joukkona työmme aloittaa ja eteenpäin ponnistella juuresja tehtäwäsjamme. Eikä työmme turhaa ollutkaan, sillä aina tawan takaa näimme yhä uusia ja uusia toweria riweihimme yhtyvän.

So seuraawana talwena oli seuramme jäsenluku kaswanut siihen määrään että perhe asunnot, joissa kokoukset tähän saakka oli pidetty, alkoivat käymään ahtaiksi, ja sentähden maaliskuussa 1903 päätettiin kokoukset muuttaa niin sanottuun Pankin Gaaliin. Kokoushuone oli meillä nyt kyllä tilawa mutta se ei ollut oma ja senpä wuokfi oli se saatawana ainoastaan määrättyinä aikoina ja silloinkin korkeaa wuokraa vastaan. Nämä seikat herättiwät Wesjan jäsenistösjä toiwon saada kerran omistaa oma huone jossa wapaasti woitaijin kokoontua yhteistä ajtaamme eteenpäin wiemään. Tuo toimo jäsenistösjamme oli aiwan yleinen.

Mutta miten saada se toteutetuksi, kun waramme oliwat pienet sellaista hommaa alottamaanakaan wellä wähemmän walmiiksi saamaan. Ei siis muu edesjä kuin hankkimaan waroja tawalla tai toijella.

Toimikunta walittiin waroja keräämään ja keräyksen tulos oli niin lupaawa että se, jos mikään, innoisti meitä tuumaa toteuttamaan. Siwumennen olkoon mainittu, että yksin paikkakuntamme toiskieliyetkin awustiwat meitä noin \$200 dollarilla. Niin omituijelta kun kuulufin, että kapakoitsijat auttoiwat raittiuspuuhia eteenpäin, lahjoittiwat paikkakuntamme kolme kapakoitsijaa kufin \$10 raittiustalon rakennuskasjaan.

Näin olimme saaneet rahoja kokoon, että kokouksessaan toukokuun 29 p:nä 1904 seura päätti ostaa kaksi tonttia \$700 kauppaummaasta. Päätös toteutettiin heti ja niin oltiin heti walmiit rakentamaan. Lokakuun 22

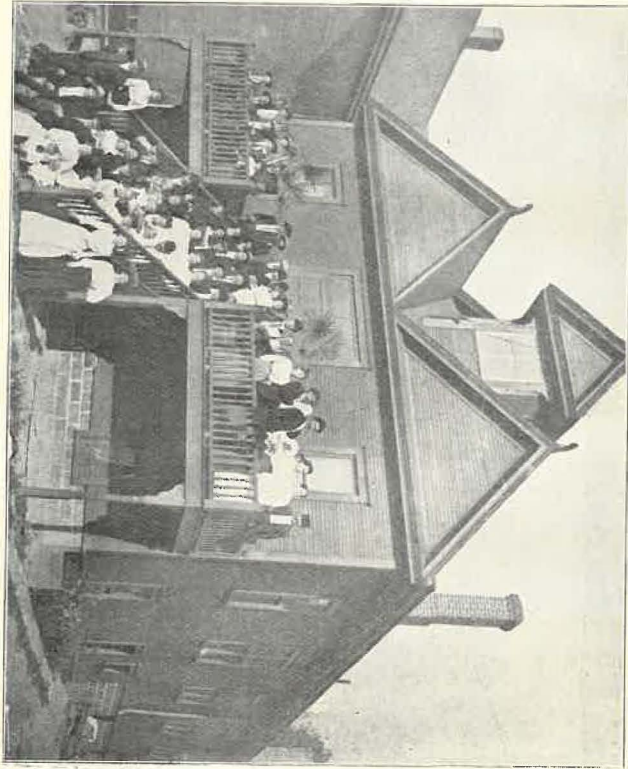
päivänä samana vuonna seifoi mukkea rakennuksemme valmiina hyveen palvelukseen. Silloin wietettiin tu-paantuliaiset sekä samalla seuran toinen wuofijuhla. Nä-mä juhlallisuudet onnistuivatkin harwinaisen hywin sekä ohjelmaan että osanottoon nähden. Puhujia oli useam-pia sekä suomalaisia että amerikalaisia. Monesšenin Lou-hi soitto-kunta sekä Wesa-seuran sekakööri pitivät huolen musiikaalisesta puolesta. Sen jälkeen on huonettamme käytetty ei ainoastaan raittiuskokouksiin ja muihin rait-tiusseuran hommiin waan myöskin jumalanpalveluksiin ja seurakunnan kokouksiin. Koko olemassaoloaikansa on Wesa-seura eteenpäin ponnistellut seurakunnan kansja käijikädessä.

Kuwasja esitämme lukijoille kokoushuoneemme sekä seuran jäsenistön kuwan. Huoneemme on 83 jalkaa pit-kä, 30 jalkaa leweä ja 18 jalkaa korkea sijältä. Maa, jol-la huoneemme sijaitsee, on eteenpäin wiettävä ja sen wuoksi on haalimme rakennettu siten että se on kaksi ker-rokfinen edestä ja yksikerroksinen takaa. Etupuolella si-jaitsewa alakerta on muodostettu asuinhuoneiksi, joissa seuran wahtimestari asuu. Rakennuksen hinta, maa sii-hen luettuna, on \$3,980. Maksettu on tuosta summasta \$1,452, joten welkaa on meillä nyt \$2,528.

Seuran koko omaisuuden arwo irtain siihen luet-tuna on \$4,203.

Jäsenluku seurassamme on nykyään 68.

Kokemus on meille niin kuin siisarjeuroillekin näyt-tänyt sen, että paljon waimoa ja wastoinfämistä on raittiusyhösfäkin kun sitä eteenpäin tahtoo wiedä. Mutta samalla on se opettanut että ainoastaan puhtaat, waka-wat aseet ovat terveellisiä työlemme. Kiitollisuuden welassa olemme me raittiuswäki niille henkilöille, jotka S. R. R. Weljehsseuran ovat perustaneet, jittä että he

Wesa-raittiusseuran tulo ja lähtenyt, Siarjeuroille, Ra.

sen heti alussa perustivat vakavalle kristillisjiveelliselle pohjalle.

Saman vakavuutensa tulfoon Weljeshseura edelleenkin jäilyttämään. Korkeimman apuun luottaen eteenpäin se pyrkii juuresja tehtäwäsjään.

Maasport, Pa., lokaf. 3 p. 1905.

Wesja-seuran puolesta:

G. L u o m a.

Raittiustyö Michiganin Kalewasja.

Merkkipäiwänä Kalewan maanwiljelysjiirtolan historiaassa on pidettävä sunnuntaita tammikuun 12 p. 1902. Silloin nimittäin laskettiin täällä pohja raittiuse ja seurakuntatyölle, perustettiin raittiuseseura, joka liitettiin S. A. K. W.-seuraan, ja seurakunta Suomi-Synoodiin kuuluwaksi.

Snoostusta täynnä oli se miesjoukko, joka silloin oli kokoontunut sanomalehti Siirtolaisen konttoriin — muuta sopiwaa kokouspaikkaa ei paikkakunnalla vielä ollut — luomaan perustusta alkawan maanwiljelysseudun henkijille pyrinnoille. Etäijiltäkin tuffikämpiltä oli miehiä saapunut ollaksensa alkajina ja asian auttajina siinä työssä, jota me suomalaiset erityisesti olemme oppineet pitämään sinausta tuottawimpana täällä siirtokansjamme keskuudessa. Useimmiilla oli jo entuudestaan runjaat ja sangen perinpohjaiset kok.mukset raittiustyössä niiltä paikkakunnilta, joilta olivat tänne saapuneet. Ja juoppouden tuottama turmio oli kaikilla selwillä — selwillä jo senkin puolesta, kun juoppous waltawana rehoittiseudun ja sen ympäristön tuffikämpillä, joille suomalaisia jo oli kertynyt runjaat määrät ja otaksuttawasti tulwijiijää, ja näytteli seurakunnan warjin tuntuwasti meidän kesken.

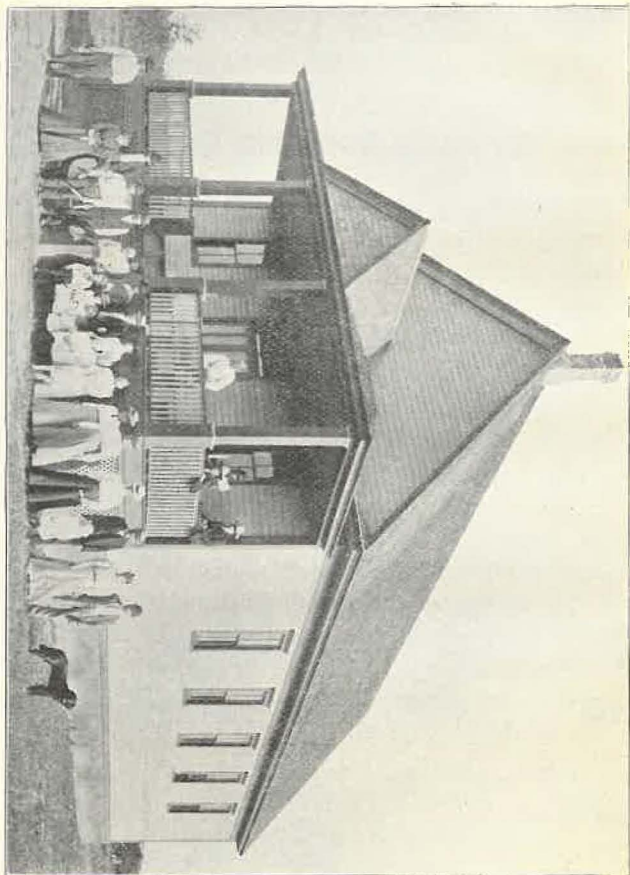
Sulku oli siis ajoisja saatawa, ja se saatiin.

Saihtuneeko tämänkään firjoittajan mielestä milloinkaan se hetki, kun innostuksesta ja veljeydestä hehkuvin mielin perustettiin seura, joka paikkakunnan nimen muistoksi ristittiin Kalewattareksi. Se oli waltawa tunteiden ja aljetun hyvän pyrinnön ensi innostuksen sydämiä lämmittävä hetki.

Kymmenen jäsentä niistä kahdeksasta kolmatta, jotka silloin Kalewattarelle kulmatiwen laskiwat, kuuluu enää seuraan. Osa on matkalla wäsynyt, osan on elämän yhä wieriwä wirta mukanansa siepannut muille seuduille, aina Suomeenkin saakka, ja osa on jo päänsä kallistanut viimeiseen lepoonsa.

Ymmärrettävää on että työ oli ensi alussa hankalaa, kun ei ollut mitäänlaista kokoushuonetta. Yksityisten ahtaisissa asunnoissa kokouksia pidettiin, ja kiitollisuudella ei woi olla muistelematta sitä myötätuntoisuutta, jota silloiset Kalewan ensimmäiset maanviljelijät osoittiwat wasta perustettua raittiusseuraa kohtaan myöntämällä alttiisti huoneensa seuran kokouksille ja hartaanmistista rinnoista owat raittiuslaulumme tuskin kairuneet loistawimmisjakaan kokousjaleissa kuin ne silloin kajahteliwat mataloissa majoisjamme ensi raiwaustyön aikana.

Oli selwää että raittiusseura wälttämättömästi tarwitji kokoushuonetta. Se tulikin huoleksi alusta lähtien, warjinkin kun kauppalan maata omistawa yhtiö lahjoitti seuralle sitä warten maa-alan. Uneksiittiin alussa wain wähäistä kokoushuonetta, jota tarpeen mukaan woiisi laajentaa. Mutta kun rakennuswaroja omasja keskuudessa, ulkopaiikkakunnilta ja etupäässä Manisteen toiskielijiltä liikemiehiltä alkoi runsaammin kerääntyä, niin uskallettiin juurempaan yritykseen ja päätettiin haali rakentaa 60 jalkaa pitkä ja 30 jalkaa lewä. Tähän rohkeaan tekoon antoi ylllykettä sekin että työtä jaettiin ilma-

Salewattareittiusseuran talo ja jäseniä, Salewattareita, Mich.

seksi lupiin ja sitä paitji saatiin seurakunnalta lainakji jille kerääntyneet rakennusrahat sopimuksella että seurakunta saa wapaasti haalia käyttää, ainakin niin kauwan kun welka on takaisin maksettu.

Rakennusaineet tilattiin ja miehissä kokoonnuttiin metsään kaatamaan se mitä sieltä voitiin rakentaisja käyttää. Ja silloin alkoi kirwes kilkata ja wafara paukkua niin että ohikulkewisja junissakin sitä kummeksien kuuntelivat. Se oli sitkeää ja itjensä uhraamaa työtä yhteisen asian eteen, sillä lukumme ei ollut juinkaan silloin wielä suuri ja muokkaamattomat maat muistuttivat itsekutakin welvollisuusksista niitä kohtaan ja welvollisuusksista perheen toimeentuloon nähden. Se oli niin sanoakseni työtä tuokka toisessa kädessä ja wafara toisessa.

Mutta juomalainen sitkeys pääsi tässäkin voitolle. Mutterien ja wäsymättömien ponnistuksien tulos oli se että haali wihittiin tarkoituksensa saman vuoden joulukuulla. Siis ennen kun wäjäwäkijisjä oloisjamme alkawa seura oli vuodenkaan wanha!

Täydellisesti walmis se ei tojin wielä ollut, sikji kumminkin että siinä voitiin kokouksja pitää. Siitä se jitten on yhteijellä toimella ja yhteijillä uhrauksilla lopullisesti walmistunut niin että se nyt muhkeana ja puoleensa houkuttelewana seisoo, osoittaen muunkielisjille miten me yhteiskuntamme alamme: perustamme sen raittiuden ja uskonnon horjumattomille kulmakiwille.

Kokoushuoneen arwo sijustuksineen on koko joukon toijella tuhannella dollarilla. Welaton se ei wielä ole, mutta eipä ole welkakuormakaan mainittawan suuri, ja jekin seurakunnalle, jonka kansja sitä sowinnossa ja yksimielisjyhdessä käytämme. Myöskin on se ollut kokouspaikkana paikkakunnan yleisjille kokouksjille.

Mitä yleensä raittiustyöhön seuramme kesken tulee,

niin ei se luonnollisista syistä ole ollut huomattawamin repäisewää werrattuna rahallisten kaitwantojeutujen hommiin. Wakawasti on eteenpäin menty, horjumatta puolelle tai toiselle on työtä tehty. Ja aina on siitä siementä singahtanut, jotka ovat hywää hedelmää kantaneet, waikka owathan ohdakkeet usean toiwon alun tuhattaneet ja monen miehen wieneet takaisin juoppouden kaltewalle tielle.

Ei ole jäsenlukumme ollut koskaan korkea. Wiimeijen johtokunnalle lähetetyn tilityksen mukaan oli seurassa 44 neljännesmaksunja suorittanutta jäsentä ja 6 rästisjä olewaa. Se ei ole loistawa luku, mutta on se mielestäni kyllin puhuma meidänkin pyrintöjemme puolesta. Siitä olemme wain tulleet wakuutetuiksi että raittiustyö on näin maaseudulla yhtä tärkeä kuin kaupungisjakin. Ja sen olemme saaneet ainakin aikaan että yleinen mielipide on puolellamme ja että ehdottomasti raittiiden perheiden luku on Kalewassa werrannollisesti suurempi kuin millään muulla suomalaisella maanwiljeljysseudulla Amerikasja.

M. M p p.

Sananen kansamme naisille.

„Nuoret naiset vastustakaa juomatapaa ja emmenkuin itse sorrutte sen alle“. Yllämainitut sanat on lausunut tuo kuuluisa raittiusantkari Juhon B. Cough, puheessaan naisten vaikutusvoimasta yhteiskunnassa; ja eräässä toisessa puheessaan sanoo hän: „Naiset ne ovat jotta tapoja johtavat.“ Minä uskon että tuon paljon kokeneen raittiuspuhujan sanat ovat totta, sillä jos me naiset todenteolla tahtoissimme noudattaa raittiita elämän tapoja niin vähemmän olisi juomareita nuorisissa miehisämme.

Syvät jiskot! Älkää hämmästykö jos sanoillani wiittajinkin arimpaan kohtaan ettemme nim. aina ole todella raittiita, minä väitän vieläkin ettemme sitä ole, sillä meillä on vielä suuressa määrässä wäärää juowaijeruutta juomareita ja juomatapaa kohtaan. Me emme tuskin milloinkaan nähtä todellista inhoamme tuollaisista huonoa tapaa vastaan, mutta päinvastoin monessa tapauksessa me useinkin osoitamme mieltymystä kohtuullista juomaria kohtaan. Olenpa joskus ollut tilaisuudessa näkemään kuinka nuoret tytöt mielellään wiihtyvät puoleksi juopuneitten miesten seurassa uhraten heille tavallista enemmän hymyileviä katseitaan.

Ajatelkaas armaat Suomen tyttäret, mitä tuollainen seurustelu vaikuttaa nuoriin miehiin, ja mitä je

waikeuttaa teihin itseenne. Tuolla herttaisella hymyilyllänne te tunnustatte hyväksywänne juomatapan ja näin tunnustatte wiihtywänne juomarin seurassa.

Toiselta puolen taas nuo tuollaiset kurjat nuoret miehet saawat tuosta uutta intoa yhä enemmän juopottelemaan, ollakseen kylliksi rohkeat teidän seurassanne imarrellakseen.

Syvät jiskot! Onko tuollainen seurustelu teidän mielestänne hupaista ja naisen arvolle sopiwata? Herrättääkö se teidän rinnassanne jalompia tunteita?

Minä suuresti epäilen sitä. Ei, hyvät Suomen tyttäret! Jos tuollainen seura meitä huwittaa niin silloin emme tunne vielä aakkojakaan toji raittiudesta, me olemme silloin epäraittiita, olemme juomatapan suosioita ja saatamme nuoret miehemme sekä itsemme ikuisesti onnettomiksi.

Tämä ei kelpaa, meidän täytyy näyttää toji inhomme tuollaisista kurjaa tapaa vastaan, meidän täytyy totisella säälin tunteella sanoa heille suoraan että olette kallawalla pinnalla luujumassa perikatoa kohti, olette keltwottomia yhteiskunnan jäseniä niin kauwan kun harjoitatte rumaa juomatapaa. Siis kuule sinä Suomen nainen, nuori ja wanha: tartu tarmolla kiinni työhön jaloon. Uhraa aikasi hyville pyrinnoille, astu riwiin raitisten. Ole luja ja horjumaton työssä, jossa sinun naisellista huoltaji ja apuasi tarwitaan. Oi, nähtä sinä Suomen neito kuinka paljon sinä voit, kunhan waan ryhdyt taistelemaan huonoja tapoja vastaan johon me kaikki olemme welwoitetut, nimittäin pelastamaan juoppouteen sywälle wajonneita weljiämme. Oi, ajattele toki kuinka suuren hywän työn olet tehnyt lähimmäiselleji pelastaisjasi hänet tuosta alkoholin hirmuwallasta joka hänet en-

nemmin tai myöhemmin olisi syösiht auttamattomasti perikatoon.

Eiis ylös kaikki työhön suureen ja ylevään! Kaikki olemme kutsutut, emmekö siis ole ihmisyhden nimesä melwolliset tuota ääntä pyhää kuulemaan.

Olemmehan jo kylliksi nähneet onnettomia juoppouden uhria, eikö meillä joka päivä ole nähtävänä onnettomia juomarin perheitä. Tuosja waino jonka nuoruus on kadonnut ennen aikaansa; kaswot kuihtuneet ja waalenneet ja nuo jilmät kuinka monta kuumaa kynneltä ne owat wuodattaneet noille kuihtuneille ja kalpeille poskille. Kaikki tuo on tapahtunut miehen juoppouden tähden, ja jitten nuo pienet wiattomat lapsiraukat mitä kaikkea he saawatkaan kärjiä? Wilua ja nälkää sekä petomaisen juoppo-ijän ankaraa kohtelua puhumattakaan siitä minäläisen kaswatuksen nuo pienokaiset tuollaisessa kodissa jaawat. Täsjä pieni kuwa juomatawan seurauksista.

Kyhyn wieläkin teiltä Suomen tyttäret tahdotteko yhä edelleenkin jäädä suvaitsewalle kannalle juomatawaan nähden? Emmekö me naiset juuri kaikista enemmän saa kärjiä tuon inhottawan pahen seurauksista, miksi jäisimme jitten wälinpitämättömiksi tuon pahen poistamiseen nähden.

Ei, niin ei saa tapahtua! Nouskaamme kaikki Suomen naiset taistelemaan tuota hirmuista pahetta vastaan; pahetta, jonka julmat seuraukset suorastaan kohdistuwat meihin, täsjä on meillä suuri ja jalo toimi työkennellä kotien pelastamiseksi nuorukaisstemme ja kaswatawan kansamme juojelemiseksi juomatawan orjaksi wajoomasta.

Kuinka monta tämänkin wuoden aikana on kansam-

me nuorukaisista fortunut ja neitofista langennut wäijumien tähden. Miitä on monta.

Eiis pyytäkäämme Jän ylhäisen apua kestääksemme taistelussa noita pimeyden woimia vastaan. Hän yljän woi meitä auttaa täsjä jalosja taistelussa.

Kun Luojaan luottaen työtä teemme, niin työmme myöskin menestyy ja siunauksen mukansa tuo.

Jacksonville, Ohio.

A u g u s t a R i i h i m ä k i.

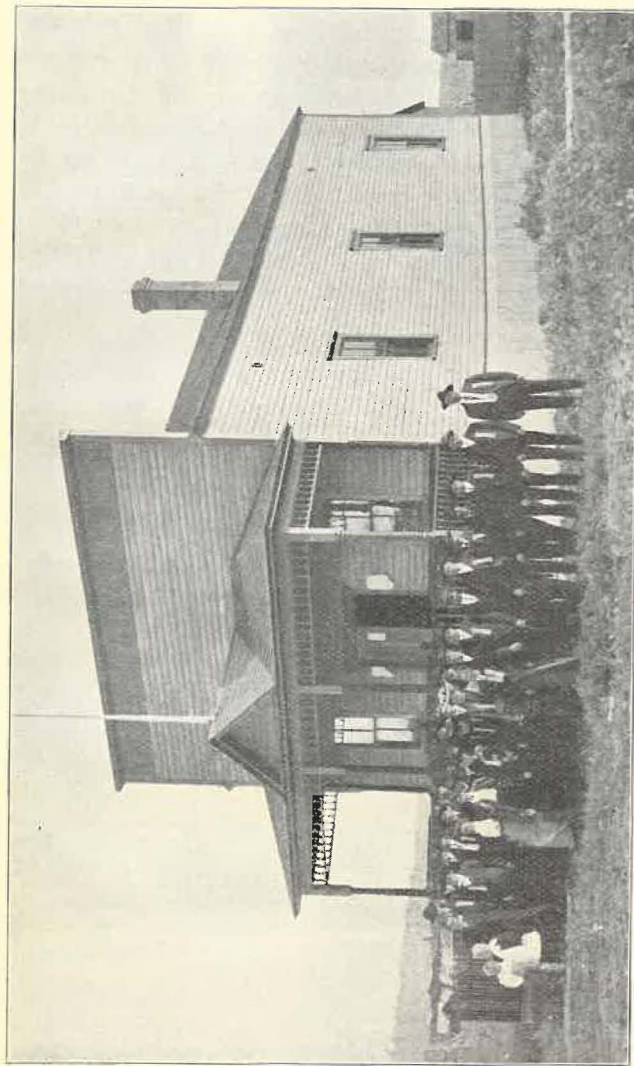
Ilmiö-raittiusseura, Biwabikissa, Minn.

Koska tässä kalenterissa esitetään kuva Ilmiö-seuran talosta ja ojasta sen jäseniä, lienee paikallaan mainita joku sana seuramme elämästä ja toiminnasta.

Raittiusseura Ilmiö perustettiin lokak. 31 p. w. 1892 Biwabikissa, St. Louis Co., Minn. Waikka seuramme on jo koko vanha, nähnyt paljon ja kärsinyt paljon, on se kuitenkin toiminut koko ajan hiljalleen eteenpäin vastuksista huolimatta. Paljon on jäseniä seurassamme kesäaikoina, waan kun talwi saapuu muuttavat jäsenet pois päästyn tavalla olojuhteitten wuoksi ikäiwällä kaihoten jäänyttä kotilieden ahjoa, jossa oltiin tanssissa yhteistä Sampoa.

Siitä huolimatta on seurassamme muutamia jäseniä oli kesä tai talwi. Näistä mainittakoon tässä John Berttula, sillä hän on yksi niistä, jotka ovat paljon uhranneet aikaansa ja woimiansa seuramme hyväksi. Memme antaneet hänelle jonkun aikaa wapautta kaikista seuran toimista, waan taas tuli hän walitukji seuramme wälittäjäkji, jona hän tietysti tulee olemaan pitemmän aikaa.

Todistuksena siitä että seuramme on jotakin saanut aikaan paikkakunnallamme, on se, että paljon on jäseniä, jotka ovat alkohoolin kanssa leikitelleet ja niin pian kuin ovat tehneet lupauksen olla sitä nauttimatta, on heistä

Ilmiö-raittiusseuran talo ja jäseniä, Biwabikissa, Minn.

tullut vakavia jäseniä seuraamme ja seurakuntaan. Laina-
rairjasto on meillä ollut kauvan aikaa ja onpa viime
aikoina raittiusseuran toimesta lasten koulukin perus-
tettu. Nykyään seura työskentelee vilkkaasti. Kuvasja
joka esittää seuraamme, ei ole läheskään kaikki jäsenet,
jillä moni oli estetty jaapumasta jilloin kun se otettiin.

Simiö-seuran puolesta:

Salle Sippola.

Heikomman weljen awuksi!

„Onko lupauksenrikkooja?“ — kyysi puheenjohtaja
raittiuskokouksessa. Olihan se Antti-parka taas hor-
jahtanut. Vakava päätös se oli viime kerrallakin ollut,
olla maistamatta, mutta kuusaus oli ankara, voimat
liian heikot. Eihän se noilla vanhoilla raittiusmiehillä
ollut konsti pysyä raittiina, heillä, jotka tuskin eläisjään
olivat lajia tyhjentäneet, toista se oli Antille. Alkohoo-
lin orjaksi kuin oli joutunut sekä perinnöllisesti että itse
väkijuomia käyttämällä, ja niitä kapakkamiehiä kuin ne
entiset ystävätkin olivat.

Toisin nyt olivat raittiusweljet ystäviä ja weljiä
kokouksessa, pidettiinhän siellä wäliin niin innoistavia
puheita rakkaudesta ja uhraawaisuudesta heikomman
weljen hyväksi, että tuntui oikein turvalliselta olo.
Mutta kun kokous loppui ja sieltä oli lähdeittäwä tuonne
kuusauksien maailmaan niin kohta alkoi tuntua niin epä-
toivoiselta. Raittiusweljet meniwät menojaan. Poisja
oli weljen auttava käsi jilloin kuin sitä olisi niin kipeästi
kaiwannut, jilloin kuin nuot entiset ystävät niin hert-
taisina lähestywät. — Ja jota useimmin sitte oli lupauk-
senja uudistamassa sitä epäilewäisemmin katsoivat weljet
langenmutta. — Antti istui owen suussa ja kuuli pu-
heenjohtajan kyhmyksen. Weri syöjähti kalpeille pos-
sille — joko tuota pujahtaiji ulos owesta. Meniji jinne

missä avoimin sylin vastaanotetaan ja oikein riemuitaan kun tietävät raittiusseuraan jonkun turhaan yrittäneen kuulua. Mutta ovenvartija katsoi Anttiin niin ojaottamasti ja samassa rohkeasti että oikein sydäntä lämmitti. Ovenvartija oli itse ollut juoppo ja käfitti Antin kohtalon. Hän muisti mitkä taistelut hänellä itsellään oli ollut koettaessaan irtautua alkohoolin orjuudesta. Ja hän päätti mielessään ruveta tästä lähtien Antin todelliseksi ystäväksi, avuksi ja tueksi, yrittäänsä kaikkensa horjuman veljensä avuksi.

Ollappa kaikki raittiusveljet ja sijaret tämän ovenvartijan kaltaisia niin monesta Antista voisi tulla raittiusmies.

S. M.

Elon mietteitä.

Mä matkalaiseks' elon tään,
Ja kulkevaks' oon luotu.
Ei rauhaa mulla missäkään,
Ei lepopaikkaa suotu.
Näin kuljen, toimin yhtenään;
Mun matkan milloin päättyykään

Mietin usein matkallain,
Kun tutkin elon tietä:
"Miks' orjan kahleet kansoain,
Vangitsevat vielä?"
Miks' alkohooli yhä vaan,
Kyyneleitä kylvää saa?

Miete tää kun kohoaa,
On kyynel silmissäni,
Ja elon laineet kuohuaa,
Soi myrsky vieressäni.
Vaan toivon aikaa parempaa,
Mi tuskat, paheet lopettaa.

Voi kun mulla voimaa ois,
Ja suurta tehdä voisin,
Niin väkijuomat poistuis pois!

Ilon, rauhan toisin.
En yksin paljo aikaan saa,
Kun alankin jo uupumaan.

Oi, elon Herra kanssani
Ole venhossani.
Niin rauhaisa on matkani,
Jos olet ohjaajani.
"Herra auta!" huutaa saan,
Omanas en hukukkaan.

Victor Kuusisto.

„Sulo“-seura, Jacksonvillesjä, Obiosja.

So vuoden 1903 Raittiuskalenterissa julkaisin kertomuksen „Sulo“-seuran synnystä ja sen varhaisemmista elämän vaiheista. Siitä syystä en katso tarpeelliseksi tällä kertaa niistä enempi kertoa paitsi mikäli tässä esitetty oman talomme kuva antaa siihen aiheita. Olkoon kumminkin siivumennen mainittu että tämä Sulo-seura on perustettu lokak. 15 päivänä 1893, joten seuramme on ollut toiminnassa noin 12 vuotta.

Jokainen tietää miten vaivaloista ja puuttenalaista on wieraan suojissa wärjötteleminen kun ei ole omaa kattoa pään päällä. Siinä näyttää joka hetki edistymisen mahdollisuus hywin hämärältä. Tällaista oman kodin puutetta on Sulo-seurakin saanut kärsiä noin 10:n vuotta.

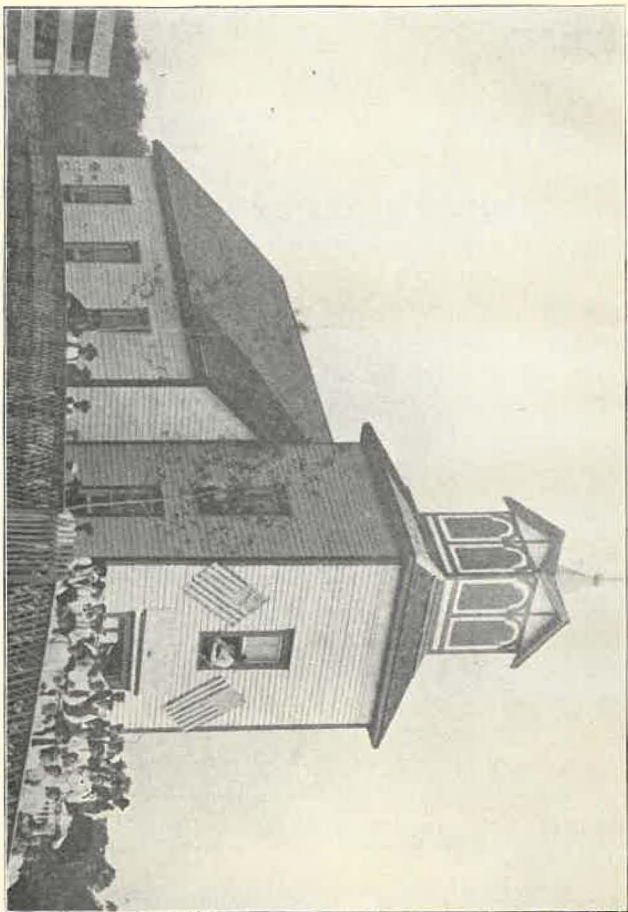
Koko tuon pitkän ajan on seuramme saanut kokoushuoneenaan käyttää tämän kaitwosyhtiön kouluhuonetta, joka sekin oli perin pieni ja muutenkin hywin epäkäytännöllinen. Wiimein sekin meiltä kiellettiin muutamain lurjusten toimesta.

Nyt näytti tulewan melkein hätä käteen sillä minikäänlaisia huonetta ei ollut saatavissa. Kokouksia täytyi pitää kansalaisten yksityijissä asunnoissa. Ustain näin ollen aloimme oikein todenteolla oman talon rakent-

tamista ajattelemaan. Mutta tässäkin saimme kovaan kokea, sillä moni seuramme jäsenistä vastusti jyrkästi koko rakennuspuuhaan ryhtymistä, pitäen sellaista tyhjänään mahdottomana siitä syystä ettei seuramme kassassa ollut rahaa kuin muutama kymmenen dollariä. Toisaalta, miten tyhjää alkua?

Mutta kyllä hätä keinot keksii, sanotaan, ja niin kävi tässäkin. Eräs seuramme jäsenistä oli jo edeltäpäin tiedustellut erästä vanhaa kouluhuonetta joka oli jo kauvan seisonut rappeetuneessa tilassa ja sitä tarjottiin nyt myytäväksi verrattain halvasta hinnasta. Summa oli ainoastaan \$100.00 vaikka huone oli kaksi kerroksinen ja muuten hyvin suuri. Epäilystä syntyi kuitenkin siitä että olisiko tuo huone jo niin pilalle mädännyt ettei siinä olisi mitään, joka rakennusaineksi kelpaisi. Tarkemmin tutkittuamme huonetta huomajimme siinä löytyvän siksi paljon kova puutavaraa että siitä kyllä kannattaa tuon vaaditun summan antaa. Näin ollen seuraavassa kokouksessa lokakuun 4 päivä 1903 päätettiin ostaa tuo kouluhuone ja rakentaa siitä kokoushuone seurallamme ja myöskin seurakunnalle vapaasti käytettäväksi kaikissa seurakunnallisissa toimituksissa. Näin oli saatu toimeen päätös, jonka toteuttamista kuitenkin moni epäili. Maata kyllä meille luvattiin vapaasti. Raimosyhtiöltä saimme luvan rakentaa huoneemme heidän maallensa mihin vaan halusimme, mutta rahaa puuttui huoneen ostamiseen ja sehän se oli painava este. Koitimme poistaa tuonkin esteen siten että allekirjoittanut lupasi ostaa seuralle tuon huoneen ehdolla ettei seuralla tarvitsi rahalle korkea maksaa vaikkapa vaikka viipijikin maksamatta useampia vuosia.

Kun vielä päätettiin kaikki rakennustyö tehdä ilmai-

Suomen evankelis-lutherilainen seurakunta, Sjöbo.

seksi, niin näytti vähitellen kaikki esteet poistuvan ja näin päätettiin nyt ruveta omaa kotia rakentamaan.

Suoneen koko määrättiin 46 jalkaa pitkäksi ja 23 jalkaa leveäksi. Korkeutta emme silloin voineet määrätä mutta nyt valmiina se on noin 48 jalkaa, mitaten maasta korkeimpaan huippuun. Työ on kaikki tehty kuten päätettiin ilmaiseksi paitti maalausta, josta maksettiin \$45.00. Ulkonäköä koetettiin sovittaa firkan malliin siitä syystä koska sitä myöskin firkona käytetään.

Suoneemme on nyt täydellisesti valmis ulkoa ja sisältä paitti sisäpuolen maalausta, jota ei vielä ole tehty.

Kaljon tosin on tähtynyt uhrata näin vähälukuisen joukon, kun meidän seuramme jäsenistö on, joka rakennusaikana on vaihdellut tuossa kolmen- ja neljänkymmenen vaiheella.

Kaikka rakennus nyt näin valmiina on alimman arvon mukaan tullut maksamaan noin \$1,500 (työpäivät siihen laskettuna), niin ei meillä kuitenkään enää ole yhtään senttiä velkaa.

Tunnustaa tähtyy että yksimielisyyttä ja innostusta ei juinkaan ole meiltä puuttunut tuossa puuhassa, enempi miehiltä kuin naisiltakaan. Naistemme työ ei juinkaan ole vähäkki arvattava, he kun vähälukuisuudestaan huolimatta ovat koettaneet saada iltamain aineellista puolta niin tuottavaksi kuin mahdollista; ja vielä sen ohessa ovat he ottaneet osaa henkilöiden ohjelman suorittamiseen. Siis miehet ja naiset kaikkialla pienisjäkin seuroissamme, ottakaapa innolla osaa jalon aattemme työhön ja oman kodin rakentamispuuhaan, sillä ettepä arvaa kuinka hauskaa on kokoontua omaan pieneen vaatimattomaan yhteiseen kotiin keskustelemaan yhteisistä asioistamme. Sa ennen kaikkea ryhtykää miettimään, kuinka voisimme pe-

lastaa tämän pienen Pohjolan väen alkohoolin aaltoihin hukkumasta. Suuri on tämä työ! Tahtoissimmehan jokin pelastaa ihmisen joka on weteen hukkumaisillaan. Miksi emme sitten tahtoisi heitä pelastaa tuohon tulwirtaan wajoomasta.

M. Johanson.

Ajan kuiskeita.

Nyt kuiskivi aika kutsuvainen,
Se kuiskivi kieltä hellää;
Se kuiskivi sulle, mies ja nainen,
Ei syyt' ole olla kellään
Kuurona kuiskeille kutsuville.
Nyt lainaa korvasi veikko sille.

Se kuiskivi kieltä suoraa sulle;
Ja kuiskivi kaukaa aivan,
Se kuiskivi suojaa sorretulle,
Mi kärsivi vaaran ja vaivan.
Se kuiskivi sullekin, sisko Suomen.
Oi, jospa jo koittais toivon huomen!

Se kuiskivi täällä, kuiskivi siellä,
Se kuiskivi kaikkialla,
Sä ällös ääntä tuota kiellä
Tääll' maalla vierahalla,
Miss' kuiske kutsuvi suuri meitä;
Sä ällös sitä luotas heitä.

Älä heistä henkeä heimolaisten,
Älä kutsua luotas sysää,
Käy hoivaksi heikkoin, huutavain,

Vaali vartoin hautaa syvää,
Mi tuhansille häämöttääpi,
Surut, surmat suuret yhdistääpi.

Nyt kuule ajan kuiskeheita,
Myös ääniä äärimmäisten;
Sä nosta ylös nukkuneita,
Sido haavoja kärsiväisten;
Käy käsiksi työhön kutsun suuren,
Se kantavi vihdoin kaiun uuden.

Siis nyt, kun kuiskivi aika meille,
Käy eespäin voimin ja innoin:
Veli ohjatkaamme hyvän teille;
Se nostavi siskonkin rinnoin
Työhön vastaan hirmu-ansaa,
Mi pimentona painaa kansaa.

Kun joukoin suurin joutunemme,
Taistoon taatostamme,
Kun yhä yhteen yhtynemme,
Tää kuiske ain' on kutsunamme:
Et' vihurit vihan ne kuihtuis ain',
Sais rannat rauhan kasvaa vain;

Niin varmaan sortuis sortajamme,
Vaikk' oisi hän vuorien alla,
Ois tähti onnen osanamme,
Mi liikkuvi taivahalla;
Näin voisimme katkoa hornan jurot
Viinan villin voimakkuudet.

Ain' yhdyssein yhtykääme
Rynnäten rinnatusten;
Työhön taajoin ryhtykääme,
Ain avaten toivon uksen;
Niin kerran ompi voitto sun,
Mi leimuvi uuteen aamuhun.

Jos tästä meill' on vahva usko,
Ja luottamus Luojaan vielä,
Niin kerran koittavi aamurusko,
Mi etäällä välkkyvi siellä.
Siellä miss' veljet rinnoin ryntää,
Siskot syömmet syvin kyntää.

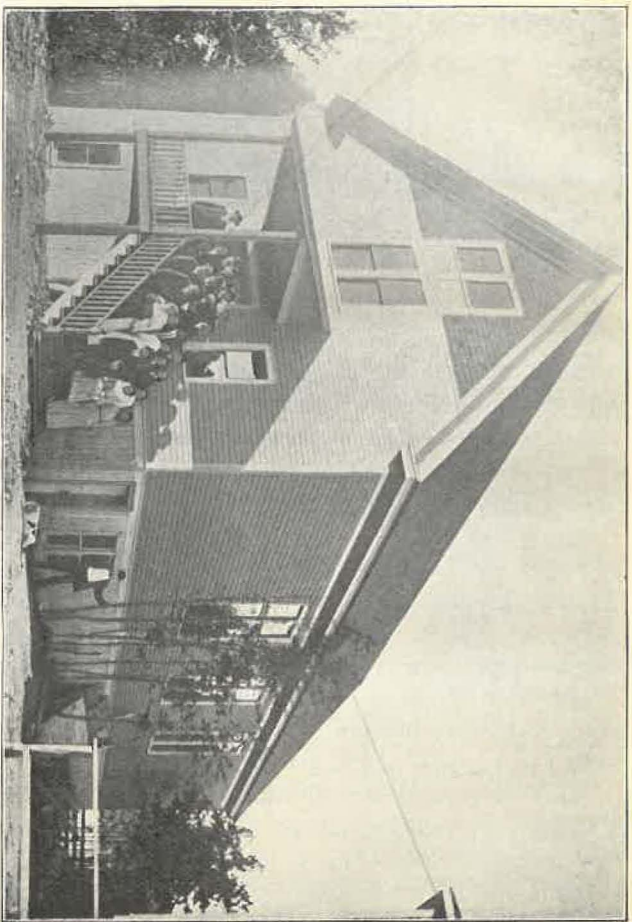
Viel' Herra, voima heikkojen,
Käy työhön meidän kanssa,
Lyö maahan valta peikkojen,
Mi syöpi surmallansa;
Niin vihdoin kun uusi päivä saa,
Se kansan raittiin kasvattaa.

H. Perä.

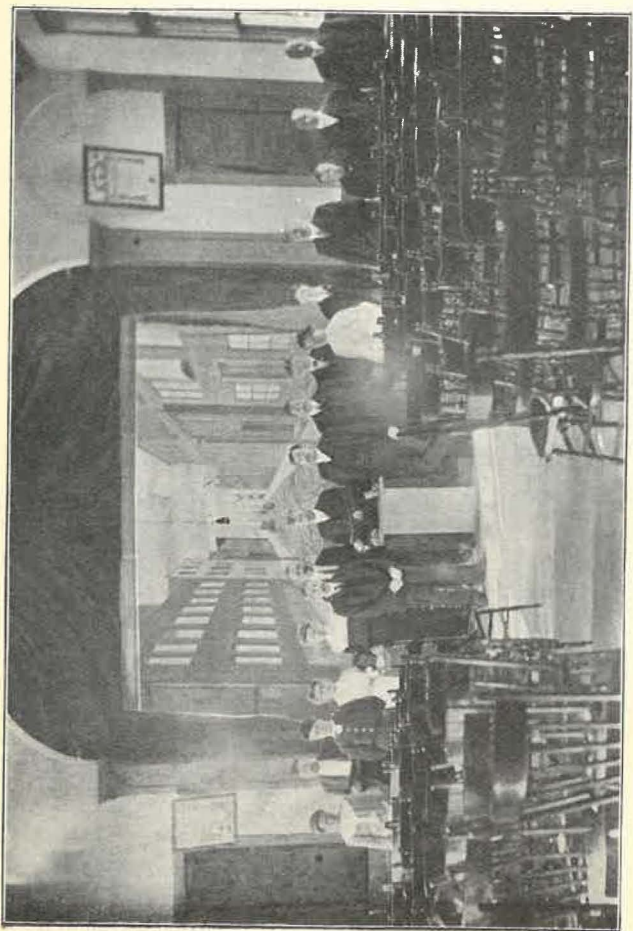
Etelä Awain-raittiusseura, South Rangella, Mich.

Etelä Awain-raittiusseuran kokoushuone on muhkeimpia raittiuskodeistamme. Kooltaan on se 72 jalkaa pitkä, 34 jalkaa leveä ja 19 jalkaa korkea siältä. Siinä on kaksi eteishuonetta sekä perällä nykyaikaisilla maalaustyillä kaunistettu näyttelylava. Parvekkeella on sijaa noin 100 hengelle. Kellarikerros käsittää kolme tilavaa huonetta. Rakennus tämmöisenaan tuli maksaan \$3,500. Rakennus lotti saatiin kaupungin maayhtiöltä ilmaiseksi. Kotin arvo on nyt \$500, joten koko omaisuuden arvo on noin \$4,000. Rakennustoimeen ryhdyttiin heti muutamia kuukausia seuran perustamisen jälkeen. Mitään rahastoa tarkoitusta varten ei näin ollen luonnollisesti ollut, joten kaikki on täytynyt tehdä, wellawaroilla. Rakennusvelasta on niiden kuuden kuukauden ajalla, jotka haali on ollut valmiina, maksettu \$800 ja kaikesta päättäen näyttävät asiat järjestynvän niin, ettei mitään suurempia vaikeuksia synny.

Waikka näinkin on toimittu, ei silti tämä seura voi kehustella isolla jäsenluvullaan, joka on waihdellet noin parisen kymmenen tienoilla ja wähän sen yli. Ajateltanee ehkä että aivan turhuutta on ollut edellä kerrotulla tavalla toimia rakennuksen suhteen; ja sitäwähän se lie neekin, sillä huoneesja on tilaa jadoille. Mutta ajatus lie nee ollut tehdä heti alkuesja rakennuksesta tyhlin tila-

Saima-haati South Bangella, Mich.

Saima-haati Hiihtä, South Bangella, Mich.

wa ja ajanmukainen, ettei käwisi täällä kuten useasti muualla että kun huone on saatu valmiiksi, on heti tähtynyt käydä sitä isontelemaan. Ei täällä suinkaan ole wäestöstä puutetta. Käwää waan että se on niin janoista. Nuoret miehenne wiruwaat vielä kapakoisja. Meidän naisemme eivät vielä tahdo käsittää että heilläkin on tehtävänsä raittiustyössä. Mutta aika kuluu tafsaisesti. Uusi päivä tuo waloisampia käjitteitä. Niinpä mekin uskallamme toivoa edistystä ja vieläpä siinä määräsja, että tuo awara ja muhkea kotimme täyttyy raittiussmielisestä hilpeästä wäestöstä.

Muistosanoja wainajille.

Di kuolo, enin sammottu
ja harwalle waan haluttu,
ja kuitentkin oot suunnattu;
mattailijalle wakkama,
lepohon portin awaaja.

Suo Herra waan ja armoa,
eit' wäiwätyh'n' ois tehtynä
ja silloin oisin walmittua,
kuin aikasi on kuitua,
lepoos eit' saisin astua.

Säilyttääksemme niiden weljiemme ja siskojemme muiston, jotka kuluneen vuoden kuluesja meniwät pois meidän kanssamme toiwon työtä tekemästä, ja siirtyiwät näkemään ja palkkaa nauttimaan, olemme lausuneet ylempänä olewat runon säkeet. Toiwomme että he kaikki olisjwat juokijansa hywin päättäneet ja uskollisiksi Herrallensa löytyneet.

Edward Matias Berg (Päri), syntyi Elo

kyrösjä, W. L., 24 p. helmik. 1877, tuli Amerikkaan marrask. 1902. Oli naimaton ja ammatiltaan kaimantomies. Yhtyi Urhojen Liitto-seuraan Vintondalesja, Pa., heinäk. 17 p. 1904, ja kuoli tapaturmaisesti hiilikaimannosja, syysk. 21 p. 1904.

K a a r l o J o h n s s o n, syntyi Sietaniemen kunnassa Mitorniolla, Kuotssissa, w. 1870, ja yhtyi Uura-seuraan, Atlantic-kaimannolla, Mich., 22 p. marrask.

Tapani Heikkilä.

1903, jota ennen jo oli ollut jäsenenä samassa seurassa 5 vuoden ajan. Kuoli umpijäsenen tuloon 6 p. lokakuuta 1904.

T a p a n i H e i k k i l ä, syntyi Pudasjärvellä, D. L., 28 p. maalisk. 1860, tuli Amerikkaan keuhkokuumeella 1881. Toimi useita vuosia työnjohtajana ja oli naimisissa 26 vuotta Maria Helena Väisjäsen kanssa, yhtyi Taimi-seuraan Palmerisja, Mich., 12 p. toukok. 1889 ja on senjälkeen perustanut Taimenoksa-seuran Coolwoo-

diin, Mich., ja kuulunut jäsenenä myöskin Kullerwo-seuraan Cooffisja, Mich. Vainaja oli hyvin toimelias mies, niin raittius- kuin seurakuntatyönsäkin toimi hän ututterasti ja oli m. m. usein edustajana Weljeysseuran vuosikokouksissa. Makkatauti vei hänen haintaan 2 p. marrask. 1904, Palmerisja, Mich.

S a m u e l P r u u k i, syntyi Kauhajoella, W. L., elok. 25 p. 1859, yhtyi Weji-seuraan Elysjä, Minn., tammik. 1 p. 1902. Oli perheellinen ja kaimostyön tekijä, kuoli keuhkotautiin Elysjä, Minn., marrask. 7 p. 1904.

Toimo Aikjeli Heinonen, syntyi Peräseinäjoella, W. L., 13 p. toukok. 1882, tuli Amerikkaan tammikuulla 1902; ammatiltaan hiilenkaimojaja; oli naimisissa Getwiik Salon kanssa, yhtyi Urhojenliitto-seuraan Vintondalesja, Pa., heinäk. 1904, ja kuoli tapaturmaisesti Vinton-hiilikaimannosja 14 p. marraskuuta 1904.

S o f i a K a t a r i n a P a r k k a r i, o. j. Maijala, syntyi Kemisjä, D. L., 5 p. maalisk. 1886, tuli Amerikkaan joulukuulla 1902. Oli naimisissa Jaakko Parkkarin kanssa. Yhtyi Toivontähti-raittiusseuraan Duluthissa, Minn., 31 p. lokak. 1904 ja kuoli kuumetautiin 25 p. marrask. 1904.

J o h a n T a k a l a, syntyi Kivalasja, D. L., 10 p. heinäk. 1875, tuli Amerikkaan 1899; oli naimisissa Sanna Moilajen kanssa; ammatiltaan oli hän kaimosmies, yhtyi Walforniuju-seuraan 15 p. marrask. 1903 ja kuoli tapaturmaisesti kaimannosja jouluk. 29 p. 1904.

S a n n a W a l t a r i, o. j. Tuuri, syntyi Sjökyrösjä, W. L., 27 p. tammik. 1882, tuli Amerikkaan helmikuulla 1902. Oli naimisissa Jaakko Waltarin kanssa, yhtyi Kasmi-seuraan Fairportissa, D. 16 p. syysk. 1900 ja kuoli ijälliseen tautiin kotonaan Fairportissa, maalisk. 28 p. 1905.

S i l d a K e i b a c k a, o. j. Wäärämäki, syntyi Alajärvellä, W. L., 29 p. toukok. 1883, tuli Amerikkaan tammikuulla 1905, oli naimisissa Erik Keibackin kanssa kolme ja puoli vuotta; yhtyi Laaksonlilja-seuraan San

Tohsja, D., 29 p. tammik. 1905 ja kuoli keuhkotautiin huhtik. 5 p. 1905.

J a a k k o W ä s t i, syntyi Hjo kyrön seurakunnassa, W. L., toukok. 18 p., 1886. Tuli Amerikkaan toukok. 1899, missä toimi räättälin ammatissa m. m. pitäen omaa liikettä Monessenisja, Pa. Oli naimiisissa Mini Saaran kanssa kolmen ja puolen vuoden ajan, yhti Woiton-

Jaakko Västi.

lippu-raittiusseuraan, Monessenisja, Pa., helmik. 7 p. 1904, jota ennen oli kuulunut Kasvi-seuraan Fairportissa, D. Wainaja oli innokas raittiusajian harrastaja ja wakaamielinen mies, ja oli ainakin kerran edustajana vuosikokouksessa. Hän kuoli aivohalvaukseen, kotonaan Monessenisja, Pa., marrask. 4 p. 1904.

U l m a O t t e l i a a n a P i e d e s, syntyi Saljualla, W. L., 12 p. toukok. 1883, tuli Amerikkaan elokuussa 1903, työskenteli tehtaassa, Naimaton, yhti

Pikkusowittaja-seuraan Warrenissa, Mass., huhtik. 26 p. 1904 ja kuoli tapaturmassa rautatiellä Warrenissa, Mass, maalisk. 20 p. 1905.

J o o s e p p i O j a n i e m i, syntyi Simajoella, W. L., syysk. 1 p. 1851, tuli Amerikkaan huhtikuulla 1893; oli perheellinen mies ja harjoitti viime aikoina maanviljelystä; yhti Kalewatar seuraan Kalemassa, Mich., 29 p. keisk. 1902, ja kuoli lawantautiin kotonaan Kalemassa, Mich., 3 p. huhtik. 1905.

John Iwar Karwala.

J u h o S i w a r i K a r w a l a, syntyi Matorniolaa, D. L., 13 p. toukok. 1874, tuli Amerikkaan lokakuulla 1891, oli ammatiltaan kaimosmies ja naimiisissa Maria Hautawiidan kanssa. Yhti Kupariruusu-seuraan Calumetissa, Mich., 18 p. jouluk. 1904, jota ennen oli jo kuulunut Belastaja-seuraan Lanessvillesja, Mass. Kuoli tapaturmaisesti Rearfarge-kaimannossa, Mich., 8 p. helmik. 1905.

Johan Saakkola, syntyi Kauhavalla, W. L., 17 p. lokak. 1867, tuli Amerikkaan tammikuulla 1889. Yhtyi Walfornian-seuraan Rocklandissa, Mich., maalisk. 13 p. 1904, kuoli naimattomana tapaturmaisesti kaimannosja helmik. 19 p. 1905.

Johan Lassila, synt. Simangossa, W. L., 1884, tuli Amerikkaan huhtikuulla 1902, yhtyi Järvenkukka-seuraan Spartaissa, Minn., lokak. 23 p. 1904. Kuoli naimattomana Betit-kaimannosja Spartaissa, Minn., 8 p. helmik. 1905.

Briitta Maria Seppänen, synt. Suomisalmella, D. L., 30 p. keäk. 1882, tullut Amerikkaan keäkkuulla 1901; yhtyi Pohjantähti-seuraan Hancockissa, Mich., 6 p. jysk. 1903. Kuoli naimattomana keuhkotautiin 31 p. jouluk. 1904 Hancockissa, Mich.

Matti Kandelin (wanh.) synt. Lohtajalla, 29 p. jysk. 1844; tuli Amerikkaan joulukuulla 1887; yhtyi Wäinö-seuraan Isshpeningissä 13 p. heinäk. 1890, oli naimiisissa Sofia Saurun kanssa noin 30 vuotta, josta avioliitosta heillä on elosja kaksi poikaa ja kaksi tyttäätä. Kuoli hivuttavaan tautiin asunnossaan Isshpeningissä 27 p. joulukuuta 1904. Wainaja tunnettiin hiljaisena ja siivona toji raittius- ja seurakunta-miehenä.

Sanna Salone Mattson, synt. Mawieskassa, D. L., 1 p. jouluk. 1863; tuli Amerikkaan keäkkuulla 1893; yhtyi Dnnenaika-seuraan Republicissa, Mich., 17 p. marrask. 1901; oli naimiisissa Efrain Mattsonin eli Virttijärven kanssa yli 17 vuotta. Kuoli 20 p. tammik. 1905 Republicissa, Mich., keuhkotautiin. Oli wafawa ja warma raittiusijisar, uskollinen puoliso ja lämmin seurakunnan jäsen.

Amanda Saaga, synt. 23 p. heinäk. 1882 Pihtiputaalla, W. L., tuli Amerikkaan elokuulla 1903. Yhtyi Pelastaja-seuraan Lanessvillessä, Mass., 6 p. maalisk. 1904. Wainajaa jäi suremaan puolisonsa Antti Saaga, jonka kanssa ennättivät olemaan avioliitossja tuskin kolmea vuotta. Kuolema seurasi warsin odotta-

matka, ainoastaan yhden yön wafkein färjimyksen jälkeen Bay Viewissä, Mass. 26 p. jouluk. 1904.

Silda Wiik, synt. 28 p. heinäk. 1876 Vestijärwellä, W. L., tuli Amerikkaan marraskuulla 1891; yhtyi Pelastaja-seuraan Lanessvillessä, Mass., 2 p. lokak. 1904, kuoli ijäisen kaswannaisen kautta 17 p. tammik. 1905 Lanessvillessä, Mass. Avioliitossja oli wainaja 9 vuotta August Wiikin eli Vätkilän kanssa.

Antti Samuel Manko.

Antti Samueli Manko, synt. 10 p. tammik. 1875 Kauhajoella, W. L., tuli Amerikkaan elokuulla 1901; yhtyi Korvenkukka-seuraan Amajassa, Mich., 10 p. huhtik. 1904, kuoli sydänhalvaukseen 26 p. huhtik. 1905.

Maria Svrjälä, o. s. Dahl, synt. 26 p. helmik. 1882 Kälviällä, W. L., tuli Amerikkaan huhtikuulla 1898; yhtyi Toivo-seuraan Wakefieldissä, Mich., 15 p. jouluk. 1900, kuoli keuhkotautiin kotonaan Wakefieldissä 10 p.

tammik. 1905, ollen Zuhö Svrjälän kansja avioliitosja 3½ vuotta.

Marja Kustaawa Surnanen, o. s. Anali, synt. 18 p. syysk. 1867 Pyhäjoella, D. I., tuli Amerikkaan lokakuulla 1889, yhti Wäinö-seuraan Zshpemin-gisjä, Mich., 14 p. helmik. 1890, kuoli lapsensyntykseen 14 p. huhtik. 1905, jälkeensä jättäen puolison Matti Surnanen jonka kansja oli avioliitosja noin 20 vuotta.

Marja Surnanen.

sekä useita lapsia. Todellisena raittiusseurana ja hartaana seurakunta-elämän suostijana nautti wainaja yleistä suostiota. Mutta ennen kaikkea oli hän hyvänä esimerkkinä ei ainoastaan hellänä puolijona, vaan myöskin taitavana lasten kasvattajana ja perheen äitinä.

Jacob Jacobson, synt. 20 p. heinäk. 1856 Kurikasja, W. I., tuli Amerikkaan kesäkuulla 1890, yhti Walo-seuraan Srontwoodisja, Mich., 3 p. huhtik. 1904;

kuoli tapaturmajella kuolemalla Norrie-kaiwannoosja Srontwoodisja, Mich., 16 p. jouluk. 1904. Avioliitosja oli wainaja Kaija Liisa Djaniemen kansja 27 vuotta.

Zohan Petter Wall (Björkwall), synt. 1863 Gaaparannan seurakunnassa, Ruotjisja, tuli Amerikkaan noin 14 vuotta jitten, yhti Mustanmäen Kukka-seuraan S. Dak. 9 p. heinäk. 1905, kuoli tapaturmajesti Portland-kaiwannoosja S. Dak. 20 p. syysk. 1905. Wainaja oli

John Petter Wall (Björkwall).

ollut naimisissa ainoastaan kaksi vuotta Hanna Niskasen kansja.

Matti Mäenpää, synt. Mawuudella, W. I., oli kuollessaan Elysjä, Minn., 3 p. toukok. 1905 noin 22 vuoden wanhä; oli ollut jäsenenä Onnen Opas-seurasja Newberrysjä, Mich.; yhti Wesi-seuraan 1 p. tammik. 1905.

Antti Rärki, synt. elok. 14 p. 1881 Kestiläsja, D. I., yhti Aura-seuraan Atlantisja, Mich., 16 p.

huhtif. 1905, kuoli tapaturmaisesti kaimannosja Atlantisisja, Mich. 10 p. toukok. 1905.

Katri Josefina Kallio, o. s. Latwala, synt. 29 p. keřäť. 1868 Mawuudella, W. L., oli avioliitosja toistakymmentä vuotta Salomon Kallion kansja; yhtyi Pelastaja-seuraan Vanesvillesja, Masj., 16 p. jouluf. 1904, kuoli Silberd-hospitaalisja 13 p. maalisk. 1905.

Jaacob Mahla, synt. 20 p. tammif. 1849 Wähätyrösja, W. L., tuli Amerikkaan maaliskuuilla 1884, yhtyi Järvenkukka-seuraan Spartasja, Minn., 30 keřäť. 1901, kuoli keuhkokuumeeseen 6 p. keřäť. 1905. Wainaja ennätti olla avioliitosja 34 vuotta.

John Loukola, synt. 25 p. keřäť. 1883 Lap-pajärvellä, W. L., tuli Amerikkaan 1902; yhtyi Siirtola-seuraan Chicagosja, Ill., 27 p. marrask. 1904, kuoli aivotuumeeseen kauntin jairaalasja Chicagosja 5 p. toukok. 1905.

Sofia Sakari, o. s. Nordberg, synt. 19 p. elok. 1871 Kaarle Gustawin pitäjäsja, Kuotšisja, oli Waino-seuran jäsenenä Jshpemingisja, Mich., kuoli keuhkotautiin 20 p. heinäk. 1904, jälkeensja jättäen puolijon ja kolme lasta.

Ellen Williams, synt. 2 p. lokaf. 1886 Chicagosja, Ill., yhtynyt Siirtola-seuraan Chicagosja 13 p. maalisk. 1904, kuoli keuhkotautiin 22 p. maalisk. 1905.

Erik Paananen, synt. 14 p. tammif. 1882 Muraisisja, Wiip. L., yhtyi Uusi Toivo-seuraan New Castlesja, Pa., 25 p. syysk. 1904, kuoli 4 p. huhtif. 1905.

Jac Fraim Djennus, synt. 12 p. helmif. 1847 Kauhajoella, W. L., tuli Amerikkaan toukokuulla 1887; yhtyi Omen Marre-seuraan Newberryssja, Mich., 13 p. huhtif. 1889, ollut avioliitosja vuodesta 1875, kuoli 25 p. maalisk. 1905. Raittiusaatteen lämpimänä puoltajana teki wainaja itsensä tunnetuksi erittäinkin oman seuran piirisja. Lewätköön rauhassa pitkäaikainen, uskollinen ja wilpitön työ-toweri.

Oskari Korpela, synt. 1 p. helmif. 1880 Teu-walla, W. L., yhtynyt Sulo-seuraan 29 p. tammif. 1905, kuoli 2 p. maalisk. 1905 keuhkokuumeeseen Columbuksen hospitaalisja Jacksonvillesja, D.

Frans Anton Salo, synt. 8 p. marrask. 1878 Pirkkalasja, S. L., tuli Amerikkaan toukokuulla 1903; yhtyi Walo-seuraan 21 p. keřäť. 1903, kuoli tapaturmaisesti Norrrien-kaimannosja Ironwoodisja, Mich., 30 p.

Frans Anton Salo.

toukok. 1905. Avioliitosja oli wainaja ainoastaan kahji vuotta Maria Männikän kansja.

Mariana Mattila, o. s. Karmonen, synt. 25 p. huhtif. 1846 Haljualla, W. L., tuli Amerikkaan elokuulla 1899, yhtyi Walon Säde-seuraan Ironwoodisja, Mich., 28 p. lokaf. 1900, kuoli elok. 1 p. 1905 kodisjaan Ironwoodisja, Mich. Avioliitosja oli wainaja Matti Mattilan kansja 37 vuotta.

Nestor Trasti, synt. 17 p. maalisk. 1882 Wähäkylässä, W. I. tuli Amerikkaan toukokuulla 1902; yhdyi Kasvi-seuraan muuttokortilla 19 p. helmik. 1905, kuoli keuhkotautiin Fairport Harborissa, D., 27 p. maalisk. 1905.

Johan Saxberg, synt. 17 p. toukok. 1879 Sjökyrössä, W. I., tuli Amerikkaan joulukuulla 1899; yhdyi Selmi-seuraan McKinleysä, Minn., 3 p. maalisk.

Sakari Syrjälä.

1901. Oli naimisissa Tiina Kengon kanssa ainoastaan 8 kuukautta, kuoli 17 p. syysk. 1905.

Sakarias Syrjälä, synt. 23 p. lokak. 1873 Böhajärvellä, D. I., yhdyi Wesi-seuraan Elyssä, Minn., 22 p. marrask. 1902, sitä ennen kuulunut Kalewa-seuraan, kuoli vahingossa ammuttuna lähellä Elyä, Minn. 13 p. syysk. 1905.

Kalle Rompaainen, synt. 1883 Syyrynsalmella, D. I., tuli Amerikkaan 1901; yhdyi Aura-seuraan At-

tanticissa, Mich., 16 p. huhtik. 1905, kuoli tapaturmaisesti kaimannosja 18 p. keuhk. 1905.

Emil Aspholm, synt. 16 p. lokak. 1879 Ewijärvellä, W. I., tuli Amerikkaan huhtikuulla 1902, yhdyi Toivola-seuraan Crystal Fallsissa, Mich., 26 p. huhtik. 1903, oli ollut avioliitossa Olga Kuitalahden kanssa 7 vuotta, kuoli tapaturmaisesti Bristol-kaimannosja Crystal Fallsissa 5 p. elok. 1905.

Emil Aspholm.

Viktor Mattila, synt. 14 p. helmik. 1884 Siikajärvellä, Porin l., tuli Amerikkaan syyskuulla 1903, yhdyi Lamurusko-seuraan Negauneesja, Mich., 22 p. toukok. 1904; kuoli Marquetten sairaalassa 18 p. elok. 1905.

Johan Rojola, synt. 6 p. toukok. 1854 Lapualla, W. I., tuli Amerikkaan syyskuulla 1887, yhdyi Toivuden Etijä-seuraan Hibingissä, Min., 9 p. heinäk. 1899, kuoli tapaturmaisesti rautatiellä 24 p. keuhkumuta 1904, oltuaan avioliitossa 32 vuotta Maria Mikkolan

ranska. Wainaja oli warjin wakawa raittiusaatteen mies.

Jaacob August Tuori, synt. 9 p. jyskf. 1892 Dollarvillesja, Mich., yhtyi Onnen Marre-seuraan Newberrysjä, Mich., 15 p. tammik. 1905, kuoli aivotu-lehdukseen 3 p. heinäk. 1905.

En itse moi, en tahdokaan
 Eloni tietä viitottaa.
 Hän elämän ken lahjoittaa,
 Voi parhain myös sen johdattaa.

Eiis yhtä waan mä pyytäisin:
 Muu että niin ja ohjaisit,
 Ett' omas aina olisin,
 Sull' eläisin ja kuolisin.

J. R.

Sisällys:

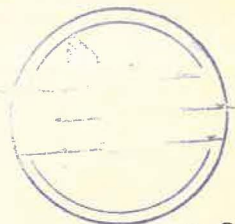
	Sivu
Alfusaufe	5
Almanaffa (tahdellatoista wignetitillä)	7
Juhlakäivöjä Yhdysvalloissa	19
Yhdysvaltain presidentit	22
Wätijuumien lähtämisen itäännyminen	23
Politiien, kapattain ja ritoffien luku suurtaungetissa wv. 1901—02	25
Wätijuumakappiaat werrattuina afusafluluun ja äänimäärään	28
Wätijuumaliikkeen armeija maassamme	30
Yhdysvaltain hallituksen tilastoa wätijuumateollisuudesta wv. 1890—1900	32
Alkohol ja u. f. patenttilääkset	34
Kirjallisuus ja wätijuumat werrattuina toisiinsa	36
Waltittajaaudet eri waltioissa	37
Luettelo kieltoain hywälyhmijistä ja lumoamijista eri waltioissa	38
Wätijuumien atema eri waltioissa	40
Waltiot, joissa kieltoaki on osaksi woimassa	45
Etewien miesten lausunnoita wätijuumista	47
Suoppouden perinnöllisyys	49
Louffaako järjesteitty raittiuskiite persoonallista wapautta, kilpa- kirjoitus, kirjoittanut Heikki Ainas	53
Mistä? Minne? runo, kirj. John Parkkila	59
S. A. N. Welseysseuran 18:s hleinein vuosijuhla, kirj. J. R.	61
Lerwe, runo, lainattu Wäinämöijestä	75
Kalki Milombäiwää, kilpikirjoitus, kirj. Katri Ahola	76
Rohuuden mies, runo, kirj. Silda Kätköski	83
Uusi Warkia-raittiusseura, Calumetissa, Mich., kirj. Antti Kumlän	87
Erjan taheet, runo, kirj. W. Johanson	90
Raittiuswäki ja kieltoaki, kirj. J. R.	92
Walo-raittiusseura, Fromwoodissa, Mich.	102
Wäin lasten joulu, runo, kirj. Richard Befola	103
Wiinan tie, kilpikirjoitus, kirj. Einar Lahtinen	105
Onnen Opas-raittiusseura Newberryn hallotämpillä, kirj. S.	113
„Belimanni“ Esa, kertomus etelä Pohjanmaan murteella, kirj. A.	113
Pohjantähden Eäde-seura Coburntownissa, Mich., kirj. Matti Eskola	130
Mikä on ollut taroitussena, kirj. R. Loppari	132
Woitonlippu-raittiusseura, Monesfentissa, Pa., kirj. R. Pihlajamaa	137
Rehoitusfanoja yhäfoulutyöhön, kirj. S. Sillberg	140
Kuolintellot, runo, kirjoitt. —a	143
Wesa-raittiusseura Glasportissa, Pa., kirj. S. Luoma	144

Raittiustyö Michiganin Kalevassa, kirj. A. Ryy.	149
Sananen kansani naisille, kirj. Augusta Riihimäki.....	154
Yliö-raittiusseura Sivabittissa, Minn., kirj. Kalle Sippola.....	158
Seitsemman veljen avuksi, kirj. E. M.....	161
Elon mietteitä, runo, kirj. Victor Ruusisto.....	163
Sulo-raittiusseura Jacksonvillessä, Ohio, kirj. M. Johanson.....	165
Ylan kuiskeita, runo, kirj. S. Perä.....	170
Etelä Wain-raittiusseura South Rangella, Mich.....	173
Winkstanoja wainajille	177

R u w a t:

S. A. A. -Welschseuran 18:n vuosikokouksen edustajat	2
S. A. A. -Welschseuran nykkinen johtolunta	52
Pastori Bruno Vuornos	62
Hibbingin suomalainen toimivaltolunta	63
Hancockin Seefeldi	65
Mieskööri „Sätärissa“	67
Toimistelu-seura Kelpas	70
Reippaan pyrmiidi	71
Uusi Martija-raittiusseuran jäsenistö	86
Seefeldi „Sikat“, Isheming, Mich.	99
Walo-raittiusseuran talo, Ironwood, Mich.	101
Dnnonpas-raittiusseuran talo ja jäsenistö Newberry, Mich.	114
Pohjantähden Etelä-raittiusseuran jäsenistö, Coburntownissa, Mich.	131
Woltonlippu-raittiusseuran talo ja jäsenistö Monesfenissa, Pa.	138
Wesra-raittiusseuran talo ja jäsenistö Glasportissa, Pa.	146
Kalevatar-raittiusseuran talo ja jäsenistö Kalevassa, Mich.	150
Yliö-raittiusseuran talo ja jäsenistö Sivabittissa, Minn.	159
Sulo-raittiusseuran talo ja jäsenistö	166
Saima-haali, South Rangella, Mich.	174
Saima-haali sisästä	175
Wainajien muotoluwia	

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI
MIGRATION INSTITUTES
Turun Yliopisto
20500 Turku 50 ☎ 17536

126-1980